

MESSIAS KOMMANDE RIKE

En lösning till Nya testamentets gåta

Sir Anthony F. Buzzard, Bt., MA (Oxon), MA Th

Originalets titel: The coming Kingdom of the Messiah

© Restoration Fellowship, 2002 (tredje utgåvan)

www.restorationfellowship.org

© Översättning: Eivor Alpsten, 2012

Bibelcitaten från Svenska Folkbibeln (SFB) om inget annat anges

Innehåll

Förord	3
--------------	---

Introduktion.....	6
-------------------	---

Del 1: Jesus och den messianska framtiden

1 Kristenhetens centrum – Guds rike	9
---	---

2 Profeternas förväntan på Riket.....	13
---------------------------------------	----

3 Traditionella judiska och kristna förklaringar	18
--	----

4 En tredje lösning	21
---------------------------	----

5 Den icke-politiska Messias i traditionell kristendom	23
--	----

6 Det framtida politiska Riket i Jesu undervisning.....	25
---	----

7 En förnäm mans avfärd och återkomst	27
---	----

8 Jesus, den judiskt-kristne Messias	29
--	----

9 Det odefinierade Riket hos traditionell kristendom	32
--	----

10 Teologins eliminering av det framtida Riket	34
--	----

Del 2: Biblisk kristendoms messianska system och dess försvinnande från Kyrkan

1 Frälsning genom Messias	38
---------------------------------	----

2 Den nuvarande tidsåldern och den kommande	44
---	----

3 Konflikt i kosmos	46
---------------------------	----

4 Anti-messiansk tendens i nutida teologi	48
---	----

5 Gnosticisms inflytande	52
--------------------------------	----

6 Avmytologisering	55
--------------------------	----

7 Evangelikalernas evangelium utan Riket	56
--	----

8 Anpassning till mysteriereligion	62
--	----

9 En Uppmaning att återvända till nytestamentlig kristendom	65
---	----

10 Traditionen – den stora skiljelinjen för framgång	67
--	----

11 Förutsägelser i Nya testamentet	70
12 Döpet	78
13 Jesus och livselixiret	81
14 Slutsats	92

Förord

Frågorna ”Vem är eller var Jesus?” har inte försvunnit. Bokförlagen fortsätter att översvämma marknaden med en massa litteratur, populär och vetenskaplig, som tar upp dessa så kallade problem. Många kyrkobesökare tycks vara nöjda med att tro att Jesu huvudsyfte var att dö så att vi kan ”komma till himlen” när vi dör, och på så sätt undgå att plågas i ett helvete i all evighet (paradoxalt nog av en Gud som är full av nåd och barmhärtighet!). Jesus sade faktiskt inte ett ord om att komma till himlen när vi dör. Inte heller talade han någonsin om ”evig plåga”. Han lovade sina efterföljare att de slutligen skulle få jorden som sin arvedel, när han återkom från himlen.

Vem *var* denne Jesus? Vilket var hans uppdrag? Skulle han bli välkomnad i nutida kyrkor, och om han skulle bli det, i vilket av de hundratals samfundet?

Den allmänna vågen av intresse för ”andliga” ting har framkallat ett beklagligt ”snabbfixartillträde” till Gud som kommer att leda till misslyckanden och besvikelser. Man finner inte Gud genom att memorera en bibelvers och att använda den som ett slags mantra för att få det man önskar. Försäljningen av fem miljoner böcker som upphöjer en enda vers påskyndar inte Kristi sak. Att hitta sanningen kräver ansträngning, undersökning och studium.

Denne författare tror att våra dokument om den historiske Jesus är oföränderliga och pålitliga. De ger en bild av Jesus som passar förträffligt och oproblematiskt in i det första århundradets judiska miljö (knappast förvånande!). De beskriver en Jesus vars födelse var förutsagd århundraden i förväg av den Gud som avslöjar sin stora plan för världshistorien. Genom gudomligt förbund garanterade Bibelns HERREN Gud ankomsten av en slutlig kunglig personlighet som tillhörde Davids hus.

Bibelns författare var skickliga lärare som skrev så att människor skulle förstå. Deras passion att dela med sig till oss det som de hade upptäckt genom umgänge med Jesus är uppenbart i allt vad de skriver. Det är svårt att tro att deras ansträngningar att kommunicera var så dåliga att de ledde till en splittrad kyrka med massor av olika samfund – för att inte nämna en skrämmande oförmåga hos forskare att komma överens om mycket, överhuvudtaget om något, om vem Jesus var. (”Lärd otro” kan faktiskt vara problemet och inte själva de nytestamentliga dokumenten.) All förvirring som existerar i dagens kyrka är vårt fel, inte Nya testamentets tidiga författares.

Bibeln är inte en amerikansk bok från det tjugonde århundradet. Det är en judisk bok. Jesus var jude och hans teologi är djupt rotad i den judiska Bibeln, som vi kallar Gamla testamentet. Genom att påstå, som han gjorde, att han var *Messias* gav han oss den nödvändiga, outhärliga ledtråden till vad han höll på med. Det är som

Messias, avkomling till David och Abraham som Nya testamentet introducerar honom (Matt 1:1). Denna strålande, innehållsrika sammanfattning ger oss den nödvändiga ledtråden till betydelsen av Jesus och hans verksamhet. Kristus (Messias) är Guds utvalde Kung. Messias är den vars Gudagivna bestämmelse är att regera världen. Messiasskap är ett alltigenom politiskt begrepp. Att inte se det är att missförstå Nya testamentet från pärm till pärm.

Långt ifrån att likna en översinnlig genomskinlig glasfigur utom räckhåll för verkligheten, var Jesus mycket närmare, med en stil som påminner om ett politiskt språkrör som talar för sitt eget ”teokratiska” (Guds regering) parti. Hans ambition var att tjäna den ende Gudens politiska mål, vars Son han gjorde anspråk på att vara. Med sitt anspråk på att vara den sedan länge utlovade Israels Messias uttryckte Jesus sin lidelse för en revolutionär världsregering, ett omorganiserat fredligt och välmående samhälle med centrum i Israel, det Utlovade landet, Guds land (2 Sam 7), med otroliga privilegier över jordklotet. Den hebreiska Bibeln (Gamla testamentet), Jesu Bibel, är helt enkelt full av denna dröm om en ny världshistorisk era som ska komma. Detta Gudsrike kommer med den enda lösningen på världens skrämmande och svårbehandlade problem.

Det mest förvirrande (i synnerhet för dem som försöker läsa Bibeln och förstå den) är att kyrkor har skapat sina egna föreställningar om vem och vad Jesus skulle vara. Människor, och i synnerhet religiösa människor, tillskriver sin ”Jesus” alla slags inbillade ideal. De gör honom till en lärare av tidlösa sanningar, hur man ska vara god och så vidare. Eller identifierar de honom med en existerande politisk agenda och börjar påverka samhället med dessa ideal. Men Jesus gjorde inget försök att lägga sig i de gällande politiska systemen. Som den ”teokratiska” kandidaten tillkännagav han målmedvetet och outtröttligt, som ett hot och löfte, det *framtida* upprättandet av sin egen världsadministration, Guds rike. Guds rike var det huvudsakliga temat i hans evangelium om frälsning. Jesu tro på det kommande riket var grundat på Israels profeters ”judiska” hopp. Jesu efterföljare upphöjde honom i själva verket som ”den utlovade profeten” grundat på Guds ord till Mose i Femte Moseboken 18:15-18; Apg 3:22; 7:37. Profeten skulle bli bemyndigad av Gud att besluta varje persons öde. Det bör ligga i vårt intresse att vara noggrant uppmärksamma och att underställa oss den högste Gudens styresman. Hans offerdöd för världens synder och påföljande uppståndelse från de döda bekräftar hans gudomliga utnämning till ledarskap i det kommande Riket.

Hans död och uppståndelse får dock aldrig lösgöras från hans förkunnelse av evangelium om Guds rike. Man försäkras inte om förlåtelse i Nya testamentet *bara* genom att tro att Jesus dog och uppstod. Det garanteras först och främst på

villkoret att vi visar oss mottagliga för hans evangelium om Riket. Hans första befallning var att vi skulle tro evangelium om Riket (Mark 1:14-15).

Denna bok föreslår med ett icke-tekniskt språk att Nya testamentet ska återknytas till sin gammaltestamentliga bakgrund. För det andra att Jesus ska uppfattas som Israels och världens Messias och studeras i ljuset av hans lidelsefulla proklamation om en ny politisk ordning på jorden, som han som Kung och regent ska ha tillsyn över från Israel vid sin återkomst till jorden. Hans evangelium eller Goda nyheter om Riket – det davidiska messianska riket – erbjuder dig inte bara personligen oförstörbart liv, odödlighet, genom en framtida uppståndelse från de döda (ett helt annat begrepp än att ”komma till himlen när du dör”). Det evangelium som Jesus predikade inbjuder dig också att inviga resten av ditt liv till förberedelse för deltagande i tillsynen av detta framtida Rike på en förnyad jord. Du inbjuds att bli medarvinge i Riket tillsammans med Messias. Kort sagt, historiens Jesus, den ursprunglige ”teokraten” fortsätter sitt arbete med att rekrytera medlemmar för sitt kungliga hushåll, det teokratiska partiet, som uppmanas att med gudomlig hjälp förbereda sig för att ta del i framtidens messianska regering. Detta kommer att bli den första och enda regering som framgångsrikt kommer att regera världen.

Introduktion

Vetenskapen har nått en återvändsgränd i sitt försök att förstå Jesu liv och undervisning. Sedan länge etablerade och djupt rotade tankemönster hindrar den från att till fullo tränga in i andemeningen av hans verksamhet. Svårigheten ligger helt enkelt i brist på förståelse för det messianska Riket vilket var centrum för allt som Jesus lärde.

De så kallade problemen med Jesu messianska medvetenhet kan bara lösas när forskarna överger sin fördom mot messianismen vilken genomsyrar Nya testamentet och i själva verket hela Bibeln. Förklaringen av ett religiöst dokument av dem som inte delar de trossatser som läggs fram i dokumenten presenterar enorma svårigheter. Ortodox kristendom, både konservativ och liberal har mycket lite tid för messianska ting i den mening som Jesus och hans åhörare under det första århundradet förstod termen. Tills uttolkarna omorienterar sig till den hebreiska, messianska miljö i vilken Jesus undervisade och reagerar med förståelse för den, kommer de fortsätta att fördunkla historiens och trons Jesus, både människan och hans budskap.

Förfaringssättet att läsa Nya testamentet genom kyrkotraditionens filter har pågått så länge att inget mindre än en teologisk revolution kommer att göra slut på det. Men det finns hoppfulla tecken. I slutet av 1900-talet växte en lust fram som stimulerade till en ny syn på de nytestamentliga dokumenten. Detta var nödvändigt för att komma åt deras kärnpunkt. Längtan efter utforskande är stor bland teologer och vanliga bibelstudierande. Det finns bevis på att den post-bibliska kristendomens dogmer börjar släppa sitt skruvstådsliknande grepp.

Vad det trängande behovet kräver är att vi måste läsa Nya testamentet och hela Bibeln och låta det samlade budskapet tala till oss. Men vi måste vara på vår vakt mot att filtrera bort de delar i budskapet som vi tycker är motbjudande eller främmande för vårt moderna tänkesätt. Det har ofta hänt att forskare godtyckligt bestämmer vilka element av Nya testamentet de ska acceptera som relevanta för tron. Om de inte intresserar sig för det apokalyptiska,¹ så kommer den Jesus som de finner i dokumenten inte att ha sagt något dramatiskt om ändens tid. Om det är en liberal person de söker, kommer de att finna honom i Jesus. Om de söker en social reformator kommer de att upptäcka honom i de kristna dokumenten.

Det är allmänt känt att detta har varit en svaghet i den vetenskapliga metoden i det gångna. Trots detta fortsätter nutida teologer att demonstrera sin motvilja mot

¹ Det vill säga, det som har att göra med en framtida omvälvande intervention av Gud, som kommer att använda sin representant, Messias, för att upprätta ett nytt samhälle – Guds rike.

Jesu messianism när de antingen ignorerar de uttalanden han gör som bevisar att han befinner sig i den bästa gammaltestamentliga och judiskt apokalyptiska traditionen, eller lägger skulden för alla sådana ”fantasiutflykter” på den nytestamentliga församlingen. Mycket genialitet har lagts ner i ett försök att ursäkta Jesus för det i hans undervisning som *vi* finner obekvämt och oacceptabelt.

Men om vi läser Nya testamentet i dess hebreiska kontext och tillåter oss själva att involveras i budskapet, kommer vi att finna att en kristendom träder fram som är både följdriktig och praktisk, även om den skiljer sig i några viktiga avseenden från den tro som har accepterats som Jesu och apostlarnas religion.

All utforskning måste börja med det centrala temat i Jesu undervisning. Lyckligtvis är vetenskapen samstämmig i sin förståelse för vad temat är. Även en ytlig genomläsning av Matteus, Markus och Lukas berättelser avslöjar att det otvivelaktigt är *Guds rike*.

DEL 1

Jesus och den messianska framtiden

1

Kristenhetens centrum – Guds rike

Våra kristna dokument pekar på ett obestridligt faktum: Jesus var framför allt intresserad av evangeliet om Guds rike. Riket är centrum för hela hans uppdrag. Det var hans motto och kärnan i all hans undervisning. Han proklamerade att det var ”nära”², han demonstrerade dess kraft i sin verksamhet, han lovade det som belöning åt sina lärjungar³ och bad dem att be för dess ankomst.⁴ Han försäkrade också sina efterföljare att de en dag skulle inneha chefspositioner som ministrar i Riket: ”Det är ni som har stått vid min sida under mina prövningar, och jag överlämnar riket åt er, liksom min Fader har överlämnat det åt mig. Ni ska få äta och dricka vid mitt bord i mitt rike och sitta på troner och döma Israels tolv stammar” (Luk 22:28-30; jfr Apg 1:6; 3:21).

Dessa betydelsefulla löften skulle få sin uppfyllelse i den nya tidsåldern då ”Människosonen sätter sig på sin härlighets tron” (Matt 19:28). Den utlovade nya tidsåldern skulle komma med hans andra tillkommelse.⁵

Forskarna är övertygade om att man inte riktigt kan förstå Jesus om vi inte begriper vad han menade med Guds rike. Men de är ännu mindre säkra på sin förmåga att erbjuda en klar definition av Riket. Teologiska skrifter uttrycker ofta osäkerhet om vi någonsin ska kunna återvinna den betydelse som Jesus lade i uttrycket ”Guds rike”.

Det är på tiden att de som tror de vet exakt vad Jesus menade med ”Guds rike” lägger sina kort på bordet.⁶

Trots olika försök är det inte möjligt att definiera ”Guds rike” så som det används i eller utanför evangelierna tydligare än att säga att det står för totalsumman av den välsignelse som Gud gav i Kristus, och som består av det högsta liv där vi verkligen känner oss hemma.⁷

Andra kommentatorer känner att något är allvarligt fel när uttrycket som Jesus ständigt använde – i själva verket hans eget *evangelium* – sällan, om ens någonsin hörs i kristna kretsar. Tom Sine påpekar att ”Guds seger i framtiden var det centrala temat i Jesu verksamhet”. Sedan tillägger han: ”Michael Green frågade under den internationella konferensen om världsevangelisation i Lausanne, år 1974:

² Mark 1:14-15, ”Sedan Johannes hade blivit fängslad kom Jesus till Galileen och predikade Guds evangelium. Han sade: ”Tiden är fullbordad och Guds rike är nu här.””

³ Luk 12:32, ”Var inte rädd, du lilla hjord, ty er Fader har beslutat att ge er riket.”

⁴ Matt 6:10, ”Komme ditt rike. Ske din vilja på jorden ... ”

⁵ Matt 25:31 ”När Människosonen kommer i sin härlighet och alla änglar med honom, då skall han sätta sig på sin härlighets tron.”

⁶ Robert Morgan, i *Theology*, november 1979, s. 458.

⁷ *The New Century Bible, Commentary on James*, ed. E.M. Sidebottom, London: Nelson, 1967, s. 41.

‘Hur mycket har ni hört här om Guds rike? Inte mycket. *Det är inte vårt språk*. Men det var Jesu primära intresse.’⁸

Det öppenhjärtiga medgivandet av Peter Wagner borde vara störande. Det är ofantligt lärorikt. Han erkänner att kristna inte använder Jesu språk! I sin bok *Church Growth and the Whole Gospel* citerar han George Eldon Ladd som säger att “modern vetenskap är fullständigt enig i sin uppfattning om att Guds rike var Jesu centrala budskap”. Wagners kommentar är då:

Om detta är sant, och jag har inget skäl att bestrida det, kan jag inte hjälpa att jag funderar högt över varför jag inte har hört mer om det under de trettio år som jag varit kristen. Visserligen har jag läst tillräckligt om det i Bibeln. Matteus nämner det 52 gånger, Markus 19 gånger, Lukas 44 gånger och Johannes 4 gånger. Men uppriktigt sagt kan jag inte påminna mig att någon pastor vars verksamhet jag stått under verkligen har predikat om Guds rike. Då jag letar igenom min egen predikosamling inser jag nu att jag själv aldrig har predikat om det. Vart har Riket tagit vägen?⁹

Arthur Glasser, expert på kristna missionsuppdrag, frågade:

När hörde du sist en predikan om Guds rike? Uppriktigt sagt är det svårt att erinra sig att någonsin ha hört en grundlig utläggning av detta tema. Hur kan vi få denna tystnad att passa ihop med det allmänt accepterade faktum att Guds rike dominerade vår Herres tanke och verksamhet? Min erfarenhet är inte sällsynt. Jag har gått igenom detta med mina kollegor. Naturligtvis håller de villigt med om att de ofta hört predikningar om ett och annat i Jesu liknelser. Men då det gäller en grundlig predikan om gudsrikets natur så som Jesus undervisade – vid eftertanke började de också att uttrycka förvåning att det är sällsynt att en pastor ger sig på det ämnet.¹⁰

Dessa forskare har satt fingrarna på ett fundamentalt problem i kristenheten som vi ser det. Nutida förkunnelse och predikan i allmänhet *liknar inte Jesu undervisning*, även om den förmodligen är grundad på Bibeln. Medan man fortsätter att använda Jesu namn reflekterar man inte över hans centrala tema – Guds rike. Denna slående skiljaktighet erkändes också av den tyske teologen Richard Rothe på 1800-talet. Han uttryckte sin olust inför vedertagna metoder för att förklara Bibeln:

Vår nyckel passar inte – den rätta nyckeln är borttappad, och innan vi har fått fatt på den igen kommer vi aldrig att lyckas. Systemet för bibliska uppfattningar *är inte det som våra skolor står för* och så länge vi försöker oss på exeges utan den, kommer Bibeln

⁸ *The Mustard Seed Conspiracy*, Waco, TX: Word Books, 1981, s. 102-103, kursivering tillagd.

⁹ Det centrala i Jesu undervisning om Guds rike betonas i många nutida källor, exempelvis i *Christian Religious Education* av den romersk-katolske författaren Thomas Groome (Harper & Row, 1980), s. 35-55. I fotnot 16 till kapitel 5 citerar han ett antal samtida ledande forskare som är överens om att Guds rike dominerar allt som Jesus lärde.

¹⁰ *Missiology*, april 1980, s. 13.

att förbli en halvstängd bok. Vi måste gå in i den med andra begrepp än dem som vi har vant oss vid att tro vara de enda möjliga.¹¹

Vårt syfte är att visa att den försvunna nyckeln som låser upp budskapet om Jesus och i själva verket hela Bibeln, är Guds rike. Nyckeln blir dock utan verkan om den har förlorat sin form. För att förstå vad Jesus undervisade om måste vi förstå termen ”Guds rike” som han förstod den. Om vi skiljer Guds rike från dess judiska, bibliska kontext och ger det en ny betydelse skapar vi en version av kristenheten som blir förvrängd till själva sitt hjärta.

Utän att ha fått förståelse för Riket, som är den axel runt vilken all Jesu predikan och undervisning kretsar, kan vi inte hoppas på att förstå budskapet i hans evangelium. De uppriktiga medgivanden från de forskare som vi har citerat låter oss förstå att Jesu huvudtema innehar inte den centrala platsen i undervisningen hos de kyrkor vi kallar kristna. I själva verket utelämnas det fullständigt! Detta kan bara betyda att deras teologiska system är i behov av en radikal reformation.¹²

En sådan reformation kommer att inträffa bara när Guds rike: 1) placeras i centrum av frälsningsbudskapet där Jesus alltid placerade det, 2) definieras i sin bibliska kontext som målet för Guds frälsningsprogram, upprättandet av en giltig regering på jorden under överinseende av Messias och de heliga. Detta kommer att bero på Jesu återkomst och på uppståndelsen av de trogna från alla tidsåldrar vid denna tid.

Denna reformation av evangeliet skulle kunna följa exemplet från den utmärkta iakttagelse som gjorts av professor Burton Scott Easton i hans artikel om ”frälsning” i *International Standard Bible Encyclopedia* (1939):

Jesu påstående om att ”Guds rike är nära” hade den oskiljbara bibetydelsen ”Domen är nära”, och i detta sammanhang måste ”Omvänd er” (Mark 1:14-15) betyda ”så att ni inte blir dömda”. Vår Herres undervisning om frälsning hade först och främst ett framtida innehåll: i positiv bemärkelse tillträde till Guds rike, i negativ bemärkelse räddning från domen som föregår det.

För närvarande är Jesu evangeliska budskap om frälsning inte klart för kyrkobesökarna. De som lyssnade till den historiske Jesu kallelse till frälsning fick säkert höra ett tydligt livsavgörande budskap om det kommande gudsriket på jorden. Inbjudningar till frälsning i dag innehåller liten eller ingen information om

¹¹ Citerat av G.N.H. Peters, *The Theocratic Kingdom*, rep, Kregel, 1952, s. 21, kursivering tillagd.

¹² I en artikel med titeln ”Att predika Guds rike” säger den brittiske kommentatorn Dr I. Howard Marshall vid Aberdeens universitet: ”Under de sista sexton åren kan jag erinra mig bara två tillfällen vid vilka jag hört predikningar som ägnats speciellt åt temat om Guds rike ... Jag finner denna tystnad ganska förvånande därför att de nytestamentliga forskarna är allmänt eniga om att det centrala temat i Jesu undervisning var Guds rike ... Det är tydligt. Man bör därför förvänta sig att en modern förkunnare som försöker föra ut budskapet om Jesus i sin församling borde ha mycket att säga i detta ämne. Min erfarenhet har faktiskt blivit den motsatta, och jag har sällan hört om detta” (*The Expository Times*, oktober 1977, s. 13).

detta. Ett budskap begränsat till Jesu död för synder har ersatt Jesu vittomspännande evangelium om Riket. Det verkar som om den ursprungliga kristna proklamationen har fallit i en oroväckande glömska. En sådan situation hotar själva kristendomen, eftersom Jesus alltid gjorde tro eller tilltro till hans budskap ett villkor för frälsning.

Den häpnadsväckande frånvaron av Guds rike i nuvarande presentationer om evangeliet noterades av den romersk-katolske forskaren B.T. Viviano:

Som lärare av nytestamentlig litteratur ... blev det tidigt klart för mig att det centrala temat i förkunnelsen hos den historiske Jesus av Nasaret var det nära förhållandet till Guds rike. Till min förvåning spelade likväl detta tema knappast någon roll i den systematiska teologin jag fick undervisning om på seminariet. Vid fortsatt forskning insåg jag att detta tema i hög grad nonchalerats på många sätt i kyrkans teologi, andlighet och liturgi under de gångna tvåtusen åren, och om det inte nonchalerats har det ofta blivit förvrängt till oigenkännlighet. Hur har detta kunnat hända?¹³

¹³ *The Kingdom of God in History*, Michael Glazier, 1988, s. 9.

2

Profeternas förväntan på Riket

Det måste vara viktigt att Guds rike är innehållet i det allra första som sades om Jesus, till och med före hans födelse: ”Herren Gud skall ge honom hans fader Davids tron. Han skall vara konung över Jakobs hus för evigt, och hans rike skall aldrig få något slut” (Luk 1:32-33).

Denna kungörelse genom ängeln Gabriel kom inte som någon överraskande beskrivning på Messias roll. Vad ängeln lovade var precis det som de trogna väntade på. Om vi frågar vad som gett anledning till detta hopp blir svaret enkelt: alla profeternas budskap. Det återkommande temat hos de hebreiska profeterna är att Guds rike ska etableras utöver världen med ett återupprättat Jerusalem som huvudstad och Messias som Guds representant som administrerar en idealisk världsregering. Detta löfte om en perfekt regering på jorden får sin utförligaste behandling av Gamla testamentets hebreiska profeter. Som typiskt för deras vision kan vi citera ett urval från de talrika avsnitt som beskriver den regering på den förnyade jorden som utlovats till Davids avkomling. Det förväntade världsimperiet skulle vara Guds rike och administreras för honom genom hans unike representant och vice-regent, Messias.¹⁴ ”Då skall en tron befästas genom nåd. I trohet skall en furste sitta på den i Davids hydda, en som söker det rätta och främjar rättfärdighet” (Jes 16:5).

Begreppets tydlighet fångas väl i översättningen av samma vers i Good News Bible: ”Sedan kommer en av Davids avkomlingar att bli kung och han kommer att regera människor med trofasthet och kärlek. Han kommer att vara snabb att göra det som är rätt, och han vill se till att rättvisa skipas.”

Vad profeterna såg var en vision av utopiska förhållanden på jorden genom att följa HERRENS (Herren Gud) erövring av världen genom sin utvalde

¹⁴ Faktum om det framtida Riket som utlovats genom profeterna är välkänt för de allmänt erkända auktoriteterna inom bibelteologin: ”Ett genomgående drag i den eskatologiska bilden i Gamla testamentet är Israels upprättelse av sitt eget land ... Frågan hur vi i vår tid ska tolka sådana profetior är dubbel. För det första är det en fråga om vad profeterna menade. Och till denna fråga kan det bara finnas ett svar – *dess betydelse är den bokstavliga meningen av deras ord*. De talade om Israels folk och om Kanaans land och förutsade upprättelsen av folket till sitt eget land ... Det är ingen fråga om betydelsen av Gamla testamentets profetior; frågan är om denna betydelse är giltig i dag.” (”Eschatology”, *Hasting's Dictionary of the Bible*, New York: Charles Scribner's Sons, 1911, vol. 1, s. 737, kursivering tillagd). Men den verkliga frågan är om vi är förberedda på att tro profeterna. Vad profeterna sade är tydligt. Problemet är att kyrkorna inte tror vad de skrev! (Jfr Apg 26:27, där Paulus utmanade Agrippa med frågan: ”Tror du profeterna?”)

representant, den utlovade kungen: ”Ty HERREN Sebaot skall då vara konung på Sions berg och i Jerusalem” (Jes 24:23). ”Han (Messias) skall tala frid till hedna-folken. Hans herravälde skall nå från hav till hav och från floden [Euftrat] intill jordens yttersta gränser” (Sak 9:10).

Obadja beskriver Israels överhöghet under den kommande messianska regeringen:

Jakobs folkgrupp kommer att återvinna territorium från dessa som tog det från dem ... De kommer att återfå Negev från Esaus berg och Hashfela från filisteerna. De kommer att återvinna regionen Efraim och Gilead. Och de bortförda av Israels folk kommer att införlivas med det kananitiska området ända till Sarephta. De bortförda som var i Sepharad kommer att återkräva städerna i Negev. Sedan kommer styresmännen att gå upp till Sions berg för att regera över Esaus berg, och riket kommer att vara HERRENS (Ob 17-21).¹⁵

Tydligen kommer Guds rike att bli ett nytt politiskt och territoriellt system med sitt högkvarter i Israels utlovade land. Detta är den samstämmiga uppfattningen hos alla profeterna. Också Jeremia hade upptecknat Herrens ord som utlovade nationell upprättelse för Israel under Messias:

Se dagar skall komma, säger HERREN, då jag skall låta en rättfärdig telning växa upp åt David. Han skall regera som kung och handla med vishet, han skall utöva rätt och rättfärdighet i landet. I hans dagar skall Juda bli frälst och Israel bo i trygghet (Jer 23:5-6).

Jesajas och Mikas vision är inte mindre klart definierad med tillägget om en garanti för multilateral nedrustning under Messias regering:

Ty ett barn blir oss fött, en son blir oss given. På hans [den utlovade befriaren, Messias] axlar vilar herradömet, och hans namn är: Under, Rådgivare, Mäktig Gud, Evig Fader, Fridsfurste. Så skall herradömet bli stort och friden utan slut över Davids tron och hans kungarike. Det skall befastas och stödjas med rätt och rättfärdighet från nu och till evig tid ... Ty undervisningen skall gå ut från Sion, HERRENS ord från Jerusalem. Han skall döma mellan hedna-folken och skipa rätt åt många folk. Då skall de smida sina svärd till plogbillar och sina spjut till vingårdsknivar. Folken skall inte mer lyfta svärd mot varandra och inte mer träna sig för krig (Jes 9:6-7; 2:3-4; Mika 4:2-3).

¹⁵ Översättningen är baserad på versionen i *The New International Commentary on the Old Testament* av J.C. Allen, Grand Rapids: Eerdmans, 1976. Jämför översättningen i Svenska Folkbibeln och Bibel2000.

En av de tydligaste beskrivningarna om Guds rike finns i Daniels bok 2:44. Efter ödeläggelsen av de fientliga världsmakterna kommer ”himplens Gud att upprätta ett rike (tydligt ett världsimperium) som aldrig i evighet skall förstöras, och vars makt inte skall överlämnas till något annat folk. Det skall krossa och göra slut på alla dessa andra riken, men själv skall det bestå för evigt”. I Daniel 7 ska samma utlovade rike administreras av Människosonen (Jesu favoritbeteckning på sig själv) och av hans efterföljare, Guds utvalda folk:

Och åt honom [Människosonen] gavs herravälde, ära och rike så att alla folk, nationer och människor av varje språk skulle tjäna honom. Hans herravälde är ett evigt herravälde som inte skall ta slut, och hans rike skall inte förstöras ... Sedan skall makten och väldet av alla riken under himlen ges till det folk som tillhör den högste Guden. Deras kungliga makt kommer aldrig att ta slut och alla jordens styresmän skall tjäna och lyda dem (Dan 7:14, 27, Good News Bible).

Den revolution som är associerad med Messias installation i sitt rike beskrivs av Sakarja:

Sedan skall HERREN gå ut i strid mot dessa hednafolk ... HERREN skall vara konung över hela jorden ... Det skall ske att var och en som är kvar av alla de hednafolk som kom emot Jerusalem skall dra dit upp, år efter år, för att tillbe konungen, HERREN Sebaot (Sak 14:3, 9, 16).

Dessa och många andra avsnitt hos profeterna bevisar utan all diskussion att Guds rike kommer att bli en ny världsregering på jorden som administreras av Messias, Guds utvalde kung, assisterad av en grupp förbundna som hos Daniel kallas ”den Högstes heliga” (7:27). Bilden av en upprättad jord är gemensam hos alla profeterna. Den är grunden för det messianska hoppet, sammanfattad i termen ”Guds rike”.

Israels nationella hopp som aposteln Paulus helhjärtat stödde hade beskrivits levande och briljant av den store profeten Jesaja på 700-talet f.v.t. (före vår tideräkning). Paulus var övertygad om att det kristna evangeliet hade avslöjats för Israels profeter före Kristi ankomst (Rom 1:1-2; 16:25-26; Gal 3:8; Tit 1:2). Allt åtskiljande av evangeliet från dess uppenbarelse i de gammaltestamentliga Skrifterna leder till ett katastrofalt missförstånd. När Paulus skriver om evangeliet tar han för givet att hans läsare känner till evangeliets bakgrund i Gamla testamentet. Men i vår tid närmar sig de flesta läsare Paulus brev utan den oundgängliga förståelsen för vad profeterna menade med evangeliet.

Ett antal nyckelavsnitt hos profeterna erkändes som vittnesbörd till upprättandet av en laglig regering i Israel, återställandet av Israels monarki av den person som var en utlovad avkomling till David. Om Davids tron inte åter skulle framträda i Israel med Messias som kung, skulle hela den gammaltestamentliga uppenbarelsen upplösas i en from legend, om inte till bedrägeri.

Jesaja talar på flera ställen om förkunnelsen om glädjebudskapet:

Sion, du glädjens budbärrinna, stig upp på ett högt berg. Jerusalem, du glädjens budbärrinna, höj din röst med kraft. Höj den utan fruktan, säg till Juda städer: ”Se er Gud!” Ja, Herren, HERREN kommer med makt, hans arm visar sin makt. Se, han har med sig sin lön, hans segerbyte går framför honom. Han för sin hjord i bet som en herde, han samlar lammen i sina armar, han bär dem i sin famn ... Därför skall mitt folk lära känna mitt namn, därför skall det på den dagen förstå att jag är den som säger: ”Se, här är jag.” Hur ljuvliga är inte glädjebudbärrarens fotsteg när han kommer över bergen och förkunnar frid, bär fram goda nyheter och förkunnar frälsning och säger till Sion: ”Din Gud är konung!” Hör, dina väktare ropar med hög röst, de jublar alla, ty de skall med egna ögon få se HERREN vända tillbaka till Sion. Brist ut i jubel tillsammans, ni Jerusalems ruiner, ty HERREN tröstar sitt folk, han återlöser Jerusalem. HERREN uppenbarar sin heliga arm inför alla hednafolkens ögon, alla jordens ändar skall se vår Guds frälsning (Jes 40:9-11; 52:6-10).

Jesus såg sig själv i rollen som förkunnaren av dessa goda nyheter. Vid sitt invigningstal i Lukasevangeliet 4:18-19 citerade han Jesaja 61:1-2: ”Herrens, HERRENS Ande är över mig till att *predika glädjens budskap* för de ödmjuka. Han har sänt mig att förbinda dem som har ett förkrossat hjärta, att ropa ut frihet för de fångna och befrielse för de bundna, till att predika ett nådens år (det slutliga jubelåret) från HERREN.” Träffande slutar Jesus citatet vid denna punkt, men Jesajas förutsägelse tar oss in i framtiden och den slutliga uppfyllelsen av dessa ord, ”och en hämndens dag från vår Gud”.

Den kristendom som predikades av Jesus är en bekräftelse på denna storslagna vision om vår värld. Vid sin första ankomst var Jesus bemyndigad att hela och upprätta enbart i liten skala. Den stora majoriteten av världen förblev i mörker. Vid hans andra tillkommelse kommer han att inleda en världsvid restaurering så som Petrus förkunnade (Apg 3:21). Tyvärr har kyrkan, under inflytande av hednisk, grekisk filosofi, gradvis förlorat förståelsen för profeternas stora proklamation om Riket som en världsregering under överinseende av den odödliggjorde Messias. Detta löfte om den goda tid som skulle komma ersattes av en blek, mystisk och vag förespegling om en okroppslig existens i ”himlen”. Sammanbrottet av det ursprungliga kristna hoppet, grundat på Kristi undervisning och på Israels profeter,

kan vi spåra till den tolkningsteknik (termen är alltför artig) som användes av kyrkofäder som Origenes och Augustinus vilka bortförklarade den enkla betydelsen av bibeltexten. I Uppenbarelseboken ger Bibeln en profetia om Riket som är kulmen på det som de övriga Skrifterna hade sett fram emot. Augustinus valde

att allegoriserat påståendena i Uppenbarelseboken och att tillämpa dem på kyrkans historia [och förstörde alltså framtiden och placerade den i nutiden] ... De tusen åren skulle inte tolkas bokstavligt utan representerar hela kyrkans historia från inkarnationen till den slutliga sammanstötningen. De heligas regering är en profetia om kyrkans herravälde över världen [nu!]. Uppståndelsen är bildlig och syftar helt enkelt på den andliga uppståndelsen hos den som tror på Kristus [nu!]. Men en exeges av detta slag är *obederligt lyckel* ... Att ge en sådan tolkning av uttrycket 'första uppståndelsen' är helt enkelt en lek med ord. Om vi bortförklarar den självklara betydelsen av orden, då blir det som Alford säger: "Det finns ett slut på all betydelse av språk och Skriften sopas bort som ett definitivt vittnesbörd till vad som helst."¹⁶

¹⁶ *Peake's Commentary on the Bible*, s. 941, kursivering tillagd.

3

Traditionella judiska och kristna förklaringar

Genom att följa profeternas enhetliga förväntan samlade de judiska rabbinerna följande information om Messias och hans framtida rike från Skrifterna:

1. Messias skall vara en avkomling av Davids hus, och hans syfte är att upprätta Israels rike och att utbreda sitt inflytande över världen.
2. I en sista fasansfull strid om världsherravälde kommer Guds fiender, koncentrerade i en enda Antikrist, att bli besegrade och tillintetgjorda.
3. Upprättandet av Messias Rike, som följer på Antikrists nederlag, kommer att resultera i Israels andliga och politiska överhöghet, när alla nationerna kommer att få lära sig acceptera Guds enhet, erkänna styret av hans representant, Messias, och söka undervisning från lagen.

Det är utom allt tvivel att källan till denna information är de hebreiska gammaltestamentliga Skrifterna. Det är inte mindre tydligt att hoppet som tänts av profeterna bekräftades helt och fullt genom Gabriel när han utpekade Jesus som den utlovade härskaren i vilken den världsvida regeringen man väntat så länge på skulle verkställas: ”HERREN Gud skall ge honom hans fader Davids tron. Han skall vara konung över Jakobs hus för evigt och hans rike skall aldrig få något slut” (Luk 1:32-33).

I dessa verser har Lukas, med högsta auktoritet, gett oss en definitiv kristen framställning om Jesu bestämmelse. Han ska upprätta levnadsvillkoren för sitt folk och regera världen från Jerusalem som den gudomligt utnämnde kungen. Hoppet var socialt, andligt och politiskt – och relaterat *till jorden!* Tro på det kommande Riket var hjärtat av den nytestamentliga kristendomen som Lukas, Paulus resekompanjon undervisade Teofilus om (Luk 1:1-4).

I ljuset av det enstämmiga budskapet hos de hebreiska profeterna, har det judiska folket i allmänhet dragit slutsatsen att Jesu anspråk på Messiasskap skulle förkastas. De anför följande skäl: Eftersom anspråk på att vara Messias innebär att världsmakterna skall tillintetgöras, och eftersom Jesus inte störtade den romerska makten i Palestina eller upprättade Guds rike, hade Jesus och apostlarna fel då de trodde att han var den utlovade Messias. De nytestamentliga dokumenten presenterar därför ett falskt anspråk.

Ställda inför samma data har den traditionella kristenheten resonerat som så: Eftersom Jesus gjorde anspråk på och verkligen var Messias, och eftersom det

romerska styret i Palestina inte störtades och det messianska Riket inte etablerades på jorden, kan inte Jesus ha ämnat verkställa det messianska program som judarna förväntade sig. Han måste därför ha omtolkat profeternas hopp så att han uteslöt varje tanke på politisk revolution och på upprättandet av en messiansk regering på jorden.

För att stödja denna tankelinje har teologer använt en hel del vetenskaplig energi i ett försök att övertyga oss om att den judiska förståelsen om Riket och Jesu uppfattning om det var oförenligt motsatta. Framför allt ska vi inte tro att Jesus hade någon politisk ambition. Det har länge framförts att hans målsättningar var enbart ”andliga”. Kontentan av denna långvariga och djupt förankrade övertygelse kan sammanfattas på följande sätt: Många i Israel förväntade sig frälsning genom en Messias, en som var smord, som Gud skulle sända för att regera ett jordiskt rike. Denne Messias skulle ge ära åt Israel, förstöra ondskan och etablera rättfärdighet med oemotståndlig kraft. Det Jesus gjorde var något helt annorlunda. Han etablerade Riket i sina efterföljares hjärtan.

Standardverken återspeglar ständigt samma syn på Jesus och Riket. Gemensamt för dem alla är åtminstone erkännandet att Guds rike var grunden för allt det som Jesus lärde. Men långt ifrån att bli en världsregering reducerades Riket till en etisk regel om Gud i människors hjärtan:

Huvudtanken i Jesu budskap var: Guds rike är den himmelske faderns vilja som intagit främsta platsen i människors hjärtan. Han lärde att tro på Gud skulle föra med sig en ny sakernas ordning där bekymmer och fruktan för livet skulle överges ... Genom bön från hjärtan som renats genom ånger och uppriktig önskan om ett bättre liv kommer Guds närvaro att vinnas, hans rike att komma och människornas belöning kommer att bli gemenskap med Gud.¹⁷

Det är förvånande att denna slags beskrivning om Guds rike har accepterats av den kyrksamma allmänheten som en tillfredsställande reflexion om det rike som framträder i de kristna dokumenten. Den populära uppfattningen utelämnar all referens till Jesu *andra* tillkommelse och det påföljande messianska riket på jorden. Dessutom är standarddefinitionen av Riket öppen för en stor invändning: det är ytterst självmotsägande att göra anspråk på att vara Messias och på samma gång helt och hållet förkasta den *politiska* rollen som de hebreiska Skrifterna ger åt Messias och som är huvudpunkten i Messiaskap! Det är helt obegripligt att Jesus kunde tala om Guds rike (och om sig själv som Messias) och samtidigt förneka innebörden av detta uttryck som upprättelsen av en världsvid teokratisk regering på jorden, med Jerusalem som metropolen för ett nytt samhälle så som alla de

¹⁷ *New Age Encyclopedia*, London: Simpkin, Marshall, Hamilton, 1925, Vol. 6, s. 176-177.

hebreiska profeterna hade föreställt sig det. Förkastandet av det yttre, politiska Riket blir allt mer omöjligt när man ständigt påstår, såsom Jesus gjorde, att de hebreiska Skrifterna är den inspirerade och auktoritativa källan för all religiös sanning. Eftersom ingen ny politisk ordning uppstod som ett resultat av Jesu verksamhet har kommentatorerna valt mellan två alternativ: antingen gjorde Jesus i själva verket inte någonsin anspråk på att vara Messias, och i detta fall måste hans lärjungar av misstag tilldelat honom denna titel; eller gjorde han verkligen anspråk på att vara Messias men använde titeln och uttrycket "Guds rike" på ett radikalt nytt sätt som för alltid avsondrade det från dess gammaltestamentliga rötter och framför allt fråntog det någon som helst politisk betydelse.

4

En tredje lösning

Ingen av dessa lösningar gör rättvisa åt de bibliska dokumentens utsagor. I båda fallen har man helt enkelt inte tagit hänsyn till stora delar av tillgänglig information. Påståendet att Jesus i själva verket inte gjorde anspråk på att vara Messias skulle göra hela Nya testamentet falskt. Men det är inte mindre problematiskt att argumentera för att Jesus övergav det judiska gammaltestamentliga hoppet om en världsvid messiansk regering som förutsetts av alla profeterna. Rikhaltiga bevis existerar i Nya testamentet som visar att han aldrig gjorde något sådant. Det återstår därför en tredje valmöjlighet. Med sina samtida använde Jesus vanligen uttrycket ”Guds rike” för att beskriva den nya världsvida politiska ordningen på jorden som utlovats i den heliga Skriften, men han och hans apostlar utvidgade ibland termen för att inkludera ett preliminärt och förberedande stadium i den gudomliga planen för Riket:

1. Hans proklamation om Guds messianska rike innan dess världsvida etablering vid Jesu återkomst till jorden i makt och härlighet.
2. En demonstration av Rikets makt som Jesus och hans utvalda efterföljare beklätts med, och som visade sig i deras helande och utdrivande av onda andar.
3. Ett värvande av lärjungar genom Jesu verksamhet och deras träning för ledarskap i det kommande messianska Riket såväl som delaktighet i kungörelsen om Riket före dess ankomst.
4. Messias död för världens synder.
5. Hans himmelfärd och intagande av platsen på Faderns högra sida (förutsagt i den ytterst viktiga Psalmen 110:1)¹⁸ i avvaktan på hans återkomst för att inleda Riket som den förnyade sociala och politiska ordningen på jorden.

Det är viktigt att notera att de gammaltestamentliga profeterna inte kunde särskilja dessa preliminära utvecklingar som förberedelse för Riket från dess världsvida etablering, även om vi i efterhand kan se tydliga indikationer på dessa två faser i det gudomliga programmet spridda genom hela Gamla testamentet. I traditionell kristenhet har talet om Guds rike, som i någon mening en beskrivning av det

¹⁸ Denna vers citeras och hänvisas till i Nya testamentet mer än något annat avsnitt av Gamla testamentet. Det är uppenbarligen av största vikt för vår förståelse av apostolisk kristendom.

kristna livet *nu*, till den grad överskuggat förkunnelsen om Riket som den *framtida* etableringen av den gudomliga världsvida regeringen, så att den dolts och till och med eliminerats – detta Rike som för Jesus och hela Nya testamentet såväl som för profeterna *kommer att bli den stora tilldragelse som invigs genom hans andra tillkommelse*.¹⁹

Det Rike som Jesus undervisade om är först och främst den nya ordning på jorden som står i samband med en stor framtida kris i historien, som kommer att kännetecknas av hans återkomst i makt. För Jesus hade Riket inte ännu kommit. Vi behöver be om dess ankomst.²⁰ Visst hade Rikets makt visat sig i hans verksamhet, men det var bara en försmak av det kommande Riket som fortfarande låg i framtiden, och som berodde helt och hållet på Jesu ankomst som kung att upprätta det.

Om Nya testamentet läses från ett perspektiv som tillåter *både* en nuvarande preliminär manifestation av Rikets ande och kraft såväl som en framtida världsvid invigning och etablering vid Jesu andra ankomst, blir det tydligt att han aldrig för ett ögonblick berövade Guds rike den politiska och territoriella betydelsen som getts åt det genom profeterna och införlivats i den judiska religionen som nationens stora hopp. *Vid sin första ankomst* räknade dock inte Jesus med att introducera det messianska Riket som ett världsvitt politiskt imperium. Trots det var dock all hans undervisning inriktad på att förbereda sina efterföljare för den framtida ankomsten av detta rike. Vid slutet av sin verksamhet underkastade han sig själv korsfästelse av de romerska och judiska myndigheterna med löfte om att han skulle återkomma efter uppståndelsen och en ännu inte uppenbarad tidsperiod för att inleda Riket politiskt både i Israel och universellt. Detta uttalande om det gudomliga dramat skulle i varje detalj uppfylla den gammaltestamentliga profetians förutsägelser, lika väl som att bevisa riktigheten av Jesu anspråk på Messiaskap.²¹

¹⁹ Jfr *The Century Bible, Introduction to Thessalonians* (London: Caxton Publishing Co., n.d.) s. 29: "Det har nyligen gjorts gällande att Guds rike var huvudtemat i Jesu undervisning, som närhelst han talade om Guds rike menade framtidens triumferande nya ordning som skulle upprättas vid hans återkomst till denna världen i härlighet tillsammans med änglarna." Referensen är till Johannes Weiss' *Predigt Jesu vom Reiche Gottes (Jesus' Proclamation of the Kingdom)*, Philadelphia: Fortress Press, 1971, första publicering 1892). Weiss såg mycket riktigt att Jesus talade alltid om ett verkligt rike i framtiden. Han fortsatte sedan att säga oss att en sådan undervisning var irrelevant för oss nu!

²⁰ Matt 6:10, "Låt ditt rike komma" [Bibel2000]. Josef från Arimatea *väntade* på det (Mark 15:43).

²¹ Jfr *The Century Bible, Introduction to Thessalonians*, s. 30: "Det som judarna förväntade sig vid Kristi första ankomst, var de kristna benägna att förvänta sig vid hans andra ankomst."

5

Den icke-politiska Messias i traditionell kristendom

Traditionella versioner av kristendomen har varit besynnerligt motvilliga att erkänna den politiska dimensionen av Jesu undervisning. Kommentatorer har bemödat sig att bortförklara den genom att använda ett batteri av olika påhitt. Denna process har involverat ingenting mindre än en *tour de force* genom vilken det enklaste bibliska påstående har tömts på sin uppenbara betydelse.

Dessa tekniker har inte undkommit kritik från de uttolkare som insåg att man våldfört sig på den heliga texten. Albert Schweitzers anmärkning förtjänar att citeras i detta sammanhang: ”Många av de största uttalandena [av Jesus] finner man liggande i ett hörn som explosiva granater från vilka laddningen har tagits bort ... Vi har låtit Jesus få ett annat språk i vår tid än det som han verkligen brukade.”²² Jesu ord föll i glömska.

Schweitzer var övertygad om att Jesu känsla av kris och världens undergång representerade själva hjärtat av hans sinne och budskap och att våra vittnesbörd inget betyder om vi inte ser dem i detta ljus.

En annan kommentator, David Baron, beklagade sig över att profeternas ord hade misshandlats av uttolkarna på ett sätt som eliminerade realiteten av Guds framtida Rike. Det Baron säger om kommentarerna till profeten Sakarja kan tillämpas i lika hög grad på mycket traditionell behandling av Guds rike i Jesu undervisning:

Nästan alla av de verk som existerar om denna profetiska bok är på ett eller annat sätt bristfälliga, och en del av dem är till och med missvisande. De äldre kommentarerna, även om de är berömvärda för sin vördnadsfulla andliga ton och praktiska undervisning, och att en del av dem innehåller en hel del sunt filologiskt och historiskt material, är mer eller mindre förvrängda genom den allegoriska tolkningsprincipen genom vilken all referens till ett konkret Gudsrike på jorden, en bokstavlig upprättelse av Israel och det synliga framträdandet av Messias och hans regering bortförklaras.²³

Eftersom Guds rike var hjärtat av allt det som Jesus undervisade om, och eftersom han helt och fullt skrev under på profeternas hopp²⁴ kommer borttagandet av det

²² *Quest of the Historical Jesus*, New York: MacMillan, 1968, första publiceringen 1910, s. 400.

²³ *The Prophecies of Zechariah*, London: Marshall, Morgan & Scott, 1962, s. viii, ix, kursivering tillagd.

²⁴ Matt 5:17, ”Tro inte att jag har kommit för att upphäva lagen eller profeterna.” Rom 15:8, ”Kristus har blivit de omskurnas tjänare för att ... bekräfta löftena till fäderna.”

messianska Riket att hota innehållet i Jesu Kristi budskap. Den gränslösa skada som gjorts genom den ”allegoriska tolkningsprincipen” (ett sofistikerat uttryck för ”bortförklaring”) har inte begränsats till Sakarja bok. Nästan alla standardkommentarer på Nya testamentet är bristfälliga av skäl som konstaterats av David Baron. Jesu undervisning drabbades av ett ödeläggande slag när uttolkarna inte längre erkände att Guds rike betyder först och främst vad det alltid hade betytt för profeterna: ett ”konkret” Gudsrike på jorden som skulle inledas med den händelse som i Gamla testamentet är känt som HERRENS dag och i det Nya som Jesu andra tillkommelse.²⁵ Den vanliga betydelsen av termen ”Guds rike” på Jesu läppar är den nya ordningen som ska inledas med hans återkomst. Detta stämmer exakt överens med Gamla testamentets beskrivningar av Guds regering (dvs. genom personen av hans utvalde kung, Messias).²⁶ Traditionell teologi tycks ha glömt att Jesus kom för att ”bekräfta löftena till fäderna” (Rom 15:8), och fäderna, med början med Abraham förväntade sig att ”ärva världen” (Rom 4:13). Löftena som gavs till Abraham, vilka Nya testamentet skriver under på, var grundade på hoppet om att ta över ansvaret för jorden. Jesu löfte om belöning till sina lärjungar beskrivs i termer av regeringstjänst: ”Du skall härska över tio städer” (Luk 19:17). Det hopp som väckts av Jesus är inte annorlunda. Han lovade de ödmjuka att de skulle ”ärva jorden” (Matt 5:5), och sade att ”er Fader har beslutat att ge er riket” (Luk 12:32). Nytestamentlig kristendom utlovar administrativa positioner åt sina trogna i en ny regering avsedd att framträda på jorden när Jesus kommer tillbaka (Upp 5:10).

En Messias som misslyckas med att tillträda sin tjänst som regent av ett universellt imperium med centrum i Jerusalem är inte den Messias som profeterna väntade på och genom Gabriel utlovad till Maria (Luk 1:32-33). Därför är det rimligt att fråga sig om den traditionella teologins Jesus, om vilken det sägs lite eller ingenting som har att göra med ett världsimperium på jorden som ska inledas med en framtida kris, kan vara Bibelns Jesus Messias.

²⁵ Se exempelvis i 1 Tess 5:2; 2 Tess 2:2; 1 Kor 1:8; 2 Kor 1:14. HERRENS dag är detsamma som dagen för Kristi framtida tillkommelse.

²⁶ Se bland många andra citat, Jes 52:7-10; 32:1; Ps 2; Sak 14:9f; Upp 11:15-18; Psalmerna 96-101, som beskriver den dag på vilken ”Herren har *blivit* kung” – *börjat* regera.

6

Det framtida politiska Riket i Jesu undervisning

Ett antal kritiskt viktiga uttalanden av Jesus har inte fått den uppmärksamhet de förtjänar. Det handlar om verser som visar att Jesus var mycket medveten om den politiska naturen av Riket som han som Messias var avsedd att administrera vid sin ankomst i slutet av tidsåldern.

Den som gjorde anspråk på att vara Davids utlovade Son kunde inte ha undgått att ha blivit imponerad av förbundets fundamentala betydelse, det förbund som gjordes med David och som beskrivs i Andra Samuelsboken 7 (med parallell i 1 Krön 17).²⁷ Som bekant så bildade detta grunden för Guds löfte att ge fred på jorden genom sin utvalde kung.²⁸ Från läsning av de hebreiska Skrifterna var det allmänt känt att Davids rikes härlighet skulle till slut upprättas åt Israel, med välsignelser för hela världen när Messias trädde fram med sin regering. Det var så att det fanns framstående lärjungar som ivrigt väntade på ”Israels tröst”, inte bara innan Jesu födelse, utan efter att han hade fullbordat sin verksamhet i Palestina. Den nationella förväntan på Messias regering förblir central i de kristna dokumenten: den rättfärdige och gudfruktige Simeon ”väntade på Israels tröst” och den helige Ande var över honom” (Luk 2:25). Profetissan Hanna, lovordad av Lukas för sin exceptionella hängivenhet mot Gud, ”väntade på Israels frälsning” (Luk 2:38). Josef från Arimatea som Matteus beskriver som en Jesu lärjunge (Matt 27:57) var ”en god och rättfärdig man ... som väntade på Guds rike” (Luk 23: 50-51). Detta var efter Jesu död. Tydligt trodde han inte att Riket hade kommit med Jesu verksamhet, även om urkunderna förvisso beskriver hans verksamhet som ett föregripande av Riket (Matt 11:5).

Rövaren på korset gav likaså ett erkännande om det kommande Riket när han bad Jesus om att få del i det: ”Jesus, tänk på mig, när du kommer till ditt rike” (Luk 23:42).

Precis samma entusiasm för Riket och evangeliet hade drivit fram önskemålet hos Jakobs och Johannes mor att be i sina söners ställe. Hennes begäran avslöjar den bibliskt kristna föreställningen om det messianska riket, och Jesus gjorde ingenting alls för att störa hennes förståelse om det slags rike det skulle bli. ”Lova

²⁷Vikten av detta förbund ses i referenserna till det i Ps 72, 89 och Luk 1:32-33.

²⁸ Denna gudomliga intervention är livfullt beskriven i Psalmerna, särskilt i Psalm 2 och 10. Både gemenskapen i Qumran och de kristna såg tillämpningen av 2 Sam 7:14 på den utlovade befriaren (jfr Hebr 1:5; Luk 1:32-33).

att mina båda söner här får sitta bredvid dig i ditt rike, den ene på din högra sida och den andre på din vänstra” (Matt 20:21).

Det rike hon hade i åtanke var verkligen inte begränsat till ett rike ”i hjärtat”. Jesu svar bekräftade att hedern av att sitta på främsta platsen i det framtida Riket skulle ”tillfalla dem som de är beredda för” (Mark 10:40). Han tillade dessutom att maktställningen i det kommande Gudsriket är för dem som först accepterar en tjänares roll som han själv hade gjort (Mark 10:42-45; jfr Fil 2:5-8). Men det finns ingen fråga i Jesu sinne om det framtida Rikets natur, inte heller om ställning i det. Lärjungarna tillrättavisades inte för något missförstånd om realiteten av ett framtida rike i vilket man kunde inneha positioner. De behövde bara lära sig att vägen till maktställning låg i ödmjukhet, lidande och tjänande.

Frågan om det kristna målet är ofantligt viktigt i dokumenten om Jesu undervisning. Apostlarna var instruerade av Jesus att känna igen det utlovade messianska riket som kärnan i det Nya förbundet. För dem var det högsta målet av det kristna livet att assistera Messias i administrationen av hans rike. Vid den sista måltiden sade han till dem: ”Jag överlämnar riket åt er, liksom min Fader har överlämnat det åt mig. Ni skall få äta och dricka vid mitt bord i mitt rike och sitta på troner och döma Israels tolv stammar” (Luk 22:29-30).

Bara några ögonblick tidigare hade Jesus sagt att han inte skulle äta och dricka tillsammans med dem igen förrän ”Guds rike kommer” (Luk 22:16, 18). Sedan skulle de äta och dricka i hans närvaro, återförenade med honom som Rikets överordnade. Denna strålände tilldragelse skulle äga rum ”vid pånyttfödelsen, [bokstavligt, ”när världen återföds”] när Människosonen sätter sig på sin härlighetstron” (Matt 19:28).

Apostlarna hade inga tvivel om att detta skulle ske, för Jesus hade också sagt: ”När Människosonen kommer ... då skall han sätta sig på sin härlighets tron” (Matt 19:28).

Innebörden av allt detta står klart för alla att läsa. Det kommer att upprättas ett rike som invigs vid Kristi återkomst vid början av den Nya tidsåldern. Det kommer att finnas troner och regering över de tolv stammarna som återsamlats i landet. Och det kommer att bli gemenskap med Jesus i denna Nya tidsålder, en gemenskap som inte ska förnyas ”förrän Riket kommer” (Luk 22:18).

Medan denna information om Guds rike bildar ramen för allt det som Jesus undervisade om, hur långt ifrån är det inte att det spelar någon roll alls i det som vi kommit att kalla kristendom?

7

En förnäm mans avfärd och återkomst

Vid ett annat tillfälle hade Jesus kastat ytterligare ljus över Guds rike genom att jämföra sig själv med en förnäm man som skulle resa iväg och senare återkomma för att överta ansvaret av sin Faders rike. Jesus berättade denna liknelse för att på enklast möjliga sätt tydliggöra skedena i den gudomliga planen av historien. Eftersom Jesus och hans lärjungar var i närheten av Jerusalem och närmade sig den stad som alla erkände skulle bli Rikets huvudstad förväntade sig hans åhörare – av vilka många hade accepterat hans anspråk på att vara Messias – att det var mycket rimligt ”att Guds rike genast skulle framträda på ett synligt sätt” (Luk 19:11).

Lukas berättelse lämnar oss inte i tvivel om att det Gudsrike det var fråga om var ett rike grundat i Jerusalem, och kungens geografiska närhet till huvudstaden gav anledning till den höga stämningen att profeternas och nationens hopp skulle nu äntligen bli verklighet. Liknelsen som följde skulle undervisa om att Riket inte skulle uppenbaras *genast*. Att det skulle framträda till slut sattes inte i fråga. Dessutom skulle framträdandet betyda ödeläggelse av Jesu fiender: ”Men dessa mina fiender som inte ville ha mig till kung över sig, för hit dem och hugg ner dem inför mina ögon” (Luk 19:27).

Inte för ett ögonblick antydde Jesus att folket hade missförstått Rikets natur eller att de skulle räkna bara med ett ”rike i hjärtat”. Genom en enkel berättelse om en förnäm man gjorde han det klart att Guds rike inte skulle invigas offentligt förrän han återvände från himlen efter att ha fått kunglig auktoritet från sin Fader. Vid sin återkomst skulle han utöva sin kungliga makt genom att avrätta sina fiender för vägran att underställa sig hans överhöghet (Luk 19:27). Samtidigt skulle hans trogna efterföljare belönas för sitt fruktbara arbete medan mästaren hade varit frånvarande genom att få ansvar över tätortsbefolkningar i Riket (Luk 19:17).

Liknelsen blev fullständigt begriplig som en bekräftelse på vad den berömda Psalm 2 hade förutsagt om Messias, Herrens smorde. Enligt denna psalm har Gud lovat att ge sin Messias ”hednafolken till arvedel och hela jorden till egendom” (v. 8). Kungen skulle ”krossa dem med järnspira, slå sönder dem som lerkrukor (v. 9). I samma psalm skulle världens regenter som han konfronterat vid sin återkomst uppmanas att ”ge Sonen hyllningskyss, så att han ej blir vred och ni går under på er väg” (v. 12). Både judarna och Jesus erkände att i Psalm 2 fanns en förutsägelse om Messias erövring av världen vid sin ankomst i makt. I Jesus såg den kristna församlingen ”ett barn, en son, som skall styra alla folk med järnspira” (Upp 12:5).

Utmaningen till en position av ”auktoritet över nationerna” var förvisso designad genom den uppväckte Jesus för att sporra de trogna ända till slutet (Upp 2:26).²⁹

²⁹ Se Upp 11:15; 12:5; 12:10; 19:15 för tillämpning av Psalm 2 på Jesus; också Apg 4:25-26; 13:33, den senare referensen till Jesu konception/tillblivelse när Gud lät honom bli till (Jfr Matt 1:20, ”tillblivelse”; Luk 1:35). Apg 13:34, i kontrast till vers 33, talar om hans uppståndelse. Apg 13:33 talar om tillblivelsen av Guds Son i sin mors moderliv.

8

Jesus, den judiskt-kristne Messias

De data vi har undersökt avslöjar en Jesus som är en alltigenom politisk person, även om han inte utövade något av sin politiska auktoritet vid sin första ankomst och höll sig själv och sina efterföljare noggrant borta från politiken i sin tid.³⁰ I sin verksamhet visade han egenskaper av ömhet och barmhärtighet som rättfärdigar hans anspråk på att återspegla sin Faders karaktär. Kontrasten mellan den lidande tjänaren som senare ska bli den segrande kungen visar det utomordentliga omfånget av Jesu personlighet. I det första århundradet uppfyllde han profeten Jesajas ord: ”Han skall inte tvista eller skrika ... Ett brutet strå skall han inte krossa och en rykande veke skall han inte släcka” (Matt 12:19-20). Inte heller utfärdade han domar angående sekulära frågor; men vid hans återkomst i härlighet är han bestämd för att kämpa mot nationerna, att döma dem och att styra dem med järnspira (Upp 19:15). Varje skildring som inte tillåter båda aspekternas färger av Messias aktivitet är hopplöst förvrängda. Tro på Jesu historia som med nödvändighet också handlar om trons Jesus, måste grundas på hela skalan av uppenbarad sanning om honom.

Traditionell kristen undervisning har nästan helt och hållet utmönstrat det politiska elementet i Jesu undervisning, antingen genom att nonchalera uttalandena om regentskap som han förväntade för sig själv och för sina lärjungar, eller genom att göra anspråk på att de verkställande positionerna som utlovats till hans lärjungar skulle tillträdas *nu* innan den andra tillkommelsen, emot Nya testamentets alla uppenbara bevis. Teorin att apostlarna erbjöds kungavärdighet över *kyrkan* kolliderar med Nya testamentets klara undervisning att det är i den nya tidsåldern, när Jesus kommer i sin härlighet (Matt 19:28; 25:31), och inte innan, som Messias efterföljare ska dela regentskap med honom. Den förnäme mannen i liknelsen måste återvända *från* himlen innan han blev auktoriserad att ta itu med sina fiender och regera med de trogna i hans rike. Tills Jesus kommer tillbaka måste lärjungarna vara uthålliga i bönen: ”Låt ditt rike komma.” Det är inte förrän ”Riket kommer”

³⁰ I en mening var Jesu verksamhet alltigenom politisk från början. Det Nya testamentet beskriver honom som stridande mot Satans övernaturliga styrkor. Det är tillbörligt att kalla detta engagemang i ”kosmisk politik”. För biblisk kristenhet är striden mellan Jesus och Satan det verkliga problemet. Och det är en strid för världsdominans som återstår att lösa även om löftet om Jesu slutliga triumf är säkrad. Gud, i Kristus, skall återvinna den upproriska jorden från djävulens klor. På grund av mänsklig motspänstighet och blindhet är tyvärr Satan fortfarande ”den här tidsålderns gud” (2 Kor 4:4; 1 Joh 5:19; Upp 12:9).

(Luk 22:18) som Jesus sätter sig ned tillsammans med sina lärjungar i det Rike i vilket han lovar dem en lott.

Den allmänt hållna uppfattningen att löftet om regentskap hänvisar till perioden *före* den andra tillkommelsen representerar en ödesdiger rubbning av det bibliska schemat och har haft den tragiska följden att stödja en fullständigt obiblisk syn på framtiden och att dra en slöja över verkligheten av Guds rike som ska verkställas när Jesus kommer tillbaka. Jesu sinne är fullständigt avslöjat i den uppenbarelse som han delgav genom den älskade lärjungen Johannes. Vi finner honom bekräfta sin uppmaning att härda ut tills den Stora Dagen:

Men håll fast vid det ni har, till dess jag kommer. Den som segrar och håller fast vid mina gärningar ända till slutet, honom skall jag ge makt över folken, och han skall styra dem med järnspira liksom man krossar lerkärl ... Den som segrar skall få sitta med mig på min tron, liksom jag själv har segrat och sitter hos min Fader på hans tron (Upp 2:25-27; 3:21).

Dessa är Frälsarens egna ord ("Så säger Guds Son", Upp 2:18), och församlingarna uppmanas att "höra vad Anden säger" till dem. Det är svårt att se att den vanlige kyrkobesökaren äger något som liknar den inställning om framtiden som Jesus inpräglat i dessa verser. Traditionell kristendom visar sig inte ha gjort något åt dessa dramatiska kristna lärdomar. De ord vi har citerat från Uppenbarelseboken är i själva verket bara en bekräftelse på vad Jesus redan hade lagt fram för apostlarna som målet för deras lärjungaskap – att förena sig med honom i förvaltningen av ett förnyat Israel och en förnyad värld.³¹

Trots det faktum att detta starka messianska hopp väckts av Jesus har kommentatorer uttryckt sin antipati mot hans messianism genom att beteckna Messias aktivitet, så som den beskrivs i Psalm 2 och som ger eko i Jesu ord i Uppenbarelseboken, som "okristen". De ser inte hur kungens aktivitet som beskrivs i Psalm 2 kan ha något samband med Jesus. Trots hans egna citat från Psalm 2 med hänvisning till sig själv och sin församling är följande kommentar ganska typisk:

Psalm 2 kan strängt taget inte betraktas som syftande på Jesus, delvis därför att upprättandet av Kungen på Sions heliga berg skulle inte ha någon betydelse i hans fall, delvis därför att föreställningen om hans funktion att krossa sina fiender är okristen.³²

³¹ Matt 19:28; Luk 22:28-30; Upp 2:26; 3:21; 5:10; 20:1-6.

³² *Dictionary of Christ and the Gospels*, New York: Charles Scribner's Sons, vol. 2, s. 452. Vid sin andra tillkommelse kommer Jesus att agera som representant för Guds vrede mot en fientlig

Teologer som förespråkar denna uppfattning fångas i en tragisk motsägelse. Medan de säger att de accepterar Jesus som Messias, försöker de begränsa hans verksamhet på ett sätt som skulle undanta en större del av bibliskt Messiaskap. Jesus delar inte teologernas betänkligheter omkring den andra Psalmen, för i Uppenbarelseboken som han gav till Johannes och genom honom till församlingen ber han enträget de trogna att skynda framåt mot målet, vilket innebär att dela messiansk ”auktoritet över nationerna”. Löftena om kungligt privilegium är klara utom all diskussion i Uppenbarelseboken 2:26, 3:21, 5:10 och 20:1-6, liksom i Matteus 19:28 och Lukas 22:28-30 (tidigare citerat). I Uppenbarelseboken 3:21 skiljer Jesus noga mellan sin nuvarande koordination med Fadern på Faderns tron och hans framtida regering på sin egen davidiska tron i det messianska riket: ”Den som segrar skall få sitta hos mig på min tron, liksom jag själv har sekrat och sitter hos min Fader på hans tron.” Allt detta är precis det vi ser fram emot genom Jesu undervisning i evangelierna och från Gamla testamentet vilket Jesus accepterade som Guds auktoritativa ord.

Erkännandet och accepterandet av den messianska tonen i Jesu förkunnelse om Riket kommer att kasta ett fullständigt nytt ljus på hans person och verksamhet. Det är allmänt känt att vår förståelse för ”den yttersta tidens händelser” (eskatologi) har på något sätt förvirrats,³³ genom de mest briljanta kommentatorerna som tydligen gör sitt bästa för att göra sig kvitt hela problemet om framtiden. Det är viktigt att inse att förvirring över framtiden innebär förvirring över Jesu evangelium som är oupplösligt lierat med en apokalyptisk syn på historien. Denna syn ser den mänskliga existensens hela utmaning som en strävan mot deltagande i det Gudsrike som ska manifesteras i den nya tidsåldern som inleds med den andra tillkommelsen.

När man en gång väl har insett att det gammaltestamentliga hoppet om en slutlig gudomlig intervention i vår världs affärer kvarstår oförminskat i Nya testamentet, kommer teologin att återvända för att proklamera Jesu budskap om Guds rike hellre än att använda en extraordinär arsenal av kritiska påhitt, designade uppenbarligen för att från Jesu undervisning avfärda det som inte kan stå i harmoni med ”vår moderna vetenskapliga syn”.

värld. Man begär däremot att kristna under mellantiden ska använda icke-våld mot sina fiender (Matt 5:39-40).

³³ Ramm talar om ”den hopplösa delningen av evangelisk kristenhet angående profetiska och eskatologiska frågor” (*Protestant Biblical Interpretation*, Baker, 1970, s. 244).

9

Det odefinierade Riket hos traditionell kristendom

I Jesu undervisning har alltid framtiden en framskjuten plats och det nuvarande är meningsfullt som en förberedelse för slutet av tidsåldern då Jesus kommer tillbaka. Varje teologi som inte verkar inom detta ramverk har förlorat sin grundval i Bibeln.

Vetenskapen erkänner att Jesus talade om Guds rike som framtida och likväl i någon mening som nuvarande. Utöver detta verkar man vara obenägen att gå. Man har inte definierat vad som menas med det *framtida* Riket. Denna oklarhet om Riket leder automatiskt till oklarhet om evangeliet – vilket är evangeliet om Riket – och hotar att fördunkla hela det kristna evangeliet.

Som vi har sett är inte Nya testamentet tyst om det framtida Riket. Om det bara någon gång då och då ger uttryck åt detaljerna av Messias framtida teokrati i vilken församlingen ska ta del som verkställare tillsammans med Kristus, är det därför att det förutsätter att läran om Riket kommer att förstås utifrån Gamla testamentet. Det antyder aldrig att den mycket större redogörelsen hos profeterna har ersatts. Allt det som profeterna hade avslöjat om det framtida Riket och om Messias regering väntar på uppfyllelsen vid Jesu ankomst i härlighet. Hoppet om Israels återupprättelse (Apg 1:6) finns överallt implicerat som del av det kristna arvet vilket Jesus aldrig ifrågasatte. Detta var särskilt tydligt från Jesu löfte till apostlarna att de kommer att leda de tolv stammarna i den nya tidsåldern (Matt 19:28). Föreställningen har inte sitt ursprung i Nya testamentet. Psalmisten hade förutsett en tid när det återsamlade Israel skulle leva i fred under förvaltning av ”Davids hus troner” (Ps 122:5). Jesaja har talat om Jerusalem upprättat till fulländning, dess domare renade ”som du hade i början” (Jes 1:26) och en idealkung som regerar tillsammans med sina furstar (Jes 32:1). I Nya testamentet samlar Uppenbarelseboken medvetet och bestämt den messianska profetians trådar och relaterar dem till den andra tillkommelsen. Det är den kristna apokalypsen. Hur kan det vara något annat eftersom dess författare är Jesus Kristus? (Upp 1:1). Att tala om apokalypsen som ”judisk”, som om detta betyder att det därför inte är kristet, är fundamentalt förvirrande. Kristendomen är själv alltigenom judisk. Jesus är jude vars undervisning är rotad i Israels arv. I Uppenbarelseboken bekräftar han mycket av det som redan hade upptecknats i evangelierna. Jesu uppmaningar till församlingarna i Uppenbarelseboken 2 och 3 visar att han helhjärtat skrev under på Gamla testamentets traditionella messianism. Detta faktum kan inte undvikas utom genom den drastiska utvägen att förneka den uppståndne Kristus som Uppenbarelsebokens

författare och genom att stryka en mängd av apokalyptiska uttalanden från evangelierna.

Det är den kritiska vetenskapens tragedi att i desperation skapa en Jesus som stämmer överens med *dess* syn på vad Frälsaren skulle vara. Den har försökt ge en presentation av kristendomen som helt enkelt nonchalerar eller eliminerar stora mängder av de kristna dokumenten. Den har alltså framställt en rekonstruktion av Gamla och Nya testamentets lära om Riket och sedan tillskrivit Jesus sin egen produkt!

10

Teologins eliminering av det framtida Riket

De teologiska skrifterna i vår tid är fulla av bevis på hur orättvist Jesu undervisning om Riket har behandlats. Några av de mest framstående kommentatorerna tycks ha föresatt sig att göra sig av med det eskatologiska rike som Jesus brukade tala om. Protester mot sådan utrotning utan åtskillnad av Jesu undervisning förekommer ofta bara i fotnoter. De förtjänar en mycket större uppmärksamhet.

Leon Morris, exempelvis, talar om C.H. Dodds ”realiserade eskatologi” – teorin att Riket hade kommit med Jesu verksamhet och som man inte skulle söka efter i framtiden – ”som otillräckligt för många”. Otillräckligt! Den sopar effektivt bort hoppet om Riket mot vilket hela Nya testamentet, i själva verket hela Bibeln, sträcker sig. Leon Morris förklarar professor Dodds teori: ”Eskatologin [tidsålderns slut] har rört sig från framtid till nutid, från förväntans sfär till den realiserade erfarenhetens.”³⁴

Enligt Dodd ges det inget utrymme i Jesu undervisning för hans verkliga återkomst. Reaktionen hos den vanlige bibelläsaren kommer att bli en förfärande bestörtning över att en professor i Nya testamentet kunde komma till denna slutsats. Morris fortsätter att säga att teorin om realiserad eskatologi ”har bestämt förkastats av många moderna forskare”. Han citerar J.E. Fison som säger att ”realiserad teologi” är uppriktigt sagt kättersk efter de mått som en ansenlig del av Nya testamentet ger som bevis. Emil Brunner är lika rättfram:

Det är klart att det framtida kommandet inte är något annat än ett stycke teologi som vi kan klara oss utan. Vilken slags tilldragelse detta än kommer att bli så ligger hela poängen i det faktum att det kommer att hända. Att försöka slingra sig betyder att dra sig för trons grund, att krossa grundstenen genom vilken allt hänger ihop och utan vilken allt kommer att falla sönder. Tro på Jesus Kristus utan att vänta på hans Parousia [andra tillkommelse] är en pant som aldrig inlöses, ett löfte som inte är allvarligt menat. En kristen tro utan förväntan på Parousin är likt en stege som inte leder någonstans utan slutar i ett tomrum.³⁵

Detta är mästerliga ord och alltför sanna. Faktum är att millioner av kyrkobesökare inte har någon uppfattning alls om Jesu framtida ankomst till jorden, ännu mindre om verkligheten av Riket som han har lovat att inviga *på jorden* vid den tiden. Likväl

³⁴ *New International Commentary on 1 and 2 Thessalonians*, Grand Rapids: Eerdmans, 1959, s. 147.

³⁵ *Ibid.* Det är lärorikt att fundera på det alarmerande faktum att en framstående nytestamentlig forskare kunde ha ”krossat hörnstenen” av nytestamentlig tro. Detta kan tänkas leda till ytterligare beaktande av vad viss ”vetenskap” håller på med.

är Guds rike och den andra tillkommelsen som kommer att inleda det, centrum och hjärta för det kristna evangeliet! I frånvaro av en klar framställning av Riket kan det helt klart inte bli någon autentisk kristendom.

J.E. Fisons och Emil Brunners understrykande av den stora framtida tilldragelsen bör välkomnas med entusiasm, men det är helt otillräckligt att tala om Riket på ett så vagt sätt – ”Vilken slags tilldragelse detta än kommer att bli” – när både Nya och Gamla testamentet i vilka den har sina rötter talar ganska bestämt om den. Den upprättade teokratin beskrivs utförligt och levande av profeterna. Tillräckligt sägs i Nya testamentet för att bevisa att HERRENS stora dag, som enligt Gamla testamentet kommer att introducera Riket, nu associeras med Jesu återkomst i makt och härlighet. En mängd material finns i Gamla testamentet som beskriver världshändelser som kommer att föregå och följa Herrens dag. Beskrivning av dem måste vänta till ett följande kapitel.

Vi avslutar vår nuvarande diskussion med en sammanfattning av dess underliggande teori. Varje påstående att Jesus är den utlovade Messias är inkonsekvent om inte termen ”Messias” förstås i sitt bibliska sammanhang. Det finns inget bevis i Nya testamentet att Jesus förkastade någon del av den roll som förutsagts för Messias i Gamla testamentet. Men *vid sin första ankomst* försökte han inte tillträda sin tjänst som världsregent. Det är ett kolossalt misstag att vidhålla att han *aldrig* förväntade sig att regera världen som Messias, Kungen, upphöjd på tronen i Jerusalem. Vid sin första ankomst kallade och förberedde han sina lärjungar för deras deltagande i det framtida Riket och underkastade sig sedan döden och föll för de fientliga judiska och romerska befattningshavarna. Jesu uppståndelse som följde är garantin för att han har övervunnit döden och därför är i en position att en dag återvända till jorden för att fullfölja återstoden av det messianska uppdraget och förverkliga profeternas vision om fred på jorden.

Jesus kom tillbaka till livet efter att ha varit död i tre dagar. Efter ”många bevis på att han levde” (Apg 1:3) fastställdes hans uppståndelse från de döda som ett historiskt faktum. Han var i personlig kontakt med apostlarna som hade känt honom intimt. Som Petrus rapporterade: ”för oss som åt och drack tillsammans med honom sedan han uppstått från de döda” (Apg 10:41). Jesus demonstrerade i sin egen person (”det är verkligen jag”, Luk 24:39) att som en odödliggjord mänsklig varelse förblev han synlig, förnimbar och kroppslig (”En ande har inte kött och ben, som ni ser att jag har”, Luk 24:39). Under omkring sex veckor umgicks en odödlig mänsklig varelse, den första representanten för en ny skapelse, med dödliga – en förhandsvisning av samma fenomen som vi ska möta i större

skala i det kommande Riket. Efter 40 dagar ägde Jesu slutliga avfärd rum (Apg 1:9-11).

På Faderns högra sida fortsätter Messias att administrera sin församling, som han inbjuder till delaktighet i den kommande tidsålderns messianska härlighet. Försummelsen hos "teologin" att göra rättvisa åt denna enkla bibliska ordning ligger i dess antipati mot det som har med det messianska att göra (och följaktligen mot Messias själv). Därför har man förlorat synen på det centrala bibliska faktum att Jesus är Messias och bestämd inte bara att dö för mänsklighetens synd utan att regera över jorden i en framtida teokrati som inleds med hans andra tillkommelse. Kyrkornas primära uppdrag, om de ska vara kyrkor, är att proklamera dessa otroligt Goda nyheter.

Del 2

**Biblisk kristendoms messianska ramverk
och dess försvinnande från kyrkan**

1

Frälsning genom Messias

Både Gamla och Nya testamentet är alltigenom messianska dokument. John Bright påpekar att Skriftens samlande tema är det messianska Riket:

Begreppet om Guds rike involverar i verklig mening Bibelns totala budskap. Det inte bara överskuggar allt i Jesu undervisning, vi hittar det i en eller annan form i hela Bibeln ... Gamla och Nya testamentet står tillsammans som två akter i ett enda drama. Första akten pekar på dess avslutning i den andra akten och utan den är inte skådespelet komplett och tillfredsställande. Den andra akten måste dock läsas i ljuset av den första, annars kommer man att gå miste om betydelsen. För skådespelet är organiskt ett. Bibeln är en bok. Om vi skulle ge denna bok en titel skulle vi med rätta kunna kalla den ”Boken om det kommande Gudsriket”.³⁶

Det är nödvändigt att påminna sig om att eftersom Kristus bara är en översättning av det hebreiska ordet för Messias (Guds smorde kung) betyder ordet ”kristendom” egentligen ”Messiasdom”. I biblisk mening är därför de kristna ”messianska”, efterföljare till Messias. Med tanke på dessa definitioner är det lite förvillande att finna en ledande forskare av Nya testamentet säga:

I dag är messianismen död med undantag av de sekteriska extremisterna. Praktiskt taget ingen uttrycker sina djupaste övertygelser eller hopp vad gäller universum i de termerna ... Ingen söker på fullt allvar en Messias som kommer att bli den enda lösningen på alla världens problem, andligt eller politiskt.³⁷

Poängen är att Nya testamentet från början till slut *verkligen* söker lösningen på världens ondska hos en återvändande Messias.³⁸ För de nytestamentliga kristna avslutades inte det messianska dramat med den frälsning som verkställdes genom Jesu död. Världen förblev under Satans herravälde och bedrägeri, han som är dess ”gud” (2 Kor 4:4), och denna ohyggliga situation kommer bara att ställas tillrätta genom Messias återframträdande vid slutet av tidsåldern. Detta är den autentiska kristna framtidsutsikten som är grundad på profeterna, apostlarna och Jesus själv.

Men om ingen förutom de sekteriska extremisterna nu väntar en messiansk lösning på våra problem måste det vara så att det bibliska kristna hoppet har ersatts med någonting annat. Om det är så, är det inte förvånande att nutida kyrko-besökare saknar sympati och förståelse för mycket i Jesu undervisning. Om de står

³⁶ *Kingdom of God*, New York: Abingdon Press, 1953, s. 7, 197.

³⁷ J.A.T. Robinson, *The Human Face of God*, SCM Press, 1973, s. 9.

³⁸ Vårt citat kanske framkallar frågan om hur långt en del vetenskap är från förståelse för Nya testamentet.

främmande för det som hör till det messianska – och till att Jesus är Messias – kommer de oundvikligt att stå främmande för Jesus, och han till dem.

Det Nya testamentet presenterar Jesu anspråk på messiasskap som själva hjärtat av kristendomen. Alla de titlar som tilldelas Jesus genom Nya testamentet stammar direkt från hans anspråk att vara Messias. Frälsning, prästerskap och konunglig värdighet är de tre grundläggande beståndsdelarna i Messias tjänst. Dessutom är anspråket på att vara Messias ett exklusivt anspråk. Det kan finnas bara en genuin pretendent och det är den bibliska kristendomens uppgift att visa att Jesus och enbart Jesus är den genuine Messias. Om vi sedan frågar hur Jesu autenticitet ska bedömas och fastställas är svaret att han passar i den form som skapats för Messias i Gamla testamentet. Det Nya testamentet insisterar på att Jesus kan göra det som Skrifterna säger att Messias enligt den gudomliga planen måste utföra. Men historien är ofullständig tills Messias är installerad som världsregent och upprättar en laglig regering på jorden. Det är mot denna messianska framtid som Nya testamentet strävar vers efter vers. Allt orienteras mot den stora kommande krisen då världsmakten kommer att byta plats från Satan till Jesus.

En undersökning av Paulus och Petrus i Apostlagärningarna kommer att visa att de riktade sina ansträngningar mot att visa att Jesus var den utlovade Israels kung och världens Frälsare. Inte bara det, de gjorde det klart att Messias uppståndelse och hans nuvarande plats hos Fadern bildar ett preludium till nästa stora tilldragelse i det gudomliga frälsningsprogrammet: Jesu återkomst till jorden. På den rimliga frågan om varför Jesus – om han är den Messias som är bestämd för att regera på Davids tron – hade lämnat jorden, svarade Petrus: "... Messias som är bestämd för er, nämligen Jesus. Honom måste himlen ta emot tills de tider kommer då allt det blir upprättat, som Gud har förkunnat genom sina heliga profeters mun från urminnes tid" (Apg 3:20-21).

För Petrus är det fullständigt tydligt att det messianska programmet är ofullständigt tills återupprättelsen som förutsetts av profeterna äger rum. Vid den tiden kommer Gud att sända sin Messias (Apg 3:20). Till dess "måste alltså himlen hålla honom kvar". Petrus återspeglar den uppfattning som hans Mästare gett uttryck för i löftet till apostlarna: "Vid pånyttfödelsen när Människosonen sätter sig på sin härlighets tron, då skall också ni som har följt mig sitta på tolv troner och döma Israels tolv stammar" (Matt 19:28).

Den bakomliggande plan som Nya testamentet grundar sig på är en välkänd och beaktansvärd del av Psalm 110, som sörjer för innehållet i en intressant dialog mellan Jesus och fariseerna:

Medan fariseerna var samlade frågade Jesus dem: ”Vad anser ni om Messias? Vems son är han?” De svarade honom: ”Davids”. Då sade han till dem: ”Hur kan då David, driven av Anden, kalla honom Herre och säga: *Herren sade till min Herre: Sätt dig på min högra sida, tills jag har lagt dina fiender under dina fötter*. Om nu David kallar honom sin Herre, hur kan då Messias vara Davids son?” (Matt 22:41-45).

Svaret är naturligtvis att Messias skulle vara både Davids ättling – hans son³⁹ – och samtidigt, paradoxalt nog, hans Herre. Den svidande udden i Jesu fråga var att David erkände Jesus som Herren Messias, till och med innan han blivit född. Men fariseerna var ovilliga att erkänna att Jesus var Herren Messias, även om de borde ha vetat att han var Davids avkomling och hade bevittnat de mirakler som åtföljde hans anspråk.

Utvecklingen av den messianska tjänsten är så koncist utlagd i Psalm 110:1 att vi finner denna vers citerad eller hänvisad till ungefär 25 gånger i Nya testamentet. Det är den klassiska gammaltestamentliga uppenbarelsen om Messias framtid och därför oundgänglig för att inskräpa stommen av tron. På två korta rader lägger den ut den gudomliga planen. Israels ende Gud talar till Davids herre, den kommande Messias: ”HERREN sade till min Herre (Messias): ‘Sätt dig på min högra sida, till dess att jag har lagt ned dina fiender som en fotapall under dina fötter.’”⁴⁰

Detta ger Petrus information om att: ”Honom måste himlen ta emot tills de tider kommer då allt det blir upprättat” (Apg 3:21).

Den emotsedda underkastelsen av Messias fiender under hans fötter var ämnet för ett annat klassiskt uttalande om Messias i Psalmerna:

Det är jag [HERREN] som har insatt min konung på Sion, mitt heliga berg ... Begär av mig så skall jag ge dig hednafolken till arvedel och hela jorden till egendom. Du skall krossa dem med järnspira, slå sönder dem som lerkrukor (Ps 2:6, 8-9).

³⁹ Jesu härstamning från David spåras av Matteus genom Salomo (Matt 1:6) och av Lukas genom Natan (Luk 3:31). Den kungliga linjen från Salomo upphörde att gälla med Jojakin (Konja, Jer 22:24-30), och en ny arvinge fann man i Sealtiel, son till Neri, en avkomling till David genom Natan (Matt 1:12; Luk 3:27). Antagligen var både Josef och Maria avkomlingar till David genom Natan. Det kan vara så att Josef och Maria var kusiner. För detaljer, se “Genealogy of Jesus Christ”, *Smith’s Concise Dictionary of the Bible* (1865).

⁴⁰ Det är på grundval av detta avsnitt som vi bör förstå att Jesus har förklarats ”herre”, dvs. ”Herre Messias” (Se Apg 2:34-36). Petrus lägger här grunden till den nytestamentliga kristologin och definierar Jesu relation till sin Fader. Detta apostoliska uttalande om Jesus bör inte avvisas som ”judiskt”, det ersattes inte heller av en mera ”avancerad” uppfattning när Johannes skrev sitt evangelium. Johannes liksom Petrus skrev med en enda avsikt – att bevisa att Jesus var Messias, Guds Son (Joh 20:31). Post-bibliska uppfattningar om Jesus struntade i alla dessa viktiga fakta och började presentera en Jesus som inte liknade Jesus Messias – en Jesus som var mindre än fullt ut mänsklig. Icke-judisk kristologi har en antisemitisk tendens; härifrån kommer förlusten av den nytestamentliga messianismen och därmed förvirring över Messias Rike.

Berättelsen är både följdriktig och klar och var mycket viktig för Jesus och den nytestamentliga församlingen, som såg fram emot den lyckliga upplösningen av det messianska dramat vid Jesu återkomst. Som vi har sett blir löftet om världsledarskap en sporre för lärjungarna att förbli trogna till slutet: ”Den som segrar och håller fast vid mina gärningar ända till slutet, honom skall jag ge makt över folken.”

Den återuppståndne Jesus upprepar sitt löfte under det Nya förbundet för att tilldela apostlarna kungliga funktioner. Vid den sista måltiden hade han sagt till dem: ”Jag överlämnar riket åt er, liksom min Fader har överlämnat det åt mig. Ni skall få äta och dricka vid mitt bord i mitt rike och sitta på troner och döma Israels tolv stammar” (Luk 22: 29-30).

Senare i Uppenbarelseboken erbjuds samma privilegium till församlingen som helhet: ”Den som segrar skall få sitta med mig på min tron, liksom jag själv har segrat och sitter hos min Fader på hans tron” (Upp 3:21).

På grund av dessa löften om seger vid ankomsten av Messias rike är det inte svårt att förstå entusiasmen för det messianska riket som uttrycktes av apostlarna sedan de hade fullbordat sex veckors undervisning om Riket av den uppståndne Jesus:

Han visade sig för dem efter sitt lidande och gav dem många bevis på att han levde, då han under fyrtio dagar lät sig ses av dem och talade med dem om Guds rike ... När de nu var samlade frågade de honom: ”Herre, är tiden nu inne för dig att återupprätta riket åt Israel?” (Apg 1:3, 6).

Frågan var givetvis naturlig och tillbörlig för den som skolats av Jesus i tron att han var Messias, bestämd för att introducera Guds rike. Jesus gjorde ingenting alls för att rubba deras tro på upprättelsen av Riket. När den stora tilldragelsen skulle äga rum skulle dock inte avslöjas: ”Det är inte er sak att veta vilka tider eller stunder som Fadern i sin makt har fastställt” (Apg 1:7). Jesus hade själv tidigare bekänt att han inte visste dagen eller stunden för sin återkomst (Mark 13:32). Fullmakt för tjänst genom ett gudomligt utgjutande av ande skulle äga rum ”om några dagar” (Apg 1:5), men tiden för *Rikets* ankomst skulle man inte få veta något om (Apg 1:6-7). Vi har därför två skilda tilldragelser som bevisar att Guds rike inte invigdes på pingstdagen.

Den fråga som apostlarna ställde i Apostlagärningarna 1:6 om återupprättelsen av Riket är ett positivt bevis för att de messianska förväntningarna som de fått genom sina tre och ett halvt års undervisning i Jesu sällskap var berättigad. Lukas berättar vidare för oss att under de fyrtio dagar som följde uppståndelsen, hade de undervisats om ”Guds rike” (Apg 1:3). Det är i kommentarerna till Apostla-

gärningarna 1:6 som konflikten mellan biblisk messiansk kristendom och den traditionella icke-messianska versionen av tro visar sig tydligast. Apostlarnas inställning är otvetydig. Deras fråga om återupprättandet av Israels rike visade att de helt och fullt förväntade sig den slutliga etableringen av teokratien på jorden. Som kommentarerna riktigt förklarar, skulle detta betyda den andliga förnyelsen av mänskligheten ”vilket hade varit den högsta punkten av profetisk och apokalyptisk förväntan bland judarna”.⁴¹ Så borde det vara hos de kristna.

Denna kommentar fortsätter att säga att lärjungarnas intresse för återupprättandet av Riket ”uttrycktes på det gamla judiska messianska hoppets språk”. Men det är knappast förvånande. De använde språket för det judiska messianska hoppet därför att det var deras hopp! Jesus hade inte gjort något som helst för att underminera deras gammaltestamentliga messianska förväntan. Hans verksamhet hade handlat om förkunnelsen om det messianska riket, Uppvisningen om dess kraft och inskräpandet av den högsta andliga karaktär hos lärjungarna så att de skulle bli dugliga att ta del i Riket när det kom. Det ”judiskt-messianska Riket”, förutsatt att det inte skilde sig från de höga etiska ideal som krävdes för att få del i det, var inget annat än det hopp som profeterna hade haft och som Jesus helhjärtat skrev under på. Det är därför vilseledande att tala nedvärderande om lärjungarnas hopp om det upprättade Riket som enbart ”judiskt”. Det är i själva verket också kristet och apostoliskt i dess mest rigorösa betydelse. Det kommer från Jesus själv, som hade kommit ”för att bekräfta löftena till fäderna” (Rom 15:8).

Det är tragiskt att nästan alla kommentatorer av biblisk kristendom snubblar över denna livsviktiga vers i Apostlagärningarna 1:6. Eftersom de inte har förstått evangeliet om Guds rike, vilket var kärnan i Jesu verksamhet (Luk 4:43, etc.), förutsätter de att apostlarna hade fel som föreställde sig Riket i judiskt messianska termer.⁴² De finner det därför nödvändigt att angripa apostlarna (vilket inbegriper Jesus som omfattande hade lärt dem om Riket) för att sitta fast i en judisk förståelse av Riket. Vad de inte ser är att denna judiska uppfattning om Riket är den som finns i Gamla testamentet och som Jesus skrev under på. Visserligen är Guds rike inte bara en politisk företeelse utan samband med en ny andlig dimension i människans hjärta. Vi påstår inte heller att andan i Riket inte visade sig i Jesu verksamhet; den andliga förvandling som kristna verkligen genomgår måste naturligtvis ske nu. Men drivfjädern för satsning och uthållighet i den kristnes levnadslopp är utsikten att få del i det framtida messianska Riket. Detta är ramen

⁴¹ *The Clarendon Bible, Acts of the Apostles*, Oxford: Clarendon Press, 1923.s. 132.

⁴² Ett slående exempel på opposition mot biblisk kristendom finns i Calvins kommentar till denna vers: ”Det finns fler misstag i apostlarnas fråga än det finns ord.” Det verkliga problemet ligger i Calvins antipati mot det messianska Riket som var hjärtat i Jesu evangelium.

inom vilken hela det Nya testamentets ordning är byggd. För Jesus, i motsats till så många kommentatorer som missförstått honom, finns det inget ”obearbetat” eller ”judiskt” kring en ny politisk ordning på jorden med Messias upphöjd som Kung. Detta är det högsta ideal som avslöjats för människan, och det är inget mindre än Guds uppenbarade syfte för mänskligheten.

Den ständiga tendensen hos utläggarna att fördöma lärjungarna för deras intresse för det återupprättade Riket illustrerar traditionell kristendoms fientlighet mot Jesu judiska messianska åskådning. Problemet är akut därför att det angriper centrum för det nytestamentliga hoppet såväl som evangeliet om Riket. Det krävs en fullständigt ny orientering gällande Nya testamentet. Bevis för detta kommer att visa sig när kommentatorerna överger sin kritiska attityd mot apostlarna i Apostlagärningarna 1:6 och delar deras vitala intresse för det messianska Riket vilket är livsnerven i allt det som Jesus lärde.

2

Den nuvarande tidsåldern och den kommande

Den ram inom vilken det Nya testamentet är placerat är både judisk och messiansk. En klart definierad världssyn är gemensam för alla de apostoliskt kristna, och samma uppfattning delas av Jesus själv. Enligt denna uppfattning är det nuvarande systemet alltigenom ont. Mänskligheten befinner sig i de onda kosmiska krafternas grepp från vilka den till slut kan räddas bara genom ingripande från Gud själv, som kommer att sända sin Son Messias för att tillintetgöra Satan och hans demoner. Medan det är möjligt för individuella troende att redan nu befrias från Satans genomgripande tyranni, fortsätter hela världen att vara ”i den ondes våld” (1 Joh 5:19), han ”som bedrar hela världen” (Upp 12:9).

För Paulus är det tidsskede som vi lever i tills Messias ankomst i härlighet ”den nuvarande onda tidsåldern” (Gal 1:4), som domineras av Satan (2 Kor 4:4). Hela skapelsen suckar och vändas medan den väntar på uppenbarelsen av det odödliga släkte som offentligt ska träda fram vid uppståndelsen (Rom 8:22-23). Det är sant att kristna redan kan uppleva något av den frälsning som ska komma till världen när Jesus etablerar sitt Rike. De kan redan nu ”bli frälsta från mörkrets välde” och införda i Guds ”älskade Sons rike” (Kol 1:13). De är för närvarande Guds söner och döttrar, födda av Anden (Joh 3:3, 5; Jak 1:18; 2 Kor 6:18). Men detta får inte vilseleda oss att tro att Guds messianska Rike rentav har kommit. Det kommer inte förrän Messias bryter igenom molnen för att ta över tyglarna för världsregeringen.⁴³ Tills den härliga dagen måste de kristna be: ”Må ditt rike komma”, och som Jesus berättar för oss, är det när omstörtande händelser, associerade med tidsålderns slut börjar hända, som de trogna kan veta att ”Guds rike är nära”(Luk 21:31).

Både Jesus och apostlarna föreställer sig den nuvarande tidsåldern som lydande under Satans herravälde, och de ser fram emot det kommande Rikets tidsålder som följer på den andra tillkommelsen. Det är detta enkla tidsmässiga ramverk som ger sammanhang åt Nya testamentet. Det finns ett väldefinierat gudomligt program på gång som gäller människans angelägenheter, och detta gör den kristne i stånd att rida ut stormarna av förföljelse och prövningar medan han med översvallande glädje ser fram emot den kommande tidsåldern med Riket, när jordens skador ska helas och de trogna få motta priset av odödlighet. Inte bara jorden kommer då att räddas från Satans förbannelse. Den kristne som härdar ut till slutet kommer att garanteras ett aktivt deltagande i upprättelsen av samhället under den messianska

⁴³ Arvet av Riket ligger i framtiden enligt Paulus i samma brev (Kol 3:24). Det finns ingen text som säger att de kristna redan har ”ärvt Riket”.

regeringen som Jesus kommer att införa. I Nya testamentet finns det ett klart definierat mål som ska uppnås vid den andra tillkommelsen, och lidandet som kan nå så långt som till martyrskap kan villigt bäras med tanke på den enorma belöning som ligger framför.

Överallt i Nya testamentet är det kristna målet att vinna ”evigt liv” – så säger oss våra översättningar. För vetenskapen är det dock ett banalt påpekande att det grekiska uttrycket i fråga betyder ”liv i den kommande tidsåldern”⁴⁴ – det vill säga odödlighet och en plats i det framtida rikets tidsålder. Genom att översätta det grekiska ordet ”aion” (tidsålder) med ”världen” hjälpte de äldre översättningarna till att dölja den typiskt judiska kontrasten mellan ”denna tidsålder” och den ”framtida tidsåldern” i Riket, vilket är fundamentalt för biblisk kristendom.⁴⁵ De två tidsåldrarna och det välkända kristna uttrycket ”evigt liv”, ordagrant ”liv i den kommande tidsåldern” talar om messianismen som är grunden för hela Nya testamentet.

⁴⁴ Se exempelvis C.K. Barret, *The Gospel According to St. John* (London: SPCK, 1972): ” The meaning of ‘the Life of Eternity’ (Dan 12:2) uttrycktes av rabbinerna som ‘den kommande tidsålderns liv’” (s. 179).

⁴⁵ Se Matt 12:32; Mark 10:30; Luk 16:8; 18:30; Ef 1:21; Hebr 6:5.

3

Konflikt i kosmos

Som vi har sett härleder Jesus det onda i vårt nuvarande system till en i högsta grad ondskefull kosmisk personlighet, Satan, Djävulen. Djävulens aktivitet som genom-syrar varje aspekt av samhället hjälps fram av en mängd demoniska styrkor som arbetar på utstuderade och omstörtande sätt för att fördunkla frälsningens budskap, bedra människors hjärtan och leda dem bort från sanningen som skulle kunna rädda dem från Satans bedrägeri.

Satans kontrollerande inflytande är ett faktum i universum enligt de nytestamentliga författarnas förståelse. Och eftersom Jesus är den Messias som är avsedd att besegra Satan och hans agenter är det tydligt att han måste fortsätta en oupphörlig kamp mot ondskans styrkor. Det Nya testamentet beskriver detta i detalj och visar oss det ständiga motstånd som mötte Jesus i form av demoner, sjukdom eller fientliga religiösa eller politiska auktoriteter. Då Johannes ser tillbaka på Jesu verksamhet summerar han Messias uppdrag som en motattack till Djävulens gärningar: ”Guds Son uppenbarades för att han skulle göra slut på Djävulens gärningar” (1 Joh 3:8).⁴⁶ Det är Messias seger över mänsklighetens ärkefiende som vanns till priset av hans liv. Men det är likväl en seger som ännu är långt ifrån fullständig, för Johannes kan fortfarande säga ”att hela världen är i den ondes våld (1 Joh 5:19). De goda nyheterna är att ”den här tidsålderns gud”, Satan (2 Kor 4:4), har bara en kort tid att gå på med sitt skändliga verk. Messias dag ska helt visst komma när Djävulen bestämt ska kastas ut från sin tjänst (Rom 16:20; Upp 20:1-6). Sedan kommer Guds rike att råda över hela världen.

Detta är den enkla berättelsen som bildar underlaget till hela Nya testamentets vittnesbörd, där varje bok bidrar på sitt eget individuella sätt till utvecklingen av någon aspekt av det messianska dramat. Det är verkligen ett drama. För spänningen stiger allteftersom världen blir mer och mer ond (”Men onda människor och bedragare skall göra framsteg – till det sämre, de bedrar och blir själva bedragna” 2 Tim 3:13), tills Messias slutligen bryter in hos ett obekymrat och gudlöst samhälle och tar över denna världs riken med oemotståndlig makt: ”Och det sker när Herren Jesus kommer från himlen och uppenbarar sig med sina mäktiga änglar, i flammande eld och straffar dem som inte vill veta av Gud och dem som inte lyder vår Herre Jesu evangelium” (2 Tess 1:7-8; Matt 24:37-39).

⁴⁶ Petrus summerar Jesu verksamhet på exakt samma sätt: ”Gud smorde Jesus från Nasaret med den helige Andes kraft, han som gick omkring och gjorde gott och botade alla som var i djävulens våld, ty Gud var med honom” (Apg 10:38).

Att detta är Nytestamentliga fakta är verkligen odiskutabelt. Den utmanande frågan som inställer sig är dock varför kyrkorna som kallar sig själva kristna tycks verka inom en helt annan ram och uppenbarligen har förkastat den nytestamentliga världsuppfattningen med dess karakteristiska historiefilosofi och dess brinnande hopp på Messias återframträdande vid slutet av tidsåldern. Frågan man måste ta ställning till är varför det är rätt att kalla ett trossystem för ”kristet”, då det verkar ha bortsett från det messianska system som Jesus, Kristus, trodde på och undervisade om.

4

Anti-messiansk tendens i nutida teologi

Då man läser arbeten av nutida ”liberala” teologer slås man av det arroganta sätt på vilket det nytestamentliga budskapet antingen nonchaleras eller nedvärderas. Med referens till Jesu fråga till fariseerna om Messias: ”Vad anser ni om Messias? Vems son är han?” (Matt 22:42), påpekar J. A. T. Robinson att ursprungligen ”var det en judisk fråga som förväntades få ett judiskt svar”, som riktigt återgetts av NEB [New English Bible]: ”Vad är er uppfattning om Messias?” Men detta är inte bara en judisk fråga. Om den ställs av Jesus Kristus är den per definition inte en kristen fråga, och om den var avsedd att ge fariseerna en värdefull lektion, borde den inte också instruera oss kristna om vad som låg närmast Jesu hjärta? Robinson tror att ”Kristus” är ”starkt beroende av historia och geografi. Den är judisk och dessutom sent judisk”⁴⁷ Författaren till Hebreerbrevet spårar det messianska begreppet till det förbund som ingicks med David och tar för givet att läsarna känner till profeten Natans löfte till David att hans ryktbare avkomling kommer att ärva sin Faders tron (Hebr 1:5; Ps 2:7; 2 Sam 7:14).

Psalm 110:1 är på liknande sätt ett alltigenom messianskt avsnitt och är en ständig favorit hos de nytestamentliga författarna, eftersom det så klart och koncist anger huvuddragen i det messianska programmet – Messias nuvarande plats på Faderns högra sida, medan han väntar på det stora ögonblicket att återvända för att inviga Guds rike ”då allt blir upprättat” (Apg 2:34-35; 3:21). Enligt de nytestamentliga författarna hade Gud talat om Kristus, som de identifierar med Jesus, långt före hans födelse i Betlehem. Mose hade direkt förutsagt Messias födelse när han skrev: ”HERREN, din Gud, skall låta uppstå åt dig en profet bland ditt folk, av dina bröder, en som är lik mig” (5 Mos 18:15, citerat i Apg 3:22; 7:37).

En av de oftast använda metoderna inom teologin för att bagatellisera messianismen i Nya testamentet är teorin att termen ”Kristus” fått allmän spridning utanför judendomen bara genom att sluta att vara en titel och att bli ett egennamn.⁴⁸ Nu kan, tragiskt nog, detta vara fallet om man hänvisar till kristendomen så som den utvecklades (eller urartade) *efter den nytestamentliga perioden*, men att vidhålla att ”Kristus” i Nya testamentet inte har sin starkt färgade officiella judiska betydelse är att undergräva hela drivkraften i apostolisk kristendom – nämligen att Jesus är *den* Kristus som de judiska Skrifterna väntat på och att han följaktligen agerade och är avsedd att agera.

⁴⁷ *The Human Face of God*, s. 1, 8.

⁴⁸ *Ibid.*, s. 9.

Teologer vågar sig till och med på att berätta för oss att ”Kristus” var en benämning ”som Jesus själv kände sig obekväm med”,⁴⁹ men detta motsäger det uppenbara faktum att Jesus såg erkännandet av honom som *Messias* som trons stora centrala avslöjande:

Han sade till dem: ”Och ni, vem säger ni att jag är?” Simon Petrus svarade: ”Du är Messias, den levande Gudens Son.” Jesus sade till honom: ”Salig är du, Simon, Jonas son. Ty kött och blod har inte uppenbarat detta för dig, utan min Fader som är i himlen” (Matt 16:15-17).

Vad Jesus i fortsättningen kritiserade Petrus för var inte erkännandet att han var Messias (vilket var en välsignad uppenbarelse från Gud) utan Petrus ovillighet att acceptera att det var genom lidande och död som Messias skulle uppnå sin härlighet.

Ibland verkar det som om forskare vill försöka rikta vår uppmärksamhet bort från titeln Messias för att övertyga oss om att Jesus föredrog att uppfattas som ”herre” eller ”Guds Son”. ”Som en teologisk kategori, för att bära den tyngd och betydelse som kyrkan såg i Jesus, var ‘Messias’ med sina politiska och eskatologiska övertoner snart ersatt ... ‘Kristus’ överlevde som ett namn utbytbart med ‘Jesus’”.⁵⁰

De politiska och eskatologiska associationerna av ”Messias” är dock mycket tydliga i det de synoptiska evangelierna berättar om Jesus. Hela syftet med Johannes evangelium är att presentera Jesus som Messias, Israels Kung (Joh 20:31; 1:41, 49). I Uppenbarelseboken, som vänder sig till Messias församlingar i alltigenom messianska termer, är den judiska messianismen hos Jesus alldeles särskilt tydlig, liksom hela beskrivningen, grundad på gammaltestamentlig profetia, om hans spektakulära återkomst i makt för att regera på jorden (Upp 5:10; 20:1-6; Jer 23:5-6 etc.).

Vi måste erkänna att icke-judarna som i stort antal intog sin plats i församlingen hade svårt att förstå vad det betydde att Jesus var Messias. Men de var beredda att acceptera en gudomlig person av något slag. Så länge som apostlarna levde tilläts inte icke-judarna tillträde i församlingen utan att ha fått grundliga instruktioner om Jesu messianska undervisning. I post-apostolisk tid skedde dock en gradvis förlust av betydelsen av ordet ”Messias”, och på så sätt fördunklades och missförstods identiteten av trons centralgestalt.⁵¹ Det var förlusten av Jesu messianism som

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ *Ibid.*

⁵¹ Ridderbos noterar att Paulus användning av termen ”Kristus” aldrig förlorar sin officiella anstrykning som titeln på Guds utlovade kung: ”Hur mycket än namnet Kristus i Paulus bruk

orsakade ett avfall från biblisk kristendom, och det förklarar det märkliga i det messianska begreppet för dem som inte har blivit skolade i Bibelns kristendom. Det är dock ganska orättvist att tillräkna de nytestamentliga kristna en förlust av Jesu Messiasskap, dessa vars förståelse för Jesus som den ende verkliga Messias enligt judisk förväntan var den stora centrala trosbekännelsen. Varje förlust av denna kärna i trosbekännelsen sågs som anti-kristet: ”Var och en som tror att Jesus är Kristus [Messias], han är född av Gud” (1 Joh 5:1). ”Vem är lögnaren, om inte den som förnekar att Jesus är Kristus?” [Messias] (1 Joh 2:22).

Det är klart att tron på Jesus som den utlovade Messias formade grunden för hela den apostoliska uppgiften. Det är det samlande temat i hela Nya testamentet. Att gå med på att icke-judarna skulle tillåtas bli medlemmar i församlingen utan att förstå Jesu messiasskap är helt enkelt att erkänna att församlingen hade förlorat sitt grepp om hela den ursprungliga kärnan i kristendomens centralgestalt.⁵²

När teologerna nu berättar för oss att ”Kristus” bara är ett meningslöst efternamn och förlorade sin officiella hebreiska betydelse, beskriver de en *förlust* av den ursprungliga tron, inte en välgrundad utveckling av den. Faktum är att de flesta teologer inte heller är så förtjusta i en Jesus som är Israels Messias, och därför berättar de sorglöst att ”messianismen är död med undantag av den sekteristiska extremistgruppen.⁵³

Detta kan vara ett annat sätt att säga att nytestamentlig kristendom har fördunklats, med undantag av sinnena hos minoriteten som fortfarande förtröstar på Jesus som den gammaltestamentliga profetians Messias och som kungen i det messianska Riket, som fortfarande väntar på sin invigning på jorden när Messias kommer för att regera. För denna minoritet skulle det vara svårt att veta vad som menas med bönen ”Må ditt rike komma” om det inte var ett rop om upprättandet av den messianska världsvida regeringen och Jesu återkomst.

tycks ha förvärvat betydelsen av ett egennamn, betyder inte detta att benämningen har förlorat sin officiella historiska israelitiska betydelse” (*Paul, An Outline of His Theology*, London: SPCK, 1977, s. 51). Faktum är att för oss icke-judar kan ”Kristus” tyckas vara ett egennamn. Men för att förstå Nya testamentet måste vi lära oss att ”Kristus” är en titel som tillhör Davids utlovade son, avsedd att etablera sin världsvada regering i den kommande tidsåldern. Det Nya testamentets messianska anstrykning kan återerövas om man läser ordet Messias i stället för ordet ”Kristus”.

⁵² J.Y. Campbell säger i *A Theological Word Book of the New Testament* (ed. Alan Richardson, SCM Press, 1970, s. 46: “I kristet språkbruk fick ‘Kristus’ först en ny och annorlunda betydelse och blev helt enkelt ett namn likt ‘Jesus’ själv.” Han medger dock att Jesus inte kunde ha blivit förstådd om man gett ”Messias” en helt ny mening. Vår poäng är helt enkelt att förlusten av betydelsen av ordet Messias betydde en förlust av Jesu identitet. Detta banade väg för ersättningen av en icke-messiansk messias som är främmande för Nya testamentet.

⁵³ *The Human Face of God*, s. 9

Eftersom, vilket allmänt medges, Guds rike är det bärande begreppet i all Jesu undervisning, kan vi inse hur fatal förlusten av de messianska uppfattningarna associerade med Riket skulle bli. Det skulle oundvikligt leda till en omtolkning av Jesu undervisning som berövar det dess messianska karaktär. Kan en sådan omtolkning verkligen vara något annat än en omskrivning av kristendomen i icke-messianska termer? Och hur skulle detta kunna undgå den meningslösa motsägelse som ligger i att skilja Messias från hans messianska undervisning? Skulle en kristendom som tömts på sina oundgängliga messianska kännetecken fortfarande kunna bli igenkänd som apostolisk.

5

Gnosticisms inflytande

Orsaken till den radikala förändring bort från tron på Jesus som Messias i den fulla bibliska betydelsen av ordet, är inte svår att upptäcka. Det var gnosticisms inflytande som ”talade om något universellt i människan och det var faktiskt den första orsaken som lyfte ut ”Kristus” från de snäva gränserna i judisk messianism.”⁵⁴ Det var mot gnosticisms hot som apostlarna ständigt kämpade medan de sökte bevara den judiska messianska ramen i vilken biblisk kristendom är placerad.⁵⁵ Gnostikernas första måltavla var uppståndelsen från de döda, vilket för apostlarna innebar de trognas kallelse till liv för att vinna odödlighet. Det var den stora tilldragelsen som var associerad med Messias återkomst för att etablera sitt rike. ”... så skall också i Kristus alla göras levande. Men var och en i sin ordning: Kristus som förstlingen och sedan, vid hans ankomst, de som tillhör honom” (1 Kor 15:22-23).

Tyvärr gick kampen att bevara den rena nytestamentliga läran om uppståndelsen förlorad under de århundraden som följde efter apostlarnas död. Vad som hände var, även om kyrkan gjorde anspråk på att vinna kampen, att man delvis kapitulerade för gnostikerna. Det som överlevde som ”kristen” undervisning om livet efter döden har lika mycket gnosticismen att tacka för detta som Jesu och apostlarnas undervisning. Enligt Nya testamentet är de döda för närvarande ”insomnade” (1 Kor 15:18, 20; 1 Tess 5:10) i graven och väntar på att kallas till liv igen när Jesus återvänder.⁵⁶ Det är då som ”alla som är i gravarna skall höra hans röst och gå ut ur dem. De som har gjort gott skall uppstå till liv ...” (Joh 5:28-29). Den enkla bilden om hur de döda återvänder till liv genom uppståndelse är grundad på den hebreiska förståelsen av människan som en psykosomatisk enhet. Hela människan dör och hela människan kommer till liv igen. Därför deklarerar förutsägelsen om uppståndelsen hos Daniel 12:2 att ”de många som sover i mullen skall vakna, några till evigt liv” (”evigt liv” betyder bokstavligen ”liv i den kommande tidsålderns rike”).

⁵⁴ J.A.T. Robinson, *The Human Face of God*, s. 7.

⁵⁵ Se exempelvis 1 Tim 6:20; 2 Tim 2:18; 1 Kor 15:12: ”Hur kan då några bland er påstå att det inte finns någon uppståndelse från de döda?”

⁵⁶ Det är intressant att notera den varning som Justinus Martyren ger omkring 150 v.t. (vår tideräkning): ”För om du gett dig i lag med vad vissa som kallas kristna, men som inte erkänner sanningen om uppståndelsen och som vågar sig på att smäda Abrahams, Isaks och Jakobs Gud; som säger att det inte finns någon uppståndelse från de döda utan att deras själar tas till himlen när de dör: Tro inte att de är kristna.” (*Dialogue with Trypho*, kap. 80).

Det som går under namnet uppståndelse i många kyrkor i dag är något ganska annorlunda och bär kännetecknen på gnostisk infiltration i den ursprungliga tron. Populär tro, upprätthållen av begravningspredikningar och indoktrinering från tidig barndom, ser de döda som kropplösa själar redan vid fullt liv i himlen, en föreställning, vilken som så många kompetenta lärde av alla samfund har påpekat, skulle vara både stötande och ointelligent för Nya testamentets hebreiska författare. (Lukas, den ende icke-judiske författaren, var spränglärd i hebreiskt sätt att tänka.) Syftet med den traditionella undervisningen är utan tvivel att trösta de sörjande med tron att de avlidna verkligen inte är döda, men det har haft den ödeläggande effekten att hänföra den framtida uppståndelsen av de döda (såväl som hela den nytestamentliga ordningen om framtiden) till ett överflödigt bihang som hängt på slutet av trosbekännelsen. För som William Tyndale argumenterade med den romersk-katolska kyrkan: vilken skulle poängen vara med en framtida uppståndelse av de döda om de i själva verket redan hade uppnått härlighet i himlen? Och vi måste tillägga: vilket behov har vi av ett messianskt rike på jorden när Messias återvänder? När det kristna målet väl en gång har förändrats från sin bibliska brännpunkt vid Jesu återkomst för att regera är förlust av det nytestamentliga perspektivet oundvikligt. Det är inte svårt att se varför den nytestamentliga ordningen för framtiden gör så lite intryck på kyrkobesökarna. Det passar helt enkelt inte med vad de har fått lära sig att tänka om kristen undervisning om livet efter döden. Ett återvändande till biblisk kristendom kommer att innebära återinsättande av det kristna hoppets pelare för framtiden – uppståndelsen från de döda (inte bara döda kroppar) då Jesus kommer tillbaka. De som sköter begravningstjänsterna borde tänka på J.A.T. Robinsons iakttagelser:

Hela vår västerländska tradition har lyckats ge döden en alltigenom bombastisk betydelse. Det har blivit ett kolossalt överdrivet fokus på döden och dödsögonblicket. Det började när Nya testamentets sidor knappast var torra och det är en av de mest anmärkningsvärda tysta revolutionerna i den kristna tankens historia ... Hela vår undervisning och vår psalmdiktning har tagit för givet att man går till himlen – eller till helvetet – när man dör ... Detta påstående står i klar motsättning till vad Bibeln säger ... Bibeln säger inte någonstans att vi går till himlen när vi dör, inte heller beskriver den någonsin döden i termer av att gå till himlen ... Wesley's ord: "Bjud Jordans smala ström att dela sig, och för oss säkert till himlen" har ingen biblisk grund.⁵⁷

Återställandet av apostolisk kristendom kommer att omintetgöras så länge som förkunnare och lärare misslyckas att erkänna den djupa klyfta som skiljer vår

⁵⁷ *On Being the Church in the World*, SCM Press, 1960, s. 129-131.

uppfattning från apostlarnas. Nytestamentlig kristendom sitter i ett ramverk som traditionen har monterat ned. Att bygga upp Nya testamentets ramverk börjar med återupprättandet av den andra tillkommelsen och det därpå följande Gudsriket på jorden som brännpunkten för allt vårt kristna tänkande. Utan denna klara uppenbarelse av Riket (vilken är alla profeternas dröm, som känt är) kan vi inte intelligent besvara vad Jesus och apostlarna lärde.

Uppgiften för evangelisk teologi måste vara att eliminera det hedniska grekiskt-filosofiska element som bemäktigat sig platsen för Bibelns ursprungliga hebreiska undervisning. Vi måste definiera Guds rike som Jesus och apostlarna definierade det, och överge vår naturliga hedniska motvilja mot det messianska hoppet om framtida fred på jorden med Messias ankomst i härlighet.

6

Avmytologisering

Möjligheten att överge traditionen och att återvända till den tidiga församlingens enkla undervisning borde vara inbjudande och spännande. Det är en tjusning att få erfarenhet av återupptäckt och ger en känsla av gemensam identitet med Messias tidiga efterföljare. Hittills har dock teologin försökt leda oss i en annan riktning. Det har anförts att vad vi behöver göra är att från Nya testamentet avlägsna de aspekter av dess undervisning som inte passar med vår moderna vetenskapliga syn på världen. Mera specifikt borde Nya testamentets ”myter”, sådana som jungfrufödseln, undren, Jesu bokstavliga uppståndelse och hans andra tillkommelse omtolkas i moderna termer så att de inte blir stötande för den som är vetenskapligt känslig.

Omfånget av den avmytologiserande processen kommer att variera från en författare till en annan men gemensamt för alla är att vi, i vår visdom, helt enkelt inte kan acceptera vad Jesus och den tidiga församlingen trodde. Det är nästan säkert att undren måste avvisas, eller åtminstone många av dem. Resten kan förklaras ”psykologiskt”. Uppståndelsen, som Jesu verkliga återframträdande efter sin död, och den tomma graven måste ifrågasättas för att se om man kan hitta en ”enklare” förklaring. Vad gäller jungfrufödseln är det bara ett sätt att tala om det unika med Jesus. Den får inte uppfattas som en biologiskt riktig redovisning av fakta, inte heller bör man se den andra tillkommelsen som en verklig tilldragelse i framtiden.

Det är förvånande att någon kan inbilla sig att vad som överlever denna sofistikerade attack på de kristna dokumenten kan erkännas som kristet, när pelarna i den nytestamentliga tron har avlägsnats. Kanske det är så som Oscar Wilde cyniskt uttryckte det, att ”sanning i religionsfrågor är helt enkelt den opinion som överlever”. Sanning i verkligheten är vad Jesus och apostlarna trodde och lärde.

7

Evangelikalernas evangelium utan Riket

Den evangeliska delen av den kyrksamma publiken har sett att om man överger Skriften som auktoritativ och slutlig källa för den kristna tron öppnar man dörrarna till religiös anarki. Men omedvetet accepterar evangelikaler som biblisk sanning en stor del av det som inte noggrant har undersökts i Skriftens ljus. Reformationens slogan ”sola Scriptura” kan ofta bara betyda en *traditionell* förklaring av Skrifterna. Luther och Calvin lade sina egna dogmer på Skriften.

Detta är påtagligt sant om den evangeliska definitionen av evangeliet.⁵⁸ Återigen är det Nya testamentets messianism som övergetts. Det evangelium som Jesus och apostlarna proklamerade var alltid *evangeliet om Guds rike*.⁵⁹ Den enormt viktiga och nästan helt förbisedda formuleringen hos Lukas som beskriver evangeliet konstaterar att tro på Guds rike och det som har med Jesus att göra är nödvändigt före dopet (Apg 8:12; 19:8; 28:23, 31). Det var förkunnelsen av detta evangelium som Jesus såg som den väsentliga grunden för sin verksamhet (Luk 4:43). Men underlåtenheten hos traditionell kristenhet att definiera Riket i bibliskt messianska termer har lett till utbytet av ett ofullständigt ”tro på Jesus”- evangelium. Riket tycks ha försvunnit från de goda nyheterna. Problemet är att evangeliet som berövats sina starka eskatologiska och messianska associationer inte riktigt är det evangelium som Jesus och apostlarna predikade. Det finns en klar skillnad mellan det traditionella ”gå till himlen när du dör” och den nytestamentliga förväntan på uppståndelse till liv i Riket vid den andra tillkommelsen. I Nya testamentet erbjuds först de Goda nyheterna om Guds rike till den potentielle konvertiten med orden: ”Omvänd er och tro evangelium!” (om Guds rike, Mark 1:14-15). Med detta budskap utmanas han genom ett påstående om Guds syfte för världens framtid. Gud planerar att sända sin Son för att etablera Guds rike på jorden. Han har redan sänt honom för att förkunna dessa goda nyheter och att utöva Rikets makt i att bota och att driva ut onda andar. Jesus har temporärt förflyttats till sin Faders närvaro för att agera som överstepräst för församlingen.

Alla är vi syndare i behov av förlåtelse och återlösning. Guds Son, Messias, den lidande tjänaren som Jesaja profeterade om i kapitel 53, dog för våra synder. I

⁵⁸ Man hänvisar vanligtvis till 1 Kor 15:1-4 utan att nämna det kompletterande beviset i Apg 8:12; 28:23, 31; 19:8; 20:25 som visar att Guds rike alltid var centrum för det apostoliska evangeliet. I 1 Kor 15:1-4 är Paulus intresserad av den vitala informationen om Jesu död och uppståndelse som han hade predikat som bland ”det allra viktigaste” (*en protois*, v. 3).

⁵⁹ Matt 4:23; 24:14; Luk 4:43; Apg 8:12; 28:23, 31.

honom kan vi få förlåtelse. Också genom sin kunskap skänker han rättfärdighet (Jes 53:11).

Jesus lärde att omvändelse och förlåtelse för synd följer som resultat av att acceptera evangeliet om Guds rike (Mark 4:11-12). I liknelsen om såningsmannen där Jesus ger en presentation av det väsentliga i frälsningens evangelium, förklarar Messias att det som blockerar äkta omvändelse och den förlåtelse som följer är blindhetens synd eller vägran att acceptera Jesu undervisning om Riket ("budskapet om riket", Matt 13:19) eller "det eviga livets ord" (Joh 6:68). Synd definieras likaså i Johannesevangeliet 16:9 som försummelse att tro på Jesus. Man får inte glömma, att tro på Jesus betyder att tro på hela det evangelium han undervisade om med början på hans sammanfattning i Markusevangeliet 1:14-15. Från början till slut presenterar Nya testamentet tro på Jesu budskap som det nödvändiga villkoret för frälsning. Samma tema – nämligen att komma i rätt förhållande till Gud (bli rättfärdiggjord) beror på förståelse för evangeliet och mottagande av evangeliet så som Jesus predikade det – finns också hos Daniel 12:3: "De förståndiga skall då lysa som himlavalvets ljus och de som har fört många till rättfärdighet som stjärnor, alltid och för evigt." Denna text hänvisar starkt till Jesus som citerar den i Matteusevangeliet 13:43, där "de som har fört många till rättfärdighet" (Dan 12:3) är "de rättfärdiga" som ska framträda i det kommande Riket.

Upptagande i den kristna församlingen sker genom dop, sedan man en gång väl har fått grepp om de nödvändiga fakta om evangeliet om Riket och det som har med Jesus att göra (Apg 8:12; 28:23, 31). Efter dopet som bevis på vår överlåtelse åt Gud och hans Son, bör vi tillbringa återstoden av våra liv till att växa i "nåd och kunskap" (2 Petr 3:18) i förberedelse för framtidens stora tilldragelse då en ny tingens ordning ska inledas.

I det nytestamentliga evangeliet är den andra tillkommelsen och det därpå följande Riket kärnan av budskapet, jämte det centrala faktumet om Messias död och uppståndelse. Inte bara Riket är placerat framför den potentielle konvertiten med en utmaning att tro de Goda nyheterna (Mark 1:14-15), utan den tilltänkte lärjungen inbjuds att förbereda sig själv för ett aktivt deltagande i upprättelsen av fred på jorden när Messias kommer för att regera. Genast etableras ett mål som ger sammanhang åt hela det kristna äventyret:

"Se vi har lämnat allt och följt dig. Vad skall vi få för det?" Jesus sade till dem: "Amen säger jag er: Vid pånyttfödelsen, när Människosonen sätter sig på sin härlighets tron, då skall också ni som har följt mig sitta på tolv troner och döma Israels tolv stammar" (Matt 19:27-28).

När Människosonen kommer i sin härlighet ... då skall han sätta sig på sin härlighets tron (Matt 25:31).

Det är ni som har stått vid min sida under mina prövningar, och jag överlämnar riket åt er, liksom min Fader har överlämnat det åt mig: Ni skall få äta och dricka vid mitt bord i mitt rike och sitta på troner och döma Israels tolv stammar (Luk 22:28-30).

Var inte rädd, du lilla hjord, ty er Fader har beslutat att ge er riket (Luk 12:32).

Men han fick sin kungavärdighet ... och när han kom tillbaka ville han veta vad var och en hade förtjänat ... Då sade kungen: ”Bra, du gode tjänare. Eftersom du har varit trogen i det minsta skall du härska över tio städer” (Luk 19:15, 17).

Vet ni inte att de heliga skall döma världen? ... Vet ni inte att inga orättfärdiga skall få ärva Guds rike? (1 Kor 6:2, 9).

Härdar vi ut, skall vi också regera med honom (2 Tim 2:12).

Den som segrar skall få sitta hos mig på min tron, liksom jag själv har segrat och sitter hos min Fader på hans tron (Upp 3:21).

Du har gjort dem till ett konungadöme, till präster åt vår Gud (Upp 5:10).

De levde och regerade med Kristus i tusen år (Upp 20:4).

Mycket av denna betoning på det framtida Riket och på den troendes del i det saknas i vår tids förkunnelse om evangeliet. Den signifikanta skillnaden mellan Nya testamentets presentation av evangeliet och den nutida demonstreras genom ledande evangeliska förkunnare (citerade tidigare) erkännande att de är förbryllade av den totala frånvaron av ordet ”rike” i sina diskussioner och i sin förkunnelse om evangeliet. Detta beror på att de har fångats av en version av tron som är hedniskt påverkad, och som till väsentliga delar är icke-messiansk och har därför förlorat greppet om de Goda nyheterna om Guds rike.

Evangeliska förkunnare blir kanske förvånade vid påståendet att deras evangelium inte är fullt ut grundat på Bibeln. De kanske vänder sig till Första Korintierbrevet 15:1-4 för att visa att Paulus sammanfattning av evangeliet i tre punkter bestod av Jesu död, begravning och uppståndelse. Detta är sant vad det beträffar, men de har inte noggrant noterat att Paulus förkunnade dessa fakta ”bland det allra viktigaste” (1 Kor 15:3). Det var inte allt som Paulus predikade som evangelium, för Apostlagärningarna påpekar att Paulus predikade ”Guds rike ... och med stor frimodighet om Herren Jesus Kristus (Apg 28:23, 31), och som dessa verser visar proklamerades detta budskap lika för jude och grek som frälsningens budskap. Precis samma formulering beskriver Filippus predikan i Apostlagärningarna 8:12: ”Men när de nu trodde på Filippus som predikade

evangelium om Guds rike och Jesu Kristi namn, döptes de, både män och kvinnor.”

Det är uppenbart att Jesu död och uppståndelse är absolut nödvändiga delar i evangeliet. Men de är inte hela evangeliet. Vad som är vilseledande i evangeliska traktater och texter i systematisk teologi är att frälsningen förklaras *enbart* i termer av Jesu död och uppståndelse med uteslutning av hans egen förkunnelse om Riket. Den evangeliska förkunnelsen skiljer alltså Jesus från hans egen förkunnelse. Den skiljer honom från den totala bilden av hans historiska förkunnelse under vilken Jesus undervisade om frälsning som del av evangeliet långt innan han dog. Det är fundamentalt fel att säga att hälften av evangeliet är Jesu död och att den andra hälften är hans uppståndelse. En sådan analys utelämnar rent av det livsnödvändiga frälsande evangeliet om det Rike som Jesus förkunnade. Om Jesus sade något som sammanfattning av allt det som han bemödade sig med att fullborda, är det att hans ord är kriteriet för att bestämma vårt framtida livsöde (Joh 12:44-50; Matt 7:21-27).

I Markusevangeliet 8:35-38 presenterar Jesus tro och tillit till sitt evangelium och sina ord som det enda kriteriet för frälsning. Frälsningen är visserligen av tro, men det måste vara tro på något som Jesus förklarade som evangelium. Messias nödgade upprepade gånger sina åhörare att ”höra” *vad han hade att säga*, inte enbart att se honom dö.

Det är tydligt att Guds rike var den första punkten på agendan i den apostoliska presentationen av evangeliet. Det är knappast förvånande eftersom Jesus alltid hade proklamerat evangeliet om Riket – och det var långt innan något alls hade sagts om hans död för våra synder, vilket lärjungarna ännu inte förstod! (Luk 18:31-34). Det är ofantligt lärorikt att notera att ämnesfrågan om Riket ursprungligen inte kan ha inkluderat Jesu död och uppståndelse. Apostlarna hade proklamerat evangeliet om Riket innan de visste någonting om korset. Det är därför som Lukas i Apostlagärningarna är noga med att berätta för oss att den apostoliska proklamationen *efter uppståndelsen* höll fast vid dess primära betoning på Guds rike och *utökades* med den nya informationen om Jesu död och saker som hade med hans namn att göra (Apg 8:12; 28:23, 31). Det är ytterst viktigt att lägga märke till att Paulus kunde beskriva hela sin tjänst som ”förkunnelse om Riket” (Apg 20:25), precis som Jesus hade sett evangeliet om Riket som grunden för sin tjänst (Luk 4:43). Men kan nutida evangeliska förkunnare visa sin trohet mot det apostoliska bruket när de vid en internationell konferens om evangelisation medger att Guds

rike ”inte är vårt språk”?⁶⁰ Om inte Riket är deras språk förkunnar de inte hela evangeliet!

Frånvaron av Riket i nutida framställningar av evangeliet är en allvarlig defekt som bara kan rättas till genom att återupptäcka det messianska budskapet om Guds framtida rike på jorden i personen Jesus och hans efterföljare. Inte bara Riket utan också Jesus som Messias måste föras tillbaka till centrum för kristen proklamation. Petrus bekännelse vid Caesarea Filippi får inte tillåtas att undergå den minsta förändring för den är trons klippgrund; inte heller får titeln ”Guds Son” tas bort från dess bibliska kontext för att inte lägga sig till med en obiblisk betydelse. I Skriften är den helt enkelt en utvidgning av den messianska titeln, baserad på Psalm 2:7 och det davidiska förbundet i Andra Samuelsboken 7:14. Att tilldela någon titeln ”Guds Son” är i Bibeln liktydigt med att hylla denne som Messias, en unik och speciellt smord representant för Gud. De evangeliska förkunnarna måste tillsluta det svalg som visat sig i efterbiblisk tid mellan de två titlarna Kristus och Guds Son under inflytande av icke-messiansk kristendom. En drivfjäder för att återvända till rätt förståelse av Guds Son ges i Lukasevangeliet 1:35: Guds Son kom till genom mirakulöst skapande i Marias livmoder.

Med mycket vishet har det sagts ”att tillbe Kristus med felaktig tro om honom är att tillbe en falsk Kristus, vad vi än kallar honom; för genom att göra så tror vi felaktigt att han är en annan än den han är och en annan än den som Skrifterna uppenbarar att han är.”⁶¹ Det måste bli klart att ett evangelium som berövats sitt centrala tema, Riket (som det uppenbarligen sker i nutida evangelisk förkunnelse), och en Jesus som inte fullständigt motsvarar Skriftens Messias, både till identitet och till funktion, hotar hela systemet av den nytestamentliga tron. Mottagna system av tro och förkunnelse måste därför underkastas kritisk granskning av dem som söker tillbe Gud, genom hans Son, Messias, i ande och sanning (Joh 4:24).

Vår poäng har övertygande stärkts av tre ledande bibliska experter. Dessa författare påkallar ett återvändande till Guds rike som centrum för all evangelisation.

Tom Wright, en av världens mest berömda nutida författare om kristendomen, säger:

Kyrkans bruk av evangelierna har gett knapphändig uppmärksamhet åt vad evangelierna själva säger om aktuella tilldragelser i Jesu liv och hans *proklamation om Riket* [evangeliet om frälsning] ... Därför sitter kyrkan i själva verket på en central del av sin egen tradition utan att ge uppmärksamhet åt den. Den skulle kanske kunna ge

⁶⁰ Michael Green, vid Lausanne International Conference on World Evangelization, 1974.

⁶¹ R.A. Cole, *Tyndale N.T. Commentary on Mark*, Intervarsity Press. 1961, s. 199.

ny livskraft eller reformera kyrkan betydligt om de skulle undersökas ... Detta måste involvera förståelsen för vad evangelierna säger om Jesus *inom det första århundradets judendom*, inte inom den fromhetens (eller gudlöshetens) föreställning som följde ... Att nöja sig med att tro på en icke-historisk Kristus tycks mig ... bevisligen falskt enligt nytestamentlig kristendom.⁶²

Dr Charles Taber, professor emeritus av World Mission, Emmanuel School of Evangelism, Tennessee, skrev i ett brev till *Christianity Today*:

Med största intresse läser jag de nio uttalandena i *Christianity Today* som försöker besvara frågan: ”Vilka är de Goda nyheterna?” Jag är förvånad och bestört över att inte finna ens ett flyktigt omnämnande av det tema som var kärnan i Jesu evangelium i tre av de fyra beskrivningarna: *Guds rike*. Vart och ett av dessa uttalanden återspeglar den egenartade reduceringen av det evangelium som pågår amerikansk evangelikal rörelse. Förutom att vara biblisk och grunda sin förståelse av evangeliet på Guds rike kringgår man två falska dilemman som i onödan har bekymrat teologerna i flera århundraden: 1) det antingen-eller mellan individuell och generell frälsning, och 2) det antingen-eller mellan nåd och gärningar. Å ena sidan tänker Gud rädda hela världssalltet från slaviskt förfall; å andra sidan hur kan någon göra anspråk på att bli frälst som inte gör någon ansträngning att göra Guds vilja?

Gary Burge, citerad i *NIV Application Commentary* (“Granskning av evangelikal teologi”), delar denna oro för avsaknaden av Jesu eget evangelium i nuvarande erbjudanden om frälsning: ”Stanley Grenz har granskat de misslyckade försöken hos evangelikal teologi för att få den moderna världens fantasi att flamma upp. Han argumenterar för att Guds rike ska vara det nya centrum kring vilket vi talar och handlar.”

Denna kommentar kan mycket väl vara just det svar som behöver riktas mot de mycket sorgliga allmänt utbredda försöken att ”producera” kyrkor. Faktum är att nya konvertiter sällan skapas. Den så kallade ”kyrkotillväxten” är till stor del en rörelse från en kyrka till en annan av dem som redan gör anspråk på att vara troende.

För att vi inte ska beskyllas för upprepning av våra grundläggande teorier ska vi ta skydd under Winston Churchills påminnelse vars råd då det gäller effektiv kommunikation var följande: ”Om du vill få fram en viktig poäng, försök inte att vara utstuderad eller skicklig. Använd en pålkran. Slå till en gång. Kom sedan igen och slå en gång till. Slå sedan en tredje gång – ett våldsamt slag.”

⁶² *Jesus and the Restoration of Israel*, s. 251.

8

Anpassning till mysteriereligion

Historiker säger oss att det finns slående likheter mellan kristendomen och hedniska mysteriekulter. ”För att bara nämna en sak så har de alla någon slags intagningsceremoni. Då det gäller Mithrasdyrkan var den exakt samma som för kristendomen, nämligen dopet.”⁶³

I dyrkan av Attis, en av Cybeles unga älskare, fanns det ett firande av frälsarens (Attis) död och av hans uppståndelse tre dagar senare. Dessa är inte de enda kontaktpunkterna mellan de hedniska och de traditionellt kristna kalendrarna:

Om påsken har Cybele att tacka för mycket, så härleder sig julen i stor utsträckning från Mithras (samt den gamla romerska Saturnalia-festivalen, ett muntert tillfälle då man utbytte gåvor med varandra). Mithras, associerad som han var med solen, gav kristendomen den 25:e december som datum för julen ... Dessutom trodde man att Mithras liksom Jesus hade haft en övernaturlig födelse och att som barn ha dragit till sig uppmärksamhet av kringboende herdar. Mithrasdyrkan hade också liksom kristendomen en sakramental måltid som del i sina ceremonier. Men kanske det viktigaste elementet gemensamt för kristendomen och de hedniska mysteriekulterna var begreppet om frälsning. I en eller annan betydelse sågs alla, Isis, Cybele och Mithras som frälsare.⁶⁴

Det är inte svårt att se hur kristendomen och mysteriesekterna kunde ha blandats ihop i sinnena hos felaktigt undervisade hedniska troende. Tendensen att i traditionell kristendom uppfatta Messias i hedniska termer och enligt gnosticisms mätinstrument antyder att en betydande anpassning till hedendomen hade ägt rum. Vi bör notera uppfattningen hos en vida känd luthersk forskare:

Den tidiga församlingens hopp var centrerat kring uppståndelsen på den yttersta dagen. Det är detta som *först* kallar de döda till evigt liv (1 Kor 15; Fil 3:20f). Denna uppståndelse *sker med människan och inte bara med kroppen*. Paulus talar om uppståndelsen inte ”av kroppen” utan ”av de döda”. Denna förståelse av uppståndelsen i förtäckta ordalag innebär också att *döden har berört hela människan ... De ursprungliga bibliska begreppen har ersatts av föreställningar från hellenistisk gnostisk dualism*. Det nya testamentets uppfattning av uppståndelsen som *berör hela människan* hade fått ge plats åt själens odödlighet. Den yttersta dagen förlorar också sin betydelse eftersom själen redan har fått det viktiga som bestämts för den. Eskatologisk spänning har inte längre en stark anknytning till dagen för Jesu

⁶³ Michael Arnheim, *Is Christianity True?* London: Duckworth, 1984, s. 127.

⁶⁴ *Ibid.*, s. 27.

återkomst. Skillnaden mellan denna och det nytestamentliga hoppet är mycket stort.⁶⁵

Norman H. Snaith, M.A., D.D., ger ett betydelsefullt bidrag till vår diskussion. Han höjer en varnande röst att allt inte står väl till med den ”officiella” kristendomen när han säger:

Hela Bibeln, Nya testamentet såväl som Gamla testamentet är grundat på den hebreiska hållningen och det hebreiska betraktelsesättet. Vi är av den bestämda åsikten att detta borde erkännas i större utsträckning på alla håll. Det står klart för oss ... att det ofta finns en stor skillnad mellan kristen teologi och biblisk teologi. Alltigenom århundradena har Bibeln tolkats i en grekisk kontext och till och med Nya testamentet har tolkats på grundval av Platon och Aristoteles ... Vår position är att omtolkningen av biblisk teologi uttryckt i grekiska filosofers uppfattningar har blivit både allmänt spritt under århundradena och överallt destruktivt för den kristna trons innersta natur ... Om dessa bedömningar är sunda, och vi tror att de är det, då är varken katolsk eller protestantisk teologi grundad på biblisk teologi. I båda fallen dominerar kristen teologi genom ett grekiskt tänkande.⁶⁶

Hela den besvärande frågan om Jesu relation till den ende Guden i strikt biblisk monoteism som nu så allmänt diskuteras behöver dessutom undersökas av dem som söker den apostoliska trons renhet. Det är beaktansvärt att för Paulus (liksom för Jesus) fanns det ingen teoretisk svårighet för monoteismen att Jesus var Guds Son, Messias. Först när ett hårfint annorlunda anspråk på att han var ”Gud Sonen” introducerades uppstod den trinitariska frågan. Den allmänna belysande diskussionen om närvaro eller frånvaro av den utvecklade läran om inkarnationen av den andra personen i en treenig Gud i Skriften borde noga undersökas av evangelikaler innan de drar förhastade slutsatser om traditionella trosbekännelsers bibliska grund.⁶⁷

För dem som inte vill ge sig i kast med problemet så mycket i detalj kan det vara tillräckligt att undersöka Jesu jude-kristna trosbekännelse i Markusevangeliet 12:28-34 såväl som Paulus klassiska påstående om vad de kristna tror i Första Korintierbrevet 8:4-6. Hans definition om den ende Guden till skillnad från Jesus, den ende Herren Messias, bör noggrant noteras: ”Det finns bara en Gud. Ty även

⁶⁵ Paul Althaus, *The Theology of Martin Luther*, Philadelphia: Fortress Press, 1966, s. 413-414, kursivering tillagd.

⁶⁶ *The Distinctive Ideas of the Old Testament*, New York: Schocken, 1964, s. 185, 187-188, kursivering tillagd.

⁶⁷ Se exempelvis *Christology in the Making* av James Dunn (Eerdmans, 1996); *The Human Face of God* av J.A.T. Robinson (SCM Press, 1973), särskilt kapitel 5; *God as Spirit* av Geoffrey Lampe (SCM Press, 1977), kapitel 5; och särskilt *The Christian Experience of God as Trinity* av James P. Mackey (SCM Press, 1983), kapitel 6: ”*The Problem of the Pre-existence of the Son.*”

om det skulle finnas så kallade gudar, i himlen eller på jorden – det finns också många gudar och många herrar – så har vi bara en Gud, Fadern ... och en Herre Jesus Kristus.”

Vid slutet av sin verksamhet fastslår Paulus på nytt den apostoliska trosbekännelsen: ”Ty Gud är en, och en är medlare mellan Gud och människor, en människa, Kristus Jesus” (1 Tim 2:5).

Dessa avslöjande verser visar att Paulus aldrig för ett ögonblick övergav det judiska arvets strikta monoteism som han delade med Jesus. Den ende Guden i monoteismen är *Fadern*. Detta är en unitarisk, inte trinitarisk monoteism, som så många nutida forskare erkänner; och Johannes är ett orubbligt vittne till denna form av monoteism liksom de andra nytestamentliga författarna (Joh 5:44; 17:3). Hans enda syfte är att få oss att tro att Jesus är *Messias* (Joh 20:31).

9

En maning att återvända till nytestamentlig kristendom

Det Nya testamentet presenterar för oss en i grunden enkel lära för församlingen. Den är fortsättningen på Israels trogna församling som nu är sammansatt av jude och icke-jude och som gläder sig åt lika ställning som del av det andliga "Guds Israel" (Gal 6:16; Fil 3:3). Medborgarna i denna gemenskap ska med Jesu ord "*inte vara av denna världen*" (Joh 15:19). De måste vara annorlunda och avskilda från världen som ambassadörer för Guds rike (2 Kor 5:20) och på så sätt manifestera Guds helighet som inspirerar dem genom sin ande.

En av de mest förbryllande och upprörande aspekterna av traditionell kristendom är dess underlåtenhet att tillämpa de uppförandeideal som Jesus kräver av sina efterföljare. Dessa finns presenterade med särskild klarhet i Bergspredikan där Jesus undervisar om kraven för lärjungaskap. Kristna uppmanas att älska sina motståndare och att inte stå emot dem som är onda. Genom att handla så anpassar de sig till en ny standard som innebär att älska sina fiender (Matt 5:38-48). Jesus påpekade att i det gångna var det vanligt att hata Israels nationella fiender (det hade aldrig varit tillåtet för israeliten att hata sin fiende om han var israelit). I den kristna etiken ska man dock älska alla slags fiender och inte motarbeta dem. Det oförenliga i denna undervisning med deltagande i krigsmaskineriet är uppenbar. Även om den traditionella välgrundade krigsteorin kunde göras förenlig med Skriften, är den fullständigt inadekvat under moderna förhållanden där atomvapen hotar livet på stridande och icke-stridande lika, inklusive trosbröder.

Som ett primärt kännetecken på kristendomen bör världen känna igen hela gruppen av kristna som Jesu lärjungar genom den kärlek som förenar dem: "Om ni har kärlek till varandra skall alla förstå att ni är mina lärjungar" (Joh 13:35).

I denna gemenskap som hålls ihop av kärlek "är det inte längre fråga om grek eller jude, oomskuren eller omskuren, barbar eller skyt, slav eller fri" (Kol 3:11), och vi kan tillägga, "amerikaner, ryssar och franska kristna", "utan Kristus är allt i alla." Den första uppenbara följderna av denna undervisning är att kristna omöjligt kan involveras i massaker på sina bröder i andra länder. Därför är det absolut nödvändigt för dem att ta avstånd från användning av våld, vilket oundvikligen gör dem skyldiga till blodsskuld på sina medkristna bröder i andra nationer, såväl som på sina fiender. Det är verkligen upprörande att kristna kan tro att de kan fortsätta att stödja tanken på massförstörelse på sina andliga bröder, som exempelvis hände

under andra världskriget när otaliga lutherska kristna i Tyskland och brittiska kristna i England tog livet av varandra.⁶⁸ Det enda möjliga tillvägagångssättet förenligt med Jesu instruktioner är att ”gå ut och avskilja sig” och hålla fast vid kärlekens band genom vilket ”alla ska se att ni är mina lärjungar”.

Genom att stå fast vid det nytestamentliga exemplet om separation från staten kommer de kristna att bli sanna mot sin ställning som ambassadörer boende i en ”främmande” och fientlig värld, och de kommer att vittna som en Guds rikes koloni om den världsvida fred som ska komma till jorden då Jesus kommer igen för att regera.

De kristnas återvändande till en ställning av ”boende främlingar” i en ond värld kommer att återspegla den stora bibliska sanningen att troende är ”Abrahams avkomlingar” (Gal 3:29). Abraham fick löftet om både landet och den utvalda säden som är Kristus (Gal 3:16). Den enda säden, Messias, inkorporerar alla sant troende. Löftet om landet som evig besittning (1 Mos 13:15; 17:8), Abrahams arvedel, är alltså också Kristi och de heligas arvedel: ”Saliga är de ödmjuka, de skall ärva jorden” (Matt 5:5). Löfteslandet som löper som en gyllne tråd genom Gamla testamentet kommer in i Nya testamentet som det utlovade arvet av Guds framtida rike på jorden eller i landet (Jfr Upp 5:10; Ps 37:11).

Patriarkerna levde som ”främlingar” i löfteslandet (Hebr 11:9), och de dog utan att ha fått det utlovade landet (Hebr 11:13, 39). Det är först genom uppståndelsen vid Kristi återkomst som de trogna från alla tidsåldrar, dessa som är ”av Abrahams tro” (Rom 4:16), kommer att vinna det utlovade arvet på jorden, det vill säga, Guds rike.

⁶⁸ En som såg det oförenliga i att kristna tog livet av varandra var en ärkediakon i the Church of England: ”Inom den kristna gemenskapen måste alla förenas med varandra med samma kärlek som Kristus hade för var och en. Detta är det nya budet; och lydnad mot det ska vara ett vittnesbörd för världen på sant lärjungaskap ... En sådan slags kärlek är designad för kyrkans enhet. Men kan något strida mera fullständigt mot ett sådant ideal än att kristna skulle gå i krig mot kristna? ... Kan någon utanför ett dårhus påstå att när exempelvis brittiska och amerikanska kristna tog på sig ansvaret att fälla den atombomb, som till kropp och själ dödade och lemlästade deras kristna medbröder i Nagasaki, en sådan handling skulle kunna ’bevisa’ för världen att man inom den kristna gemenskapen var förenade med Kristi kärlek till varandra?” (Percy Harthill, *War, Communism and the Christian Faith*, James Clarke and Co., n. d., s. 47-49).

10

Traditionen – den stora barriären mot framgång

Svårigheten att få erkännande för vad vi föreslår ligger inte i den komplicerade karaktären av de ämnen vi diskuterar utan i fasthållandet av ”det sätt vi alltid har trott” som griper sinnena på de uppriktiga kyrkobesökarna. Biblisk kristendom, som inte kan blomstra om den inte accepteras med ”ett litet barns” sinne, är inget annat än tro på överlåtelse till Fadern som ”den ende sanne Guden” (Joh 17:3), och till Jesus som Messias, som predikade det frälsande evangeliet om Riket, som dog för världens synder och som nu är överstepräst över sitt folk som samlats från varje nation. Han ska komma igen för att samla sina efterföljare till det rike som ska införas på jorden. Det är den sedan länge ”avmessianiserade” versionen av tron som är vida och okritiskt accepterad, som gör det svårt för oss att avsäga oss omhuldade uppfattningar. Men för evangelikaler i synnerhet borde det vara en stor appell i utmaningen att återvända till Bibeln och börja proklamera, först och främst, ”evangeliet om *Riket* och de ting som har att göra med Namnet Jesus” (Apg 8:12; 28:23, 31; Luk 4:43).

Den teori som ligger bakom denna utmaning att överlämna sig ovillkorligt åt Bibelns apostoliska undervisning är att kyrkobesökarna omedvetet har tagit ombord ett stort mått av post-biblisk grekisk teologi som är främmande för och oförenlig med vad apostlarna lärde. Denna anmärkning är visserligen inte ursprunglig, men den har hittills inte fått något större gehör. En berömd forskare från Oxford skrev år 1889:

Jag vågar påstå mig ha visat att en stor del av vad som ibland kallas kristna läror och många vedertagna bruk som har varit rådande och fortsätter att råda i den kristna kyrkan i verkligheten är grekiska teorier och grekiska bruk förändrade i form och färg genom inflytande av ursprunglig kristendom, men *i sitt väsen fortfarande grekiska* ... Den fråga som tvingar sig på vår uppmärksamhet och som drar förbi oss som en förnimmelse är frågan om hur dessa grekiska element förhåller sig till själva kristendomens natur. Frågan är livsviktig; dess betydelse kan knappast överskattas.⁶⁹

Om, vilket vi påstår, det grekiska tänkesättet har förvrängt vår förståelse för innebörden av ”Kristus” och hans evangelium om Riket, kan inget överträffa vikten och behovet av en grundlig omprövning, på det personliga planet liksom på familje- och kyrkonivå då det gäller dessa centrala troskomplex. Som en sporre för

⁶⁹ Edwin Hatch, *The Influence of Greek Ideas on Christianity*, Peabody, MA: Henderson, 1995, s. 350-351.

att från våra trossystem rensa ut det som inte är äkta kristet, bör vi också komma ihåg varningen från en brittisk teolog som skrev:

När det grekiska tänkesättet och det romerska, i stället för det hebreiska tänkesättet i tur och ordning började dominera kyrkans åskådning, inträffade en katastrof som vi aldrig har hämtat oss ifrån, varken från lära eller från bruk. Om förkunnelse om evangelium i större skala ska bryta fram i dag, behöver vi judarna igen.⁷⁰

Alldeles bestämt behöver vi den judiske Jesus, Israels Messias och världens Frälsare, som vi misstänker har blivit överskuggad eller till och med ersatt av en hednisk ”Jesus”.

Samma poäng görs av Olga Levertoff:

Kyrkan måste gå samma väg tillbaka för att åter finna den profetiska andan av det gamla Israels revolutionära ledare. Hon måste förberedas att bryta med mycket som tiden har gjort heligt eller privilegier som gjorts dyrbara. ”Tillbaka till det första århundradets kyrka” måste bli hennes slogan – vilket praktiskt innebär att gå tillbaka till judisk kristendom.⁷¹

Detta innebär naturligtvis inte att gå tillbaka till judendomen, utan till Jesu och Paulus genuina kristendom, en kristendom vars centrum var tro på Jesus som Herren Messias enligt hebreisk förväntan, och på det messianska riket som han och hans efterföljare tillsammans med honom ska administrera på jorden när han kommer tillbaka.

Genom hela Nya testamentet tas det för givet att kristna ska vara välbekanta med Gamla testamentet, i synnerhet profeternas budskap och förutsägelser, och att dessas auktoritet liksom Jesu och apostlarnas inte ska ifrågasättas. Det vitt spridda avfallet från detta kristna perspektiv leder snabbt till andlig anarki.

Även om Nya testamentet är skrivet på det grekiska språket är dess kontrollerande föreställningar hebreiska, hämtade från Gamla testamentet, och dess stora centrala tema är de Goda nyheterna om Guds rike som ska verkställas av Jesus, den utlovade Messias. Om inte dessa principer är grunden för en systematisk teologi kan den inte göra något anspråk på att vara apostolisk. När väl en gång Guds rike har ”omtolkats” i termer av ”socialt evangelium” eller enbart ett rike ”i hjärtat” eller ”i himlen” vid döden, och då dess apokalyptiska association med en framtida kris i historien förkastats, har vi inte rätt att identifiera det med Jesu och apostlarnas undervisning. Med andra ord, om inte Jesu andra tillkommelse och det därpå följande riket på jorden förblir lika centralt som hans uppståndelse i kristet

⁷⁰ Canon H. Goudge i *Collected Essays on Judaism and Christianity*, Shears and Sons, 1939.

⁷¹ *The Jews in a Christian Social Order*, New York: Macmillan, 1942.

tänkande, måste vi erkänna en förlust av ett väsentligt element i det messianska programmet. Hoppet om Messias återkomst i historien för att förnya världen måste återställas och försvaras mot alla de skiftande och i grunden gnostiska försök att avlägsna det eller att tömma det på sin bibliska innebörd. Som känt är har varje tänkbart påhitt använts av teologerna för att eliminera den andra tillkommelsen och Riket som följer. Det har avfärdats som ”poesi”; vidare går texterna som beskriver det i detalj upp i rök med protester att de inte kan tolkas bokstavligt. Detta är en form av teologisk feghet och rädsla. Det är tid att sluta retirera från Jesu ”konkreta” messianska uttalanden och ta emot dem med tacksamhet för det hopp de erbjuder om fred på jorden.

Undanglidande behandling av klartext leder bara till vägran att höra ”Guds ord”, evangeliet (Luk 5:1; 8:11) och den nya födelsens säd (Matt 13:19; 1 Petr 1:23-25). Vi vågar inte omredigera den kristna tron för att passa oss själva. Det som står skrivet som ”den tro som en gång för alla har överlämnats åt de heliga” (Judas 3) innehåller inte bara redogörelsen för Guds Sons unika *ursprung* (Matt 1:18, 20; Luk 1:35; Apg 13:33) och hans återvändande till liv efter döden, utan också löftet om vår uppståndelse som är bestämd att inträffa när Jesus återvänder för att inleda en ny era i historien från vilken Satan ska bannlysas. Kan något vara mer relevant för vår sjuka värld som är så full av synd? Kan man tänka sig ett större privilegium för den som lever i ödmjukhet inför Gud än att få delta i omorganiseringen av mänskligheten i det kommande Gudsrikets nya samhällsgemenskap på jorden?

11

Förutsägelser i Nya testamentet

Ingen aspekt i Nya testamentet har lidit mer av kritiken än den som handlar om förutsägelser om framtiden. Den förvirring och konflikt som blivit resultatet kan vi hitta i standardkommentarerna. I Matteusevangeliet 24 (med paralleller i Mark 13 och Luk 21) gav Jesus en i huvudsak enkel redogörelse för händelser som ska leda fram till hans återkomst för att installera Riket. Jesus säger att det är en redogörelse grundad på den förutsägande uppenbarelsen till Daniel, och att det är en följdriktig beskrivning av de sista stadierna av den nuvarande onda tidsåldern, precis innan Jesu återframträdande. Jesus trodde tydligen att Daniels bok innehöll information om den avlägsna framtiden, och därför undervisade han sina efterföljare att tänka på Daniels ord för att begripa innebörden av hans egen syn på framtiden: ”När ni då ser förödelsens styggelse, som profeten Daniel talar om, stå på helig plats⁷²– den som läser detta bör noga lägga märke till det – då måste de som är i Judeen fly bort till bergen” (Matt 24:15-16).

Själva begreppet om förutsägelse tycks vara oacceptabelt för mycket inom vetenskapen.⁷³ Uttryck som ”osund nyfikenhet”, genom att använda Bibeln som ett ”horoskop” för att förutsäga framtiden, kastas på den som skulle vara så naiv som att tro att Jesus kunde ha talat om händelser åtminstone 1900 år i förväg. Man kan medge att han förutsåg Jerusalems förstörelse år 70 e.v.t. (även om lärjungarna kan ha skrivit ”profetian” efter tilldragelsen!), men det tycks obegripligt för kommentatorerna att Jesus kunde känna till framtiden utöver det första århundradet. Hela studiet av profetian har skadats genom kommentatorernas tendens att pressa bibliska förutsägelser in i redan fullbordad historia snarare än att tillåta att de ännu inte har uppfyllts.

⁷² Markus (13:14) återger uttalandet som ”stå där *han* inte skulle stå” vilket pekar på en personlig antikrist.

⁷³ Jfr Joyce Baldwin's iakttagelse att ”med avseende på profetia som förutsägelse har kyrkan förlorat sin styrka. En jordbunden, rationalistisk humanism har invaderat kristet tänkande så att alla anspråk på att i Bibeln se något mer än den svagaste referens till framtida händelser har fått en löjeväckande nyans” (*Tyndale Commentary on Daniel*, Intervarsity Press, 1978, s. 184-185). Det är svårt att se hur det kan bli framgång i att förstå de förutsägande avsnitten i Gamla testamentet när kommentatorerna vägrar att följa Paulus klara tillämpning av Dan 11:36 på en framtida antikrist i 2 Tess 2:4. Norman Porteous kommentar över Daniel i *the Old Testament Library series* (SCM Press, 1965, s. 169) förklarar att ”det är teologiskt värdelöst att se antikrist i Dan 11:36.” Men Paulus gjorde tydligen det. Och Jesus såg en händelse i tidsålderns slut i Dan 11:31 (Matt 24:15). Det är en tragedi när forskare ser sig själva som visare än Jesus och Paulus.

Varför skulle inte Gud ge hemligheter om framtiden till sin Son, och genom honom till sin trogna församling? Det är tydligt att Jesus hade för avsikt att låta sina efterföljare få insikt i framtida händelser, eftersom han direkt svarade på deras fråga om tecken för hans tillkommelse vid slutet av tidsåldern (Matt 24:3). Senare i samma samtal säger han helt enkelt: ”Jag har nu sagt er detta i förväg” (Matt 24:25).

Det svar Jesus ger förutsätter att läsaren kommer att känna till Daniels förutseende om kristendomens slutliga fiende – Antikrist – som kommer att etablera sig som gudomlig auktoritet i Jerusalem. Hans tillintetgörande ska ske vid Messias återkomst. Framtidens schema så som det beskrivs av Jesus är ett enkelt program. Det ska komma en ”förödelsens styggelse” (Markus språk visar att det är fråga om en mänsklig varelse (Mark 13:14) som förutsetts av Daniel (Matt 24:15), och som ska stå på helig plats i Jerusalem. Detta kommer att bli fingervisningen för de kristna som bor i Judeen att ”fly bort till bergen” därför att det ska följa en tid av lidande utan motstycke, vilket beskrivs av Jesus som ”en stor vedermöda” (1917 års översättning). Jesus ger specifika detaljer och varningar i samband med församlingens flykt för att undvika den fruktansvärda tid av nöd som orsakas genom framträdandet av ”förödelsens styggelse”.

Omedelbart efter denna tid av extrema svårigheter (Matt 24:29) kommer kosmiska störningar att visa sig på himlen, och sedan kommer Messias att framträda bland molnen och samla sitt utvalda folk till Guds rike (Matt 24:30-31). Som Lukas formulerar det: ”När ni ser (de kosmiska händelser som inleder Jesu återkomst) att detta händer, vet ni på samma sätt att Guds rike är nära” (Luk 21:31). Denna mycket viktiga text förser oss med ett antal bevis på ankomsten av Guds rike som en tilldragelse som *följer* på Jesu framtida ankomst. Det bör framstå tydligt att Jesus inte talade om händelser år 70 e.v.t. då ingen andra tillkommelse förekom.

Jesu profetiska tal är, som han säger, byggt på uppenbarelser som getts till Daniel i det sjätte århundradet f.v.t. När alla data har samlats, tillsammans med parallellmaterial från Jesaja som man försummat mycket, bildar det en samlande helhet och ger en sammanhängande bild av framtiden i Mellersta Östern just före den andra tillkommelsen. I Andra Tessalonikerbrevet 2 har Paulus tagit upp samma ämne där han, med hot om motstridiga framställningar avsedda att förvirra församlingen, förstärker den följd av tilldragelser som getts av Jesus. Paulus förutser ett avfall från Gud, vilket leder till ankomsten av Antikrists regering och följs av Kristi framträdande i härlighet för att tillintetgöra den slutliga fienden och samla de trogna och upprätta Riket (se 2 Tess 2:1-12).

Det stoff som bevarats åt oss i Jesu samtal på Olivberget är en väsentlig del av hans messianska sätt att se. Det kan inte skiljas från resten av hans undervisning utan en svår förvrängning av hans (kristna) judiska tro som har sina rötter i Gamla testamentet. Detta inkluderar förståelse för Daniel som förmedlare av gudomlig uppenbarelse angående den framtid som föregår andra tillkommelsen.⁷⁴ Daniels bok är till stor del en beskrivning av den slutlige Antikrist av vilken Antiokus Epifanes under det andra århundradet f.v.t. endast var en skugga. Jesus trodde uppenbarligen, liksom hans efterföljare också måste ha gjort, att Gamla testamentets ”antikrist”, Antiokus, stod för de ”typiska” grunddragen hos den ännu mer ondskefulla person som en dag skulle hota de heliga och göra sig till en messiansk tronpretendent. Likt Jesus tog Paulus allt detta på yttersta allvar och talade ständigt om det till församlingarna: ”Kommer ni inte ihåg att jag sade er detta, när jag ännu var hos er?” (2 Tess 2:5).

I Antikrist såg Paulus Syndens människa, en fasansfull karikatyr och parodi på den återvändande Messias själv. Den enda försäkring mot att duperas av den falske Messias, enligt apostelns uppfattning, är att vara fast grundad i den gudomliga uppenbarelsens Sanning i Jesus och i Skrifterna (2 Tess 2: 7-10). Aposteln går så långt som att säga att Antikrist kommer själv att få en uppseendeväckande ankomst, en ”parousia” (2 Tess 2:9). Sådant kommer knepet att bli i Satans försök att vilseleda. På något bländande sätt kommer denna andra pseudoankomst att efterapa Messias egen strålande uppenbarelse. Det kommer att bli en fråga om opposition genom imitation, vilket leder till tragedi för dem som inte kan skilja mellan sant och falskt (2 Tess 2:10-12).

Allt detta är grundläggande för den nytestamentliga synen om framtiden, men den har helt utan skäl förkastats av kyrkorna i deras allmänna åsidosättande av den nytestamentliga messianismen. Återställandet av den outhärliga kristna undervisningen om framtiden som finns i Nya testamentet, skulle göra mycket för att återväcka intresse för biblisk kristendom.

Det är ingen överdrift att säga att ämnet om Antikrist är av yttersta betydelse för Jesus, Paulus och Johannes, som tillsammans med Lukas är huvudvittnena till den apostoliska tron. Som vi har sett hänvisade Jesus sina lärjungar till Daniels förutsägelser som i kapitlen 7, 8, 9, 11 och 12 förutsåg uppkomst och regering av en förfärlig tyrann, som förföljde de trogna och vars fasansfulla karriär skulle dominera under en sjuårsperiod (den slutliga ”heptad” i Daniels uppenbarelse om

⁷⁴ Betydelsen av att förstå budskapet i Daniels bok som grund för att förstå Jesu undervisning kan knappast överdrivas. ”Daniel bland alla Gamla testamentets böcker är ... av högsta betydelse för Nya testamentet som helhet” (H.C. Kee, *The Community of the New Age*, Mercer University Press, 1983, s. 45).

de sjuttio veckorna, ”heptads”, Dan 9:24-27), som föregår Jesu ankomst i härlighet. Att Jesus förstod denna slutliga sjuårsperiod som framtida visas genom att han placerar Daniels ”Styggelse”, som är aktiv under de sju åren (Dan 9:26-27) i framtiden, *omedelbart* innan Jesu andra tillkommelse (Matt 24:15, 29-30).

Den information som Jesus hänvisar till finns i Daniel 8:13; 9:26-27; 11:31; 12:11 och i omgivande sammanhang. I dessa verser kommer en avskyvärd person som bedriver ett ödeläggande krig och som stör en upprättad tempelorganisation att få sitt slut i en ”störtflod” (Dan 9:25; 11:45) eller en plötsligt framkallad katastrof genom Jesu ankomst ”i flammande eld och straffar dem som inte vill veta av Gud och dem som inte lyder vår Herre Jesu evangelium” (2 Tess 1:7-8). Händelsen motsvarar Paulus beskrivning av Antikrists undergång i Andra Tessalonikerbrevet 2:8. Från den tidpunkt då den avskyvärde tyrannen har etablerat sig på helig plats kommer det att förflyta en period av omkring 3 ½ år (Dan 12:7, 11), den andra halvan av den slutliga sjuårsveckan som Gabriel talat om i Daniel 9:26-27. Uppenbarelseboken associerar samma 3 ½-årsperiod med ”Vilddjurets” eskatologiska regering (Upp 13:5; jfr 11:2-3; 12:6, 14).

En undersökning av de relevanta avsnitten hos Daniel som Jesus hänvisar oss till i Matteusevangeliet 24:15 visar att en ”föraktlig person” (Dan 11:21f) kommer att träda fram i Mellanöstern, kanske i området av Syrien eller Irak (beskriven som en assyrier i Jes 11:4, [Detta är underförstått med hjälp av upplysningar i andra bibelcitater. Övers. anm.] jfr 2 Tess 2:8; Mika 5:6; Jes 30:27-33), och som nästlar sig in hos Israel, men som senare vänder sig mot dem och de troende och gör en sista ansträngning att etablera sig själv med makt i Jerusalem. Jesus hänvisar helt specifikt till denna följd av händelser som *omedelbart kommer att föregå* hans återkomst (Matt 24:29) och i Daniels berättelse *omedelbart föregår* uppståndelsen av dem som dött i tron (Dan 12:1-2). Det stoff som Daniel har gett oss motsvarar därför Jesu egen utveckling av det. Både han och Daniel beskriver en period av aldrig tidigare skådad vedermöda (Dan 12:1; Matt 24:21) *omedelbart* före tidsålderns slut. Slutet markeras (som överallt i Skriften för övrigt) genom uppståndelsen från de döda (Dan 12:2) och genom Jesu återkomst (Matt 24:30-31). Den ordning som avslöjas av Jesus harmoniserar med Paulus klara påstående om det ögonblick då de som dött i tron kommer att ”göras levande”, förutsatt naturligtvis att de är döda fram till detta framtida ögonblick (1 Kor 15:22). Denna enkla plan för uppståndelsen av de döda vid Jesu framtida tillkommelse kan inte harmonieras med traditionell syn på de döda som *redan* levande med honom i himlen. Det är först genom *uppståndelsen* vid parousia som de heliga kan komma in i Jesu närvaro (1 Tess 4:17; 5:10). I Uppenbarelseboken utvecklas Daniels och Jesu profetior ytterligare. Den

avgörande slutliga 3 ½-årsperioden av Antikrists regering, grundad på Daniel 9:26-27; 7:25; 12:7, 11, ses återigen av Jesus som framtida (Upp 13:5) och den tar slut med Messias ankomst då ”herraväldet över världen tillhör nu vår Herre och hans Smorde, och han skall vara konung i evigheternas evigheter” (Upp 11:15). Sedan följer den sedan länge förutsedda regeringen med Messias och hans heliga, som kommit till liv och regerar som kungar tillsammans med Messias (Upp 20:4).

De metoder genom vilka kommentatorerna har försökt att göra sig av med detta framtida messianska rike är bland de mest förödande i hela historien om hur man misshandlat Skriftens ord. Uppståndelsen av de tidigare halshuggna heliga för att regera med Jesus (Upp 20:4) kan naturligtvis bara syfta på en verklig uppståndelse från de döda. Det kan förvisso inte vara en beskrivning på kristen omvändelse nu! Likväl har det varit den traditionella uppfattningen alltsedan Augustinus⁷⁵, och den vittnar om hela den anti-messianska tendensen hos traditionell kristendom.

Den ”första uppståndelsen” (Upp 20:5), som beskriver saligheten hos dem som kommer till liv för att bli ”Guds och Kristi präster och regera med honom i tusen år” (Upp 20:6), följer på den andra tillkommelsen, såsom Johannes ser det i Uppenbarelseboken. Ordningföljden på tilldragelserna är just den vi skulle kunna förvänta oss av den ordningföljd som Paulus ger oss i Första Korintierbrevet 15:22-23. Efter att ha gjorts levande genom uppståndelsen sätter dessa trogna igång med att regera med Messias, exakt så som Jesus hade lovat i de texter vi just har diskuterat.⁷⁶

En noggrann undersökning av det omfattande material vi fått genom profetiorna av Daniel, Jesaja, Paulus och Jesus själv i evangelierna och i Uppenbarelseboken förser oss med en ganska detaljerad bild av händelser i områdena runt Israel som leder till Messias återkomst. Ett mycket försummat drag i Paulus redogörelse om Antikrist i Andra Tessalonikerbrevet 2 är hans citat från Jesaja 11:4. Referensen där är till en assyrier, vidare beskriven hos Jesaja 30:27-32:4 i en messiansk omgivning, ”som Herren Jesus kommer att döda med sin muns anda och förgöra, när han visar sig vid sin ankomst” (2 Tess 2:8). Slutligen kommer vi att finna ”Kungen i Nordlandet” (Dan 11), uppenbarligen Assyriens regent,⁷⁷ i det område som tidigare utgjordes av de assyriska och babyloniska imperierna. Det är från detta håll som Skriften tycks förvänta sig att Antikrist ska träda fram, och det är möjligt att hela Daniel 11, från vers 5 och framåt är en förutsägelse om framtida händelser i vår tid. Som historia är detta avsnitt både skissartat och planlöst och trots några paralleller

⁷⁵ Denna uppfattning är känd som amillennialism.

⁷⁶ Matt 19:28; Luk 22:28-30; Upp 2:26; 3:21; 5:10.

⁷⁷ I Skriften kan ”kungen av Assyrien” beteckna en medisk regent (se Esra 6:22). Mederna såg sig själva som efterträdare till assyrierna.

stämmer det inte exakt överens med arvföljden av de syriska kungar som levde från det fjärde till det andra århundradet f.v.t. Berättelsen från Daniel 11:5 till Daniel 12:3 låter som en samlad helhet av vilket mycket inte motsvarar någonting i historien, medan resten bara har uppfyllts ofullständigt. Den stora uppenbarelse, som Daniel fick i kapitlen 10-12 för att visa honom ”vad som skall hända ditt folk i kommande dagar [dvs. de dagar som just föregår det messianska riket], för synen syftar på framtiden” (Dan 10:14) bör bevaras som en skatt av alla dem som tar allvarligt på Jesu råd att läsa och förstå Daniels bok. (Se Dan 10:14 och Jesu instruktioner i Matt 24:15.)

Profetian är tydligt given till församlingen som tröst för de svåra sista dagarna innan Messias återkomst. Jesu referens till Förödelsens styggelse i Daniel 9:27; 11:31 och 12:11 (jfr 8:13) riktar vår uppmärksamhet till hela sammanhanget i vilket vi finner dessa verser. Detta är just den nytestamentliga metoden. ”När Nya testamentet citerar ett kort gammaltestamentligt avsnitt tillämpas det ofta underförstått på citatets hela sammanhang.⁷⁸

”Vetenskapen” har varit ovillig att följa Jesus eller Paulus ingående när det gäller deras sysslande med (för dem) den avlägsna framtid som föregår Jesu andra tillkommelse. Det finns dock inte något logiskt skäl till att behandla förutseendet av framtida händelser som ges av Jesus i Matteus 24 mindre seriöst än exempelvis Bergspredikan. ”Teologin” tycks ha gjort sitt bästa för att skilja Jesus från vad man ser som ”opassande” undervisning som finns i predikningarna på Olivberget. Men Nya testamentet presenterar Guds Son inte som mindre auktoritativ i sin förutsägelse av framtiden än han är i sina radikala etiska krav. Allt är en återspeglning av Messias messianska tro och sätt att se. Varenda smula av nytestamentliga data krävs för att ge oss en hel bild av historiens och trons Jesus.

Kyrkorna kan därför inte göra anspråk på att presentera Jesu inställning, om de inte till sina medlemmar och till världen förmedlar summan av allt det som Jesus lärde.⁷⁹ Det är tydligt att traditionella kristna helt enkelt har försummat eller förtigit

⁷⁸ D.A. Carson, *Expositor's Bible Commentary on Matthew*, Zondervan 1984, s. 205.

⁷⁹ James Barr lägger märke till att denna ”traditionella ortodoxi är ett monumentalt exempel på att ’välja och vraka’ det som man ogillar hos andra. ’Liberal’ teologi med sin betoning på (låt oss säga) Guds rike följde faktiskt evangeliets kanoniska dimensioner mycket mera troget” (*Holy Scripture, Canon Authority, Criticism*, Philadelphia: Westminster Press, 1983, s. 40). Tyvärr uppfattade ”liberalerna” Guds rike helt annorlunda än Jesus. Bultmann avvisade hela det nytestamentliga hoppet om framtiden och strök med ett enda streck ut det framtida Gudsriket: ”Vi kan inte längre se fram emot Människosönens återkomst på molnen från himlen eller hoppas på att de trogna kommer att möta honom i skyn” (*Kerygma and Myth*, New York: Harper and Row, 1961, s. 4).

betydande delar av denna undervisning.⁸⁰ I sin selektiva behandling av dokumenten visar sig kyrkor stödja bara det som traditionen tillåter. Mycket av resten av det som Jesus lärde har trängts undan som ”judiskt” eller ”oandligt”. Det finns ett ständigt anti-semitiskt inslag i traditionell teologi. Det är Jesu *Kristi* (och därför per definition kristen) messianism som så katastrofalt har fått lida av ofattbara icke-judiska kommentarer.

Denna beklagliga anti-messianska tendens som försöker dämpa Nya testamentets messianism och de gammaltestamentliga profeterna och göra den mera ”religiös” och ”andlig” har sitt ursprung i de protestantiska reformatörernas misslyckande att tro på Jesu ord, i synnerhet i Uppenbarelseboken.

I sitt förord till sin översättning av Nya testamentet (1522) uttryckte Luther en stark motvilja mot Uppenbarelseboken, och förklarade att för honom hade den varje kännetecken på att vara varken apostolisk eller profetisk ... och han kan inte se att det var den helige Andes verk. Dessutom tycker han inte om de befallningar och hot som författaren ger i sin bok (Upp 22:18-19) och löftet om välsignelse för dem som håller det som finns i den (Upp 1:3; 22:7) när man inte vet vad det är ... För övrigt förkastade många av Fäderna boken ... ”Slutligen, alla tänker på den vad än hans ande säger. Min ande kan inte anpassa sig till boken, och ett tillräckligt skäl varför jag inte anser att den har så högt värde är att den varken undervisar om Kristus eller blir erkänd i den, vilket är vad en apostolisk bok borde göra framför allt annat.” Senare (1534) finner Luther en möjlighet att den skulle kunna vara till nytta för kristna ... Han trodde fortfarande att den var en dold, stum profetia om den inte tolkades, och trots många försök till tolkning hade man inte kommit till klarhet ... Han förblev dock tveksam till dess apostoliska värde (Förtal till Uppenbarelseboken i 1545 års upplaga), och tryckte den med Hebreerbrevet, Jakob, Judas som ett appendix till sitt Nya testamente utan numrering i dess index. ”I allmänhet markeras Reformationens ståndpunkt av ett återvändande till Eusebius kanon, och följaktligen genom en lägre uppskattning av Hebreerbrevet, 2 Petrus, 2 och 3 Johannes, Jakob, Judas och Uppenbarelseboken.” Zwingli betraktade Uppenbarelseboken som en ”icke-biblisk bok”. Till och med Calvin, med sin höga föreställning om inspiration ger inga kommentarer till 2 och 3 Johannes och Uppenbarelseboken.⁸¹

Olshausen sätter träffsäkert sitt finger på den store reformatorns blinda fläck när han lägger märke till att Bibelns sista bok var dunkel för Luther helt enkelt därför att ”han

⁸⁰ År 1926 noterade William Temple, ärkebiskop av Canterbury att ”den stora upptäckten i den tidsålder vi lever i är den oerhört framskjutna ställning som ges i evangeliet åt Guds rike. För oss är det högst märkligt att det förekommer så lite i teologin och i religiösa skrifter under nästan hela tiden av kyrkans historia. Visserligen har det en framskjuten plats i de synoptiska evangelierna som knappast kan bli större” (*Personal Religion and the Life of Fellowship*, Longmans, Green & Co., 1926, s. 69). Eftersom evangeliet är evangeliet *om Riket* betyder dess frånvaro i teologin förlusten av evangeliet.

⁸¹ ”Revelation”, *Hastings Dictionary of the Bible*, Vol. 4.

inte på djupet kunde förstå läran om Guds rike på jorden, vilket klargörs i Uppenbarelseboken och formar händelsernas egentliga centrum för allt den innehåller.⁸²

Vi bör tillägga att Guds rike på jorden är hela Skriftens organiserade centrum och hjärtat av det frälsande evangeliet såsom Jesus förkunnade det.

⁸² McClain, *The Greatness of the Kingdom*, s. 6.

12

Dopet

I egenskap av en som lärt sig nästan allt genom att utmanas angående olika bibliska frågor under 40 års tid, tar jag mig friheten att väcka tanken hos några troende kollegor angående dopet. Dessa är vänner vars nit för Bibeln är otvivelaktig. De har fått lära sig att dopet i vatten är en meningslös ritual som man inte nu kan tillämpa på kristna.

Argumentet har låtit på följande sätt: ”Det finns två betydande dop i Nya testamentet: a) vattendopet som började med Johannes Döparen; b) dopet i Anden – det dop som Jesus Kristus döper med och som gör någon till en kristen.”

Titta noga på ovanstående påstående. Det är verkligen inte en rättvis beskrivning av vad Bibeln lär. Det finns en viktig faktor som saknas. Faktum är att Jesus *också* döpte i vatten. Det finns därför tre dop, inte två: a) Johannes vattendop; b) det vattendop som auktoriserades av Jesus; c) dopet i Anden.

Alla känner till Johannes dop. Det har tydligt trängts undan för det kristna dopet (Apg 19:1-7). Apostoliskt kristet dop är både ett vattendop och ett andedop. I Johannesevangeliet 4:1-2 lär vi oss att Jesus ”vann fler lärjungar och döpte fler än Johannes – men det var inte Jesus själv utan hans lärjungar som döpte”. Johannesevangeliet 3:22 säger: ”Därefter begav sig Jesus med sina lärjungar till Judeen, och där vistades han en tid med dem och döpte.” Det råder därför inga tvivel om att Jesus döpte i vatten (även om själva dopakten utfördes av hans representanter, lärjungarna). Detta invigningsdop som utfördes av Jesus var det kristna dopet i vatten.

Den stora missionsbefallningen ger lärjungarna mandat att *intill tidsålderns slut* gå ut i hela världen och undervisa om allt det Jesus lärt. En del av denna befallning i processen att göra lärjungar är att ”döpa dem i Faderns, Sonens och den helige Andes namn” (Matt 28:19). Detta är en tydlig befallning från Jesu läppar, och det utgör ett väsentligt element av kyrkans marschorder.

Apostlarna förstod det klart på detta sätt. Petrus vädjan till sin åhörarskara under det första århundradet har inte blivit gammalmodig: ”Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlåtna. Då skall ni få den helige Ande som gåva” (Apg 2:38). Det typiska upptagandet i kyrkan är genom omvändelse, tro på evangelium om Riket och på namnet Jesus Kristus och vattendopet. Apostlagärningarna 8:12 ger oss en tidig trosbekännelse: ”När de nu trodde på Filippus som predikade evangelium om Guds rike och Jesu Kristi namn, döptes de, både män och kvinnor.”

För att inte lämna några möjliga kryphål berättar Lukas att till och med efter mottagandet av den helige Ande skulle hedningarna döpas i vatten. Detta befalldes uttryckligen av Petrus som samvetsgrant följde Jesu befallning i Matteusevangeliet 28. ”Inte kan väl någon hindra att dessa blir döpta med vatten när de liksom vi har tagit emot den helige Ande?” Och Petrus befallde ”att de skulle döpas i Jesu Kristi namn” (Apg 10:47-48). När Paulus upptäckte att det fanns de som omvänt sig och som döpts med enbart Johannes vattendop såg han genast till att de blev döpta i Herren Jesu namn (Apg 19:5). Den nytestamentliga församlingen undervisade sannerligen inte om att andedop ersatte det kristna vattendopet. De två går tillsammans som det standardsätt genom vilket en person förenas med Kristi kropp. Senare under sin verksamhet kan Petrus fortfarande tala om ”dopet som frälser” som en vädjan om ”ett rent samvetes bekännelse” (1 Petr 3:21). Naturligtvis påstår ingen att det finns något ”magiskt” i vattnet. Vad som betyder något är den barnsliga tilliten till den förordning som föreskrivits av Jesus. Det är en enkel fråga om lydnad, och lydnad är fundamentalt för tron, ”trons lydnad”. ”Den som tror på Sonen har evigt liv. Den som inte lyder Sonen skall inte se livet, utan Guds vrede blir kvar över honom” (Joh 3:36).

Dop utan en ihållande fortsättning i det kristna livet kan inte frälsa en person, inte mer än ett engångsbeslut som inte följs av ett livslångt engagemang. Frälsningen kommer genom nåd och tro, vilket (med Paulus ord) också betyder ”ni har nu av hjärtat blivit lydiga mot den lära som ni blivit överlämnade åt” (Rom 6:17). Denna lära inkluderade dopet. Detta sätt att inbjuda dem som omvänt sig till kristen tro är en del av vad frälsning genom tro betydde för apostlarna. De undervisade om ”trons lydnad” överallt (Rom 1:5; 16:26).

Gud har gett oss en rätt procedur för tillträde till hans församling. Dopet i vatten är ett *offentligt* avståndstagande från synd och ett beslut att tjäna Gud och Messias. Etiketter som ”världsligt påbud” eller ”lagiskhet” ger en felaktig bild av den apostoliska undervisningen om kristet vattendop. Jesus själv var döpt i vatten (Luk 3:21). Han vann lärjungar och döpte dem (Joh 4:1), och han befallde sina efterföljare att vinna lärjungar och att döpa dem (Matt 28:19-20) tills han kom tillbaka vid tidsålderns slut.

Det finns ingen anledning till oenighet eller meningsskiljaktighet över denna mycket enkla fråga, som inte har varit problematisk för miljontals bibelläsare och tusentals lärda kommentatorer av Skriften under många århundraden.

De evangeliska erkänner att Petrus vädjan om omvändelse och dop är slående annorlunda än moderna evangeliska bekännelseformler. Då R. T. France skriver om ”Omvändelse i Bibeln” lägger han märke till följande:

Vår tendens att se dopet som något symboliskt valfritt extra, eller att bli besvärad av en fysisk akt som del av den andliga omvändelseprocessen, står i kontrast till det starkt ”realistiska” språket i Nya testamentet om dopets frälsande betydelse (dvs. Joh 3:5; Rom 6:3-4; Gal 3:27; Kol 2:12; Tit 3:5; 1 Petr 3:20-21). Eftersom det inte finns någon nytestamentlig grund att tro att *själva* dopet gör en person till kristen, är föreställningen om en odöpt kristen i lika hög grad en främmande tanke. ”Utan det [dopet] kom inte en troende in i den ursprungliga trosgemenskapen” (S. Smalley).⁸³

Vi vädjar därför till våra trosfränder som studerar Bibeln och som har fångats i den falska ”andliga” föreställningen att den fysiska dophandlingen inte är en del av kristet lärjungaskap. Det var gnostikerna som skapade en missriktad delning mellan vad som är fysiskt och vad som är andligt. Apostlarna med sitt mandat att döpa var lydiga Kristi befallning, liksom vi borde vara. Vi bör erkänna att Jesu herravälde är centrum av vad det betyder att vara en troende. Det finns ingen äkta bekännelse av Jesus som Herre utan lydnad (Rom 10:9).

⁸³ *Evangelical Quarterly*, 65:4, 1992, s. 306.

13

Jesus och livselixiret

De flesta mänskliga varelser skulle ge vad som helst för att kunna förlänga livet i det oändliga. I Jesu kallelse till mänskligheten ligger det häpnadsväckande anspråket att inneha hemligheten till att få leva för evigt. ”Han har ... fört liv och odödlighet fram i ljuset genom evangelium” (2 Tim 1:10). Denna ovärderliga information är tillgänglig bara genom intelligent tro på hans *undervisning*/ord/evangelium om Riket såväl som tro på hans död och uppståndelse. Kyrkobesökarna talar något vagt om ”evigt liv”. Detta uttryck representerar inte till fullo det ursprungliga begreppet. Det betyder mera exakt ”den kommande tidsålderns liv”. Uttrycket är judiskt och Jesus älskade det och använde det ofta. Han fann det i Daniel 12:2 där det finns ett stort löfte om uppståndelsen för dem ”som sover i mulen”. När skarorna vaknar från sin dödssömn i jordens inre (Dan 12:2) kommer de att vinna ”tidsålderns [den kommande] Liv”. Det är den kommande tidsåldern därför att det är den tidsålder i världshistorien som *följer* den framtida uppståndelsen från de döda. Denna uppståndelse av de trogna inträffar när Jesus kommer tillbaka (1 Kor 15:23). Denna underbara vers i Daniel 12:2 berättar också för oss med en förunderlig enkelhet vad de döda gör nu, och var de gör det. Det är ett av Bibelns mest tydliga vittnesbörd om de dödas nuvarande förhållanden innan uppståndelsen. De sover – omedvetna. En sådan sanning borde en gång för alla demonstrera det meningslösa i ”böner” till Maria eller andra ”avlidna helgon”.

Livet i den kommande tidsåldern som Daniel var den förste att tala om, och efter honom Nya testamentet, är verkligen det eviga livet. Men det är ett liv som slutgiltigt och till fullo ska vinnas i den kommande tidsåldern. Det innebär att det ska bli en ”kommande tidsålder”. Tiden kommer att fortsätta i den kommande tidsåldern, och jorden kommer att förnyas under förvaltning av Messias Jesus som ska komma igen i makt vid början av den Nya tidsåldern – inte sju år före denna tid för att verkställa en *hemlig* uppräckning, som sprids som ett populärt budskap av vissa rörelser.

Bibelöversättare gör det ibland svårt för oss att få grepp om originalets innebörd. King James Version (vacker på sitt sätt men illa korrumpad i vissa verser [liksom i Svenska Folkbibeln och Bibel2000, övers. anm.]) får oss att tro att ”tiden är ute” när Jesus kommer tillbaka! Denna vers i Uppenbarelseboken 10:6 påstår faktiskt inget sådant. Det innebär bara att det ”inte ska vara någon fördröjning”. Jesu andra tillkommelse ska följa omedelbart. Men tiden ska fortsätta: tidsåldern för Guds rike ska upprättas på jorden.

I många avseenden har kyrkorna haft en benägenhet att göra Bibeln svår att förstå. Medan man går omkring och talar om "himlen" som målet för den troende, säger Bibeln motsatsen. Jesus lovade sina efterföljare *jorden* som framtida arv. Med citat från Psalm 37:11 förklarade Jesus sina efterföljares bestämmelse som arvtagare till landet eller jorden (Matt 5:5). Han tillkännagav detta som själva kärnan i sin Bergspredikan. Bergspredikan och all Jesu undervisning ges oss som nödvändiga instruktioner för det nuvarande livet, medan vi förbereder oss att gå in i Guds rike på jorden när det kommer vid hans andra tillkommelse. Vid den andra tillkommelsen kommer de som dött i tron under alla tidsåldrar att vakna från sin nuvarande "sömn i mullen" (Dan 12:2), och de kommer att "ärva jorden" som Jesus lovade (Matt 5:5), och de ska faktiskt som kungar tillsammans med Jesus "regera *på jorden*" (Upp 5:10; jfr Upp 20:9 som beskriver de heligas boplats på jorden). Enligt den föregående versen (Upp 5:9) har Jesus dött för att bekräfta Rikets förbund med sitt blod och säkra vår förlåtelse genom sin försoningsdöd. Vid sin sista måltid talade Jesus om detta "förbundsblod" och förbundet är Guds arrangemang/kontrakt/löfte för att ge de messiastroende (Jesus talade till apostlarna som representanter för tron) Guds rike tillsammans med Jesus. "Jag överlämnar [*genom förbund*, enligt författarens version, övers. anm.] riket åt er, liksom min Fader har överlämnat [*genom förbund*] det åt mig. Ni skall få äta och dricka vid mitt bord i mitt rike och sitta på troner och döma Israels tolv stammar (Luk 22:29-30). En del översättningar påminner oss nu korrekt (tror vi) om att ordet "överlämna" står för verbet "att sluta förbund". Ordet är verkligen relaterat till "förbund". Jesus hade just talat om att utgjuta sitt "förbundsblod" (Luk 22:20).

Som den "nye Mose" och den "nye Josua" lovar Jesus Landet och Guds rike på jorden till de trogna. Det är bekräftelsen på det gamla "löftet om landet" till Abraham. När Jesus talade om "detta evangelium om Riket" (Matt 24:14) sörjde han för en innehållsrik befogenhet för sin plan om mänsklig odödlighet i det kommande riket. Precis som "denna Lagens bok" (Torah) meddelades genom Mose (5 Mos 30:10), överlämnade den som var större än Mose den Nya Torahn som sammanfattas i evangelium om Riket.

Patriarken Abraham är i Skriften känd som trons fader. Hans tro är en modell för den kristna tron. Troende beskrivs som gående i fotspåren av Abrahams tro (Rom 4:16). De är arvingar, judar och icke-judar på samma sätt, med exakt samma löften som Gud gav Abraham. Det messianska budskapet hade predikats för Abraham i förväg (Gal 3:8). De gudomliga löften som gavs till Abraham, Isak och Jakob är det nytestamentliga evangeliets klippgrund. Abraham fick löftet om Kanaans land (egendom) och om barn (efterkommande). Guds unilaterala förslag

till honom var en garanti om både ”säd och mark”. Säden och avkomlingarna skulle bli många och i en specifik mening en individ som är Kristus (Gal 3:16). ”Marken” var det utlovade Landet, eller mera exakt Löfteslandet (Hebr 11:9). I detta utlovade land bodde patriarkerna som ”främlingar” (Hebr 11:9) i tron, grundad på det gudomliga ordet, att det land där de vistades en dag skulle förvandlas till det ”himmelska” Gudsriket på jorden. Detta betyder att landet verkligen var deras genom ett gudomligt löfte, men under deras livstid ägde de ingenting av det. (Abraham var tvungen att från landets dåvarande ägare köpa en liten jordlott där han kunde begrava Sara.)

Den avgörande viktiga evangeliska sanningen är att Abraham faktiskt bodde i Löfteslandet (Hebr 11:9). Det är odiskutabelt bevisat att det utlovade Landet inte är ”himlen”, som en plats skild från vår planet. Det utlovade Landet var ett landområde i Mellanöstern. Detta landområde förblir det utlovade Landet. Det kommer att bli skådeplatsen för det kommande Riket. Dess rättmätige kung, Messias, kommer att återvända för att ta över detta land och utvidga sitt ledarskap över jordklotet. Det utlovade Landet är alltså ingenting annat än det utlovade Gudsriket – hjärtat av Jesu frälsande evangelium. Jesus kunde likaså säga: ”Saliga är de ödmjuka, de skall ärva jorden” (Matt 5:5) eller ”Saliga är de som är fattiga i anden, dem tillhör himmelriket” (Matt 5:3)⁸⁴ genom gudomligt löfte. För att löftet till Abraham ska kunna uppfyllas måste patriarken återvända till livet genom uppståndelse. Först då kommer han att få den utlovade belöningen och arvet på vilket det gudomliga förbundet var grundat (Se Hebr 11:13, 39-40).

När Riket kommer (som vi ber om i Herrens bön: ”Må ditt rike komma!”) kommer Abraham och Isak och Jakob och det Gamla och Nya testamentets trogna att uppstå vid uppståndelsen (från sin nuvarande sömn i jordens mull, Dan 12:2) och sitta ned vid ett stort firande för att inviga den Nya tidsåldern av Guds rike på jorden (Matt 8:11). Många andra kommer att samlas från jordens fyra hörn och förena sig med dem vid den imponerande banketten (Luk 13:28-29). För att kvalificera sig för en plats vid denna fest, försöker Jesus övertala oss att nu förbereda oss med all iver och uthållighet. Detta är i själva verket vad evangeliet handlar om. Jesus uppmanar oss att låta Guds rike och sökandet efter en plats där bli vår första prioritering (Matt 6:33). Alla andra ambitioner och aktiviteter måste komma i andra rummet. Jesus kallade sitt budskap ”evangeliet om Riket” (Mark 1:14-15), och när Matteus talade om evangeliet, betecknade han det alltid som

⁸⁴ Det judiska uttrycket ”himmelriket” (används bara av Matteus) betyder exakt samma sak som Guds rike. Rikets ursprung är gudomligt, men detta betyder inte att det måste vara *lokaliserat* i himlen. Det är nu reserverat hos Gud i himlen i avvaktan på Jesu återkomst till jorden för att installera det i Jerusalem (1 Petr 1:4; Kol 1:5).

”*evangeliet om Riket*” (Matt 4:23; 9:35; 24:14; jfr 26:13). Jesus gav sitt verksamhetsprogram i Lukas 4:43: ”Också för de andra städerna måste jag predika *evangeliet om Guds rike*. Det är därför jag har blivit sänd.” Eftersom han skickade ut sina efterföljare att fortsätta med samma uppdrag (Luk 9:2, 60; Matt 28:19-20; Luk 24:47), borde vi förvänta oss att kyrkorna överallt skulle vara intresserade av evangelium om Riket. Men detta uttryck har tydligen försvunnit från nutida framställningar av ”evangeliet”.

Enligt Lukasevangeliet 24:47 förklarade Jesus att ”omvändelse och förlåtelse” erbjuds bara på grund av Jesu namn, det vill säga, hans egen uppenbarelse om Riket. Liksom i Markusevangeliet 4:11-12 är mottagandet av evangeliet om Riket (Matt 13:19) det oundgängliga elementet i antagandet av Jesus själv. Jesus klargjorde ofta samma sak. Han påminde om att ”den som skäms för mig *och mina ord*” kommer det att gå illa för i domen (Mark 8:38). Att skilja Jesus från hans ord är *den allvarligaste* teologiska katastrof som man bör undvika till varje pris. Satan har sannerligen bara ett knep, i olika förklädnader: att skilja Jesus från hans undervisning/evangelium (Se också 2 Joh 7-9; 1 Tim 6:3).

Med sin ivriga kallelse till omvändelse och tro på evangeliet (Markus 1:14-15, en sammanfattning av kristendomen enligt Jesus), inbjöd Jesus i själva verket människor överallt till en plats i det kommande utlovade Riket som förvaltare tillsammans med honom själv. Jesus, som Messias, planerade att ”fixa” världen, men han visste att först måste han dö, bli uppväckt från de döda och lämna världen för en tid. Han sitter för närvarande på Faderns högra sida, och han kommer att lämna Faderns närhet och återvända till jorden när tiden är inne för Rikets installation på jorden.

I samband med detta är Psalm 110:1 en högst lämplig vers. Den är apostlarnas och Jesu favoritvers som ”bevistext”. Man hänvisar till den 23 gånger i Nya testamentet – och den citeras alltså mycket oftare än någon annan vers från Gamla testamentet. Dess betydelse är omfattande. Det är också en revolutionerande psalm eftersom den berättar för oss om förhållandet mellan Gud och Jesus. Psalm 110:1 är ett gudomligt uttalande (dåligt översatt om den version du har utelämnar det ursprungliga ordet ”orakel” [hebr. *נְאֻם יְהוָה*, övers. anm.]). Det är ”HERRENS ord” (den ende Guden i den hebreiska Bibeln, i judendomen och i nytestamentlig kristendom) till Davids herre, som är den Messias man talat om i 1000 år innan han kom till existens i jungfru Marias moderliv.

Jag vill peka på det enkla faktum att Davids herre inte är Davids HERRE. Det bör inte vara någon stor bokstav på ordet ”herre”. The Revised Version of the Bible (1881) korrigerade andra översättningsars vilseledande fel som skrev herre

med stor bokstav (vilket många fortfarande gör), i denna vers. Vad står på spel här? En enormt viktig sanning om vem Jesus är. Han är inte HERREN *Gud*, därför att ordet i den inspirerade texten inte är ordet för gudom utan ordet för en mänsklig överordnad – en *mänsklig* herre, inte en HERRE som är Gud själv, utan en herre som är högt upphöjd, en unik agent för den ende Guden. Du kan kontrollera det hos en rabbin eller en vän som kan läsa Gamla testamentets hebreiska. Det hebreiska ordet för ställningen av Guds Son i Psalm 110:1 är *adoni*. Detta ord förekommer 195 gånger i den hebreiska Bibeln och hänvisar aldrig på Gud. När Gud beskrivs som ”HERREN” [Svenska Folkbibeln, 1917; Herren i Bibel2000] används ett annat ord, *Adonai*. Bibeln gör alltså noga skillnad mellan Gud och människa. Gud är HERREN Gud (*Adonai*), eller när hans personliga namn används HERREN [SFB, 1917, Herren i Bibel2000] och Jesus är hans unike, syndfrie Son (*adoni*, min herre, Luk 1:43; 2:11), som är född av en jungfru. *Adonai* förekommer 449 gånger i Gamla testamentet och särskiljer den ende Guden från alla andra. *Adonai* är inte det ord som beskriver Guds Son, Jesus, i Psalm 110:1.⁸⁵ *Adoni* förekommer 195 gånger och hänvisar bara till en mänsklig (eller tillfälligtvis en ängel) herre, det vill säga, någon som *inte* är Gud. Detta missförstånd skulle gå igenom en massa komplicerade efterbibliska diskussioner och skapandet av trosbekännelser som på subtila sätt fördunklade den enklaste och mest grundläggande bibliska sanningen, att Gud är en enda Person och att Messias är den andre Adam, ”människan Messias” (1 Tim 2:5). Denna ”människa Messias Jesus” återspeglade så fullkomligt och konsekvent Faderns karaktär och vilja att han kunde säga: ”Den som har sett mig har sett Fadern” (Joh 14:9). Likväl kunde han inte göra något av sig själv (Joh 8:28). Han var alltid beroende av sin Fader, Gud, och underordnad honom.

Tillbaka till evangeliet om Riket

Detta är det frälsande budskapet som Jesus och Paulus alltid erbjöd allmänheten.⁸⁶ Då Jesus predikat evangeliet om Riket befallde han apostlarna och lärjungarna att till tidsålderns slut ta detta budskap/evangelium om Riket till hela världen (Matt 28:19-20). Detta uppdrag har tydligen utförts ganska illa eftersom praktiserande kristna har använt varje beskrivande term för evangeliet utom den som alltid fanns på Jesu läppar, ”evangelium om Riket”. Om vi jämför Lukasevangeliet 9:11 och Apostlagärningarna 28:30-31 finner vi att Jesus och Paulus typiskt nog ”välkomnade människor” och genast började ta itu med den mest centrala av alla

⁸⁵ Tyvärr förvränger ett antal auktoriteter och kommentarer fakta på denna punkt.

⁸⁶ Matt 4:17, 23; 9:35; 24:14; Mark 1:14-15; Luk 4:43; Apg 1:3, 6; 19:8; 20:25; 28:23, 31.

evangeliets ämnen, Guds rike. Det är förvånande att en del i dag inte ens tror att det evangelium som Jesus predikade ska predikas alls. De tror, helt felaktigt, att Paulus fick ett annat evangelium till icke-judarna. Om det vore så, skulle Paulus ha ställt sig själv under sin egen förbannelse (Gal 1:8-9) att ha övergett det enda och sant frälsande evangeliet. Det finns bara ett frälsande evangeliskt budskap som erbjuds varje mänsklig varelse.

Betydelsen av evangelium om Riket kan inte överbetonas. I det erbjuder oss Jesus livets elixir. Han presenterar ett budskap som utlovar evigt liv för att vi ska ta emot det med vårt förnuft. Det är så budskapet om odödlighet verkar. Först måste du höra det tydligt. För det andra måste du gripa tag i det med förståelse, med förståelsen av ett ”barn”, vars ögon och öron är öppna för gudomlig uppenbarelse (Se Ef 1:13). För det tredje måste du hålla fast vid det i ditt liv, trots ständigt återkommande förvirring, bekymmer och begär efter andra saker (Luk 8:15). Allt detta gjorde Jesus fullständigt klart i sin mest grundläggande illustration om säden och jorden (liknelsen om såningsmannen, Matt 13; Mark 4; Luk 8). I denna underbara teologiska ”jämförelse” sade Jesus att frälsning är en process som måste börja, fortsätta och hållas fast intill änden. Allt beror på om vi från början, med vårt förstånd, tar emot ”säden”, evangeliet om Riket så som Jesus predikade det. Bara de som håller fast i tro och lydnad intill änden ska bli frälsta (Matt 24:13). Frälsningen för nytestamentligt kristna är som ett tävlingslopp. Målet, frälsningen, ”är oss nu närmare än då vi kom till tro” (Rom 13:11). Vi ”blir frälsta” nu (1 Kor 1:18; 15:2), vi är frälsta ”i hoppet” (Rom 8:24), och vi kommer att bli frälsta vid Jesu återkomst.

Man vinner inte en guldmedalj när startskottet går av och man tar inte examen vid universitetet vid orienteringskursen. Frälsningen är ett tävlingslopp till slutet och den drivfjäder som får oss att börja är evangeliet om Riket som tilldelar oss Guds egen kraft (1 Tess 2:13; Joh 6:63).

Hur man får evigt liv

På det här sättet får man för tid och evighet evigt liv. Man hör evangeliet/ordet om Riket. Man förstår det och svarar på det genom att göra det till första prioritet i sitt liv. Man värdesätter det så högt att man (bildligt talat) säljer allt man äger för att köpa den enda åker som innehåller skatten, den dyrbara pärlan, odödlighetens hemlighet. När man söker nå det eviga livet, vad annat skulle möjligen kunna väcka ens uppmärksamhet på samma sätt?

Hur tänds livets gnista inom dig? Det är en ny skapelse genom Guds ord. Evangeliets ord är Guds skapande verktyg, ”en gnista” av hans egen odödlighet

som ges via Jesu ord till den som tror. ”Guds ord” betyder inte bara Bibeln som helhet. (Bibeln kallar vanligtvis sig själv för ”Skrifterna”.) Det betyder evangeliet om Riket, budskapet om odödlighet och hur man ska vinna den (Matt 13:19, Rikets ord = Mark 4:14, ordet = Luk 8:11, Guds ord). Ordet är Guds skapande verktyg. Det är en del av honom själv och uttrycker hans önskan för oss som människor. Med sitt skapande ord tänker han dela sin egen odödlighet med oss och ge oss den. Han vill att människorna ska leva för evigt. Han vill (genom sin nåd) ge oss ett oändligt liv, och han ger oss av sin ”säd” för att tända detta nya liv och den livskraft som är början på handpenningen – första amorteringen – av odödlighet (Ef 1:14). När denna ”säd” tas in i våra hjärtan och sinnen har vi övergått från döden till livet.

Johannesevangeliet 5:24 summerar frälsningsprocessen på ett briljant sätt: ”Amen, amen säger jag er: *Den som hör mitt ord* och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv och kommer inte under domen utan har övergått från döden till livet.”

Allt beror på att man hör, griper tag i och håller fast – inför svårigheter, förvirring, lidande och förföljelser – detta underbara ord/evangelium om Riket. Det är inte underligt att Jesus beskrev Riket i termer avsedda att inskräpa i oss dess oskattbara värde som den dyrbara pärlan, skatten över alla skatter.

Jesu frälsande budskap kallas en säd (Luk 8:1). Denna säd måste bo i våra sinnen. Den har såtts genom predikan. Den måste tas emot ”i ett uppriktigt hjärta” (Luk 8:15). De som välkomnar denna säd i ”i ett gott och uppriktigt hjärta” måste ”bära frukt och vara *uthålliga*” (Luk 8:15). Alla de bibliska författarna berättar samma evangeliska berättelse. Alla ger samma ”bekännelseformel” för odödlighet. ”Mekanismen” eller processen för att ge sig in på odödlighetsprogrammet är gemensamt för alla de nytestamentliga författarna. Jakob sade att denna pånyttfödelse, detta uppspirande av nytt liv från evangeliets säd sker genom ordet, Sanningens ord (Jak 1:18; jfr ”Ditt ord är sanning”, Joh 17:17). Ordet måste slå rot inom oss: ”Ta ödmjukt emot ordet, som är inplanterat i er och som har makt att frälsa era själar” (Jak 1:21). Detta ord är evangeliet om Guds rike såsom Jesus predikade det. Matteus kallade det ”budskapet om Riket” (Matt 13:19). Jakob kände naturligtvis till liknelsen om såningsmannen. Petrus, som den ledande talesmannen för Messias, gjorde fullständigt klart att vi ska minnas frälsningsprocessen, kunskapen om hur man vinner odödlighet genom att bli född på nytt. Liksom Jesus och hans halvbror Jakob talade han om evangeliets ord som en ”oförgänglig” säd (1 Petr 1:23) – en säd, som med andra ord i sig själv bär upprinnelsen till odödlighet. Säden överför själva naturen av Gud själv. Genom att ha del i denna natur, via budskapet om Rikets säd som såtts i våra hjärtan, delar vi Guds eget

oförstörbara liv. Säden som vi tagit emot och bevarat skapar i oss en ny grund för vår personlighet, gör oss till nya skapelser, pånyttfödda mänskliga varelser bestämda för evigt liv (1 Petr 1:23-25). Den oundgängliga nyckeln till denna mirakulösa andra födelse är det ”ord som har förkunnats för er” (1 Petr 1:25). Detta budskap uppenbarar hemligheten till den gudomliga planen i Kristus för mänskligheten.

Aposteln Johannes kände till säden och hur den är en nyckel till att bli ”född på nytt” med odödligheten i sikte. Johannes berättar (Joh 3:3) hur Jesus säger till en av judarnas rådsherrar: ”Den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike.” Utan pånyttfödelse, inget evigt liv. Och ingen pånyttfödelse utan en levande ”säd”. Johannes påminde senare sina läsare om att pånyttfödelse kommer från säd. Han kände också till det oerhört stora värdet av Jesu dyrbara undervisning om säden och jorden. Johannes sade: ”Den som är född av Gud gör inte synd, ty *Guds säd* förblir i honom” (1 Joh 3:9). Genom att göra pånyttfödelsen till den absolut viktigaste förutsättningen för odödlighet, gjorde Jesus det klart att mottagandet av evangelium om Riket var nyckeln till evigt liv: ”Den som inte tar emot Guds rike som ett barn han kommer aldrig ditin” (Luk 18:17). ”Ni har fått del i Guds rikes hemlighet” (Se Mark 4:11-12). Genom att hänvisa till Jesus blir Markus en ögonöppnare för hur vi ska få tag i evangelium om Riket så som Jesus predikade det som förutsättning för omvändelse och förlåtelse. Djävulen, som vet hur olycksbringande evangeliet om Riket är för hans egen aktivitet av motstånd, försöker rycka till sig ordet som har såtts i ”deras hjärtan så att de inte kan tro och bli frälsta” (Luk 8:12).

I liknelsen om såningsmannen finns själva hjärtat av Jesu budskap om odödlighet. Lyssna till de extraordinära orden från mästerrabbinen, från en båt som ankrat strax utanför stranden av Galileiska sjön:

Då sade han till dem: ”Ni har fått del i Guds rikes hemlighet. Men de som står utanför får allt i liknelser, för att de ska se med sina ögon och ändå inte se och höra med sina öron och ändå inte förstå och omvända sig och få förlåtelse” (Mark 4:11-13).

Paulus och pånyttfödelsen

Paulus stod naturligtvis inte främmande inför hemligheterna om odödlighet. Han lärde att pånyttfödelsen, nyskapelsen, sker genom den förnyande kraften av Guds ande (Gal 4:29) via evangeliet (Gal 3:2). Kristna är de som är födda av anden, födda av löftena till Abraham (Gal 4:23), mottagare av ”den utlovade helige Ande” (Ef 1:13). Det gör ingen skillnad om vi talar om Guds ande eller om Guds ord som

instrument för pånyttfödelsen. Både anden och ordet betyder Guds skapande närvaro och makt, när han sätter igång med sitt mäktigaste och mest mirakulösa verk: då han hos mänskliga varelser skapar odödlighetens gnista, Livets gåva för det kommande Riket, i den kommande tidsåldern. I Första Moseboken står det att ”Guds Ande svävade över vattnet” och ”Gud sade ...” (1 Mos 1:2-3). Guds ord var aktivt tillsammans med hans ande. (Anden förhåller sig till det gudomliga ordet som det mänskliga andetaget förhåller sig till muntligt tal.) Guds kreativa aktivitet genom evangelium stimulerar den troendes nya liv. ”Anden kommer genom att lyssna i tro till det evangeliska budskapet” (Se Gal 3:2).

Paulus påminde Titus om ”programmet” om odödlighet. ”Men när Guds, vår Frälsares, godhet och kärlek till människorna uppenbarades, frälste han oss, inte för rättfärdiga gärningar som vi hade gjort, utan på grund av sin barmhärtighet, genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande” (Tit 3:4-5).

Det var Jesus, den ursprungliga evangelieförkunnaren (Hebr 2:3; jfr 1 Tim 6:3), som var utrustad med de frälsande orden av Gud själv (Joh 5:24). Genom att använda Jesus som sitt perfekta sändebud och sin agent gav Fadern honom de skapande orden med vilka vi kan bli fyllda med pånyttfödelsens nya liv. ”De ord som jag har talat till er är Ande och liv” (Joh 6:63). De innehåller själva kraften och livet av Gud själv. De verkar som en stärkande kraft i våra liv (1 Tess 2:13; Rom 1:16). De kommer med andens påverkan som är Guds verkande närvaro i vår erfarenhet och i vårt tänkande. Till slut skapar de ett tillstånd av ändlöst liv för dem som har tagit livets ord till sitt hjärta och efter att ha låtit döpa sig (Apg 8:12, etc.) fortsätter att bära frukt till slutet.

Paulus kommentar utmärker honom som en äkta Jesu lärjunge och visar att han följde sin Mästare som förkunnare av evangeliet om Guds rike. Han talade till kolosserna om ”hoppet som är förvarat åt er i himlen”. Paulus sade att detta hopp var källan till den kristna tron och kärleken (Kol 1:4-5). Vilken förfärlig skada man skulle göra mot tron och kärleken om man inte klart förstod *hoppet* som frambringar dessa egenskaper! Detta hopp hade överförts till dem genom ”det sanna budskapet ... evangeliet” (Kol 1:5) som på nytt påminner oss om liknelsen om såningsmannen. Paulus beskrev detta frälsande evangelium och dess hopp som ”växer och bär frukt” (Kol 1:6). Återigen är referensen till Jesu liknelse om såningsmannen klar.

Jesus kom och erbjöd allmänheten Livselixiret, källan till evig ungdom. Han utlovade det på sina villkor, eller snarare på Israels Guds villkor, som sänt honom att presentera det frälsande evangeliet. Han försökte övertala allmänheten att ta emot hans evangelium om det kommande Riket och löftet om att få regera med

Kristus i Rikets nya tidsålder som skulle invigas på jorden, framtidens bebodda jord ”som vi talar om” (Hebr 2:5).

Det slutliga målet för Guds stora föresats som det avslöjas i evangelierna är att hans folk ska få makt som prinsar på den plats som utlovats till Abraham och Messias, löftets Land, den jord som förvandlats genom närvaron av Jesus som då kommer att ha återvänt till denna planet. Som Messias kommer han att ärva ”sin fader Davids tron” i Jerusalem (Luk 1:32). Han kommer att göra detta därför att han är Guds Son, som han blev genom det skapelseunder som Gud gjorde i Marias livmoder (Luk 1:35; Matt 1:20, ”ty barnet har blivit till genom den helige Ande”).

Man skulle kunna tro att fler människor skulle vara intresserade av odödlighet, ett ändlöst oförstörbart liv och gemenskap med Jesus och hans Fader nu och för evigt. Vår uppgift som människor är att utforska hemligheten om livet för all framtid, den dyrbara pärlan, skatten om evangeliet om Riket som Jesus predikade om.

Har du nyligen hört någon predikan om att födas på nytt med utsikten om odödlighet och hur detta sker genom kontakt med kraften av ordet/såden/anden som fanns i Jesu kreativa budskap om Guds rike?

Många har blivit lurade genom att man berättat för dem att enbart Jesu död och uppståndelse är hela evangeliet. Paulus visste bättre. Han lärde att Jesu död och uppståndelse är ”bland det första” i evangeliet (1 Kor 15:3, Bibel2000). Han själv hade som yrke att predika evangelium om Riket (Apg 20:24, 25). Jesus hade arbetat i årtal med att predika evangelium om Riket. I omkring 25 kapitel i Matteus, Markus och Lukas hade han beskrivit det, och vid denna tid inte sagt ett ord om sin död och uppståndelse (Se Matt 16:21 då han för första gången nämner denna del av evangeliet.).

Det verkar dock som om trosbekännelserna har missat poängen med Jesu frälsande budskap om odödlighet. De framhåller tro på hans födelse (”född av jungfrun Maria”) och hoppar sedan helt över evangelium om Riket och predikar hans död (”plågad under Pontius Pilatus ...”).

Tron på Jesus skild från tro på hans ord kan inte mäta sig med den bibliska definitionen av tro. ”Den som *hör mitt ord* och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv” (Joh 5:24). På höjdpunkten av sin verksamhet utfärdade Jesus en sträng varning mot att förkasta hans undervisning om frälsning. Han kunde knappast ha gjort det enklare (Joh 12:44-50; Matt 7:21-27).

Alltigenom sin verksamhet begär Jesus att vi ska tro på hans evangeliska budskap. Att sätta in en kil mellan Jesus och hans undervisning undergräver hela

konstitutionen av apostolisk kristendom. ”Alltså kommer tron av predikan och predikan i kraft av Kristi ord” Rom 10:17).⁸⁷

⁸⁷ Det är förbryllande att höra en ledande evangelikal förkunnare i vår tid säga: ”Många människor i dag tror att kristendomens innersta väsen är Jesu instruktioner, men så är det inte. Om man läser aposteln Paulus brev som utgör större delen av Nya testamentet kommer man att se att det finns knappast någonting om Jesu undervisning. I Nya testamentet för övrigt finns det få referenser till Jesu undervisning, och i den apostoliska trosbekännelsen, den kristna trosbekännelse som hålls universellt finns inte någon referens till Jesu undervisning. Det finns inte heller någon referens till något exempel om Jesus. Bara två dagar ur Jesu liv är omnämnda – dagen för hans födelse och dagen för hans död. *Kristendomen har inte sitt centrum i Jesu undervisning utan i personen Jesus som inkarnerad Gud som kom i världen för att ta vår skuld på sig själv och att dö i vårt ställe*” (D. James Kennedy, ”*Truths That Transform*” 11/17/89, hans kursivering).

Slutsats

B. F. Westcott hade otvivelaktigt rätt: ”Det är inte nog att erkänna att Gamla testamentet innehåller profetior; Gamla testamentet är en enda ofantligt stor profetia.”

En stor del av denna profetia handlar om det messianska Riket i dess slutliga manifestation som en världsvid regering under överinseende av Jesus och de som tror på honom. Vi tror att det är detta rike som bildar hjärtat i det kristna evangeliet och att det är detta rike som i stor utsträckning är frånvarande i de system vi lärt känna inom den kristna teologin. Jesus har med andra ord skilts från och berövats sitt eget evangelium.

Rudolf Ottos analys är verkligen korrekt: ”Guds rike är och förblir för Kristus den slutliga tidsålderns framtida rike, uttryckt i strikt eskatologiska termer, och som följer på de ‘messianska födslovåndorna’ efter den yttersta domen.”⁸⁸

Vi vet att de ”messianska födslovåndorna” låg i framtiden enligt Jesu tänkesätt (”Men allt detta är bara början på födslovåndorna”, Matt 24:8). De skulle bli preludiet för Rikets ankomst, vars förberedelse i den nuvarande tidsåldern är ämnet för liknelserna. Ordet om Riket sås i hjärtat nu (Matt 13:19). Den som tror ska bli ”en himmelrikets lärjunge” (Matt 13:52). Den skörd som växt fram genom budskapet ska skördas vid slutet av tidsåldern då Rikets äkta söner kommer att lysa som solen i sin Faders rike (Matt 13:43). Det är sant att de trogna kan få uppleva något av Rikets underverk redan nu, i förväg av det kommande Riket. Detta är ett förskott som förebådar de goda nyheterna om en bättre värld – men en som är ett verkligt mänskligt samhälle, förnyat och omskolat och i händerna på odödliggjorda administratörer. ”Hur skulle då vi kunna fly undan, om vi inte bryr oss om en så stor frälsning? ... Det är inte under änglar han har lagt den kommande världen som vi talar om” (Hebr 2:3, 5). Om bara våra samtida kyrkobesökare kunde tala detta slags språk och begripa vad de säger – för han har lagt den framtida världen i händerna på Jesus och den framtida församlingen. Världen är ”inte ännu” under Jesu kontroll men den är avsedd att komma under hans jurisdiktion när han kommer tillbaka (Hebr 2:5, 8).

Det är ett bisarrt framställningssätt då man kan anklaga apostlarna för blindhet inför deras judiskt-kristna messianism när de i Apostlagärningarna 1:6 gjorde förfrågningar om upprättelsen av Israels rike. Frågan ställdes av apostlarna några dagar före pingst sedan de blivit utförligt undervisade av Jesus. ”När han var ensam med sina lärjungar förklarade han allt” (Mark 4:34). Jesus hade tidigare försäkrat sig

⁸⁸ *The Kingdom of God and the Son of man*, Boston: Starr King Press, 1957, s. 10.

om att de helt förstått hans tal om Riket (Matt 13:51). Vid den Sista måltiden ingick han uttryckligen förbund med dem för att garantera dem kungliga positioner under det kommande gudomliga styret (Luk 22:28-30). Sex veckor efter uppståndelsen undervisade Jesus dem på nytt då han ”talade med dem om Guds rike” (Apg 1:3). På grundval av allt det som de hade hört och förstått frågade de honom om tiden nu hade kommit för upprättelsen av Israels rike. Det är den rättmätiga frågan, inte som så många kommentatorer försöker övertyga oss om, ett fruktansvärt misstag!

Själva frågans formulering återspeglar den vanliga judiska uppfattningen om Messias rike, och visar hur långt apostlarna fortfarande var från den verkliga insikten i naturen av deras Mästares uppdrag. Hur otroligt är det inte att dessa män under 40 dagar skulle ha instruerats och inte ens upphört att förvänta sig ... ett jordiskt judiskt imperium där de själva skulle få höga positioner runt Messias person ... Det är ett kännetecken på författarens uppriktighet att han återger en sådan missuppfattad idé som apostlarna tidigare hade haft.⁸⁹

Johan Calvins misslyckande att få grepp om Guds rike i dess verkliga judiskt messianska betydelse är tydligt i hans förvånansvärda kritik av Jesus och hans skolade och auktoriserade lärjungar. Då han uttalar sig om apostlarnas upplysta ”berömda sista” fråga till Jesus: ”Herre, är tiden nu inne för dig att återupprätta riket åt Israel?” säger Calvin: ”Det finns fler fel i den frågan (i Apg 1:6) än det finns ord ... Deras blindhet är påfallande. Efter en period av tre år, då de så grundligt och omsorgsfullt undervisats, avslöjade de en okunnighet så stor som om de aldrig hade hört ett ord.”⁹⁰ Men Jesus framförde ingen sådan kritik. Blindheten är Calvins inför Jesu judiskt-kristna messianska och davidiska evangelium, som är hela Skriftens ryggrad.

Det är verkligen otroligt och omöjligt att apostlarna skulle ha misstagit sig om Rikets natur som hade varit kärnan av allt det som Jesus hade lärt dem! Ingenting, varken här eller på andra ställen antyder att Jesus ogillade deras hopp om ett ”konkret” Gudsrike på jorden. Tiden för upprättelsen var inte känd, och vägen till storhet i Riket var genom ödmjukhet, offer och tjänande, *men det framtida Rikets realitet sattes aldrig i fråga*. Några dagar senare finner vi faktiskt apostlarna som proklamerar evangeliet för det judiska folket under inflytande av Guds ande. De trodde fortfarande på den stora upprättelsen vilket var huvudtemat i allt det som profeterna hade sett: ”Honom måste himlen ta emot tills de tider kommer då allt

⁸⁹ *The Century Bible, Acts*, London: Caxton Publishing Co., odaterad, s.126.

⁹⁰ *Calvin's Commentaries, Acts of the Apostles*, ed. D. W. Torrance and T.F. Torrance, Grand Rapids: Eerdmans, 1965, s. 25.

det blir återupprättat som Gud har förkunnat genom sina heliga profeters mun från urminnes tid” (Apg 3:21).

Det finns ingen dramatisk ny förståelse om Riket. Riket förblir den hebreiska profetians rike som vanliga bibelläsare tydligt borde ha förstått, om det inte varit för nästan 1800 år av anti-messianska kommentarer.⁹¹ Det är hög tid för forskare och förkunnare att överge sin obefogade opposition mot Jesus, Israels Messias, och förena sig med honom i förkunnelsen om de Goda nyheterna om Riket. Kritiker måste också inse att deras skepticism är en attack på det innersta i det kristna evangeliet:

Den övernaturlige Människosönens ankomst för att åstadkomma den katastrofartade omvandlingen av den nuvarande tidsåldern, eller ordningen ... har bevisat sig vara en av de övertygelser om människan och världen och deras historia som Jesus delade med sina samtida, och som tiden och kunskapens framsteg har lämnat bakom sig som relikter från en gången tids mentalitet.⁹²

Om detta verkligen är fallet, misstog sig sorgligt nog Jesus och kan lugnt avfärdas som en falsk profet. Men felet ligger hos de icke-troende kommentatorerna vars motvilja mot Nya testamentets messianism har lett till resultatet att de avvisat hela löftet om Riket:

Messias, vars födelse ängeln proklamerade, beskrivs i form av en kung som ska inta och för evigt upprätthålla sin fader (stamfader) Davids tron. Ett återupprättat judiskt kungarike förutsägs och denna förutsägelse bevisade sig slutligen inte bara vara en illusion utan oförenlig med det andliga rike som Jesus förkunnade och sökte upprätta ... Ängels meddelande, under inflytande av gängse tro är grundat på missuppfattning av historisk verklighet. Det är minst sagt ganska förbryllande att finna att vad som utger sig för att vara en uppenbarelse från en himmelsk källa vantolkas då den förutsäger ett återupprättat kungarike åt David som inte kunde förverkligas.⁹³

Med andra ord: ”Stackars gamle Gabriell! Han har fått allt om bakfoten.” Och samma sak är det med lärjungarna, tillägger en kör av kommentatorer, när de i Apostlagärningarna 1:6 fortfarande förväntade sig detta ”judiska” kungarike. Men då ser det ut som om Jesus själv svävade i okunnighet om Riket när han lovade sina

⁹¹ Realiteten av det framtida messianska Riket togs i stor utsträckning bort från teologin av Augustinus som ”föste det fullständigt in i bakgrunden och ersatte det med ett annat eskatologiskt schema, som sedan det femte århundradet mer eller mindre har ansetts som den ortodoxa läran” (P. Toon, ed., i introduktionen till *Puritans, The Millennium and the Future of Israel: Puritan Eschatology 1600-1660*, Cambridge: James Clarke, 1970, s. 13).

⁹² James McKinnon, *The Historic Jesus*, Longmans, Green & Co., 1931, s. 207.

⁹³ *Ibid.*, s. 5-6.

efterföljare positioner av auktoritet över Israel (Luk 22:28-30) och sporrade dem att sträva efter ledarskap tillsammans med honom i den kommande nya tidsåldern (Upp 2:26; 3:21).

Bibeltolkarna och i själva verket hela det traditionella kristna systemet är i trängande behov av en ny orientering. Vi måste sluta med att sätta upp vår egen tradition mot Guds ord⁹⁴ och återvända till det messianska Rikets Goda nyheter och till tron på Jesus, den judiske Kristus, världens Frälsare, som nu är upphöjd och sitter på Faderns högra sida och med bestämmelsen att återvända och regera som Messias och Konung. ”Amen, kom Herre Jesus!”

⁹⁴ Är Jesu kritik mot traditioner vilka upphäver det gudomliga Ordet mindre relevant i dag? (Matt 15:8-9).